ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΔΕΡΒΟΥ
Τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
καὶ τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ
κατὰ τὸν νόμον ΒΤΙ' ἐν τῷ διαγωνισμῷ τῶν διδακτικῶν
βιβλίων ἐπὶ πέντε σχολικὰ ἔτη 1907—1911
[illegible] ὅτι

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ
ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ
16 – Ὁδὸς Περικλέους – 16
1906

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

1906 ΔΕΡ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΔΕΡΒΟΥ
Τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
καὶ τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ.

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ

ΕΓΚΡΙΘΕΙΣΑ ΤΟ ΤΡΙΤΟΝ
κατὰ τὸν νόμον ͵ΒΤΓ' ἐν τῷ διαγωνισμῷ τῶν διδακτικῶν βιβλίων ἐπὶ πέντε σχολικὰ ἔτη 1906—1911

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ
ΕΓΚΡΙΣΕΙ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡ. ΛΕΩΝΗ
16—Ὁδὸς Περικλέους—16
1906

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως ὥρισε θρησκευτικὸν μάθημα ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης ἤτοι Ἱστορίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων, ὡς αὕτη ἐκτίθεται ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς Καινῆς Διαθήκης.

Βιβλία δὲ τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶνε τὰ γραφέντα ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων ἢ τῶν μαθητῶν αὐτῶν. Εἶνε δὲ τὰ ἑξῆς :

1) Τὰ τέσσαρα Ἱερὰ Εὐαγγέλια τοῦ Ματθαίου, Μάρκου, Λουκᾶ καὶ Ἰωάννου.

2) Αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

3) Αἱ δεκατέσσαρες ἐπιστολαὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἤτοι δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς, δύο πρὸς Κορινθίους, δύο πρὸς Τιμόθεον, πρὸς Ῥωμαίους, πρὸς Γαλάτας, πρὸς Κολοσσαεῖς, πρὸς Ἐφεσίους, πρὸς Φιλιππησίους, πρὸς Φιλήμονα, πρὸς Τίτον καὶ πρὸς Ἑβραίους (;)

4) Αἱ ἑπτὰ καθολικαὶ ἐπιστολαί, ὀνομασθεῖσαι οὕτω· διότι κυρίως δὲν ἀποστέλλονται πρὸς ὡρισμένην ἐκκλησίαν, ὡς αἱ πλεῖσται ἐπιστολαὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἀλλὰ πρὸς τοὺς καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην ὑπάρχοντας χριστιανούς. Εἶνε δὲ αὗται, μία τοῦ Ἰακώβου, δύο τοῦ Πέτρου, τρεῖς τοῦ Ἰωάννου καὶ μία τοῦ Ἰούδα, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰακώβου.

5) Ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου.

Ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ ἦτο ἀδύνατον τοιαύτη ἐκτενὴς ἱστορία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων νὰ διδαχθῇ εἰς παῖδας Ἑλληνικῶν σχολείων, διὰ τοῦτο ὀρθῶς ποιοῦσιν οἱ ἐνδιατρίβοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ συγγραφῇ ἐκτενοῦς ἱστορίας περὶ τοῦ βίου, τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔργων τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς αὕτη ἐκτίθεται εἰς τὰ τέσσαρα Ἱερὰ Εὐαγγέλια καὶ ὀλίγα μόνον γράφοντες περὶ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τυχῶν τῶν Ἀποστόλων. Τούτοις ἑπόμενος καὶ ἐγὼ συνέγραψα Ἱερὰν Ἱστορίαν τῆς Καινῆς Διαθήκης, διαιρέσας αὐτὴν εἰς τρία μεγάλα κεφάλαια, ἐν οἷς ἐκτίθενται.

Α΄) Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Β΄) Ὁ δημόσιος βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρχόμενος μετὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ καὶ τελευτῶν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ (30—33).

Γ΄) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ διάδοσις καὶ ἐξάπλωσις τῆς θρησκείας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων

Γ. ΔΕΡΒΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

§ 1. Ζαχαρίας καὶ Ἐλισάβετ.

Ὅτε ὁ μέγας Ἡρώδης ἐβασίλευε τῆς Ἰουδαίας, ἔζη ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ἐλισάβετ. Καὶ οἱ δύο ἦσαν δίκαιοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἔζων βίον ἄμεμπτον, ἀκολουθοῦντες πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. Δὲν εἶχον τέκνα, ἡ δὲ ἀτεκνία ἐθεωρεῖτο καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὄνειδος καὶ μέγα κακὸν καὶ οἱ δύο ἦσαν προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν. Ὅτε δὲ ἦτο ἡ ἑβδομὰς τῆς ἐφημερίας τοῦ Ζαχαρίου, ἐκληρώθη οὗτος, ὅπως θυμιάσῃ ἐν τῷ ναῷ· διότι ἦτο συνήθεια τῶν Ἰουδαίων ὁ ἱερεὺς νὰ κληρῶται μόνον ἅπαξ κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῆς ἐφημερίας του, ὅπως θυμιᾷ ἐν τῷ ναῷ.

Ὁ ἱερεὺς κληρωθεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐθυμία ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, ὁπότε αἰφνιδίως ἄγγελος Θεοῦ ἵσταται πρὸς τὰ δεξιὰ τοῦ θυσιαστηρίου. Ὁ Ζαχαρίας ἀμέσως ἐταράχθη καὶ ὑπὸ μεγάλου φόβου κατελήφθη. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, μὴ φοβοῦ Ζαχαρία· διότι ἡ δέησίς σου εἰσηκούσθη καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ θὰ σοὶ γεννήσῃ υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς αὐτὸν Ἰωάννην.

Ὁ δὲ Ζαχαρίας, μὴ πιστεύων εἰς τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, εἶπε πρὸς αὐτόν· διὰ τίνος σημείου ἐγὼ θὰ γνωρίσω, ὅτι θ' ἀποκτήσω υἱόν; Ἀφοῦ καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γυνή μου εἴμεθα ἤδη προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν; Καὶ ὁ ἄγγελος ἀποκριθεὶς εἶπε πρὸς αὐ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τόν· ἐγὼ εἶμαι ὁ Γαβριήλ, ὁ ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἵνα λαλήσω καὶ εὐαγγελισθῶ πρὸς σὲ ταῦτα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσας εἰς ὅ,τι σοὶ εἶπον, θὰ μείνῃς ἄφωνος, ἕως ὅτου ὁ υἱός σου γεννηθῇ καὶ ὀνομασθῇ Ἰωάννης. Καὶ τῷόντι· ὁ Ζαχαρίας ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης ἔμεινεν ἄφωνος καὶ κωφὸς καὶ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ναοῦ δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ πρὸς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θυμιάματος ἵστατο ἔξω καὶ προσηύχετο. Ὁ λαός, βλέπων τὸν Ζαχαρίαν ἄφωνον καὶ κωφόν, ἐνόησεν, ὅτι οὗτος εἶδεν ὀπτασίαν ἐν τῷ ναῷ.

Ἀφοῦ δὲ ἐτελείωσεν ἡ ἑβδομὰς τῆς ἐφημερίας του, ὁ Ζαχαρίας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη τῆς φυλῆς Ἰούδα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν διέμενεν ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὸν οἶκον ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἐλισάβετ ἔμεινεν ἔγκυος, καθὼς εἶπεν ὁ ἄγγελος.

Παρατηρήσεις

Αἱ εὐχαὶ καὶ δεήσεις τῶν εὐσεβῶν, ὡς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, εἰσακούονται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἀπιστοῦντες εἰς τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ τιμωροῦνται, ὡς ἐτιμωρήθη ὁ Ζαχαρίας μείνας ἄφωνος καὶ κωφός· διότι κατὰ τὸν ψαλμὸν ΛΒ' 4 «εὐθὺς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει».

§ 2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

(Λουκ. Α'. 26—38).

Ἕξ μῆνας ἀπὸ τῆς συλλήψεως τῆς Ἐλισάβετ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καλουμένην Ναζαρέτ, πρὸς τὴν παρθένον Μαριάμ, ἥτις ἦτο μεμνηστευμένη μὲ τὸν Ἰωσήφ, καταγόμενον ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαβίδ. Ὁ ἄγγελος εἰσελθὼν πρὸς αὐτὴν εἶπε· «χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἡ παρθένος, ἀκούσασα τὸν λόγον τοῦτον τοῦ ἀγγέλου ἐταράχθη καὶ ἐσυλλογίζετο, τίνα ἔννοιαν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ὁ χαιρετισμὸς οὗτος. Εἶπε δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτήν· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· διότι ἔτυχες

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἐξαιρέτου εὐνοίας παρὰ τῷ Θεῷ. Καὶ ἰδοὺ θὰ συλλάβῃς καὶ θὰ γεννήσῃς υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ εἶνε μέγας καὶ θὰ κληθῇ υἱὸς τοῦ Ὑψίστου καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον τοῦ Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τὸν οἶκον Ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ δὲν θὰ ὑπάρχῃ τέλος.

Εἶπε δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον· καὶ πῶς θὰ γίνῃ τοῦτο; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτήν· Πνεῦμα Ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις Ὑψίστου θὰ σὲ ἐπισκιάσῃ· διὰ τοῦτο τὸ ἅγιον τέκνον, ὅπερ θὰ γεννηθῇ ἐκ σοῦ, θὰ κληθῇ Υἱὸς Θεοῦ. Καὶ αὐτὴ ἡ Ἐλισάβετ, ἡ συγγενής σου, συνέλαβεν εἰς τὸ γῆράς της καὶ ἔχει υἱὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ της· διότι παρὰ τῷ Θεῷ οὐδὲν πρᾶγμα εἶνε ἀδύνατον. Ἡ δὲ Μαριάμ, δεχθεῖσα ἐν ταπεινοφροσύνῃ τοὺς λόγους τοῦ ἀγγέλου, εἶπεν· Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· ἂς γίνῃ εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπας. Καὶ ἀπῆλθεν ἀπ᾽ αὐτῆς ὁ ἄγγελος.

Παρατηρήσεις

Ἡ παρθένος **Μαριὰμ** διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ φρόνησιν, διὰ τὴν ἁγνότητα, ταπεινοφροσύνην τῆς καρδίας της καὶ διὰ τὴν ὑπακοήν της εἰς τὸ θεῖον θέλημα, ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξελέγη, ἵνα γίνῃ μήτηρ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἰδοὺ πῶς τιμῶνται καὶ εὐνοοῦνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοιαῦται παρθένοι. Ἡ λέξις Ἰησοῦς εἶνε Ἑβραϊκὴ καὶ μεταφράζεται Ἑλληνιστὶ *Σωτήρ*.

3. Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἐλισάβετ.

(Λουκ. Α'. 39—56).

Ἡ παρθένος Μαριάμ, ἀκούσασα παρὰ τοῦ ἀγγέλου, ὅτι ἡ Ἐλισάβετ εἶνε ἔγκυος, ἐπορεύθη ἀμέσως πρὸς αὐτήν, κατοικοῦσαν εἰς μίαν τῶν πόλεων τῆς ὀρεινῆς χώρας τῆς φυλῆς Ἰούδα, ἵνα συγχαρῇ αὐτὴν διὰ τὴν κυοφορίαν της. Ἅμα δ᾽ ὡς ἡ Παρθένος εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Ἐλισάβετ, αὕτη πληρωθεῖσα Πνεύματος Ἁγίου ὠνόμασε τὴν Μαριὰμ ***μητέρα τοῦ Κυρίου***. Ἡ δὲ Μαριὰμ ἀκούσασα παρὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς Ἐλισάβετ τὴν ὀνομασίαν ταύτην ὕμνησε τὸν Θεόν, ὅστις ἔδειξε πρὸς αὐτὴν τόσην εὐμένειαν καὶ χάριν, διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων· «μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί». Ἔμεινε δὲ πλησίον τῆς Ἐλισάβετ σχεδὸν τρεῖς μῆνας καὶ ἔπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐν Ναζαρὲτ κατοικίαν της.

Παρατηρήσεις

Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ ὑμνῇ τὸν Θεὸν μετὰ χαρᾶς καὶ ταπεινοφροσύνης, ὅταν ἀπολαμβάνῃ παρ' αὐτοῦ ἀγαθόν τι, ὡς οὕτως ὕμνησε καὶ ἡ Παρθένος Μαριάμ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἔγκειται τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου.

4. Γέννησις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.

(Λουκ. Α'. 57—80).

Ὅτε συνεπληρώθη ὁ ὡρισμένος χρόνος πρὸς τοκετὸν ἤτοι οἱ ἐννέα μῆνες, ἡ Ἐλισάβετ ἐγέννησεν υἱόν, ὡς ὁ ἄγγελος εἶχεν ὑποσχεθῆ τοῦτο εἰς τὸν Ζαχαρίαν. Οἱ δὲ γείτονες καὶ συγγενεῖς, ἀκούσαντες τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου, συνέχαιρον τὴν Ἐλισάβετ· διότι ὁ Θεὸς ηὐδόκησε νὰ καταστήσῃ αὐτὴν μητέρα τέκνου, ἐν ᾧ πρὶν ἦτο στεῖρα.

Κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως περιετμήθη τὸ παιδίον καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἤθελον νὰ ὀνομάσωσιν αὐτὸ Ζαχαρίαν. Τὸ ὄνομα ἐδίδετο εἰς τὰ παιδία κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς περιτομῆς· ἀλλ' ἡ τοῦ παιδίου μήτηρ Ἐλισάβετ εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ κληθῇ Ζαχαρίας, ἀλλὰ Ἰωάννης. Τότε οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι διὰ νευμάτων καὶ σχημάτων ἠρώτησαν τὸν ἄφωνον καὶ κωφὸν πατέρα, πῶς ἤθελε νὰ ὀνομασθῇ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ζαχαρίας, ζητήσας πινακίδιον, ἔγραψεν ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι πρέπει νὰ κληθῇ Ἰωάννης. Παραχρῆμα τὸ στόμα τοῦ Ζαχαρίου ἠνοίχθη καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ καὶ εὐλογῇ τὸν Θεόν, πάντες δὲ ἐθαύ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μαζον καὶ ἔλεγον, ποῖόν τι θὰ εἶνε ἐν τῷ μέλλοντι τὸ παιδίον τοῦτο;

Τότε ὁ Ζαχαρίας πλησθεὶς Πνεύματος Ἁγίου προεῖπεν, ὅτι τὸ μέλλον τοῦ παιδίου θὰ εἶνε μέγα· διότι θὰ κληθῇ προφήτης τοῦ Ὑψίστου καὶ θὰ προπορευθῇ ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ, ἵνα ἑτοιμάσῃ τὴν ὁδόν του διδάσκων τὸν λαὸν τὴν γνῶσιν τῆς σωτηρίας. Τὸ παιδίον ηὔξανε σωματικῶς καὶ ἐκραταιοῦτο πνευματικῶς καὶ ἔμενεν ἐν ταῖς ἐρήμοις τῆς Ἰουδαίας μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὤφειλε ν' ἀναδειχθῇ προφήτης καὶ πρόδρομος.

Παρατηρήσεις

Τὸ πρῶτον, ὅπερ ὁ Ζαχαρίας ἔκαμεν, ἅμα ὡς ἐλύθη ἡ γλῶσσά του καὶ ἠνοίχθη τὸ στόμα του, ἦτο νὰ εὐλογήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐκφράζων εἰς αὐτὸν τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ χαράν του, οὐ μόνον διότι ἔδωκεν εἰς αὐτὸν υἱόν, ἀλλὰ διότι προώρισεν αὐτὸν πρόδρομον τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου. Οὕτω καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ εὐλογῶμεν καὶ νὰ δοξολογῶμεν τὸν Θεὸν διὰ τὴν ἀπόκτησιν οἱουδήποτε ἀγαθοῦ.

5. Ἡ γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. Α'. 20—25. Λουκ. Β'. 1-20).

Ὅτε ἡ παρθένος ἔμεινεν ἔγκυος, ἄγγελος Κυρίου δι' ὀνείρου ἐφάνη εἰς τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἰωσήφ, λέγων· Ἰωσήφ, υἱὲ Δαβίδ, μὴ φοβηθῇς νὰ παραλάβῃς Μαριὰμ τὴν μνηστήν σου· διότι συνέλαβε ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ θὰ γεννήσῃ υἱὸν καὶ θὰ καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν ἤτοι Σωτῆρα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἠγέρθη ἀπὸ τοῦ ὕπνου, ἐποίησεν, ὡς προσέταξεν αὐτὸν ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν μνηστήν του.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης Αὔγουστος ἐξέδωκε διάταγμα, δι' οὗ ὑπεχρεοῦντο πάντες οἱ ὑπήκοοί του ν' ἀπογραφῶσιν, ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν του πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ ὁ Ἰωσὴφ μετὰ τῆς μνηστῆς Μαριὰμ ἐκ τῆς Ναζαρέτ, πόλεως τῆς Γαλιλαίας, εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἵνα ἀπογραφῇ ὡς καταγόμενος ἐκ τῆς πόλεως ταύτης. Ὅτε δ' ἔφθασαν εἰς Βηθλεέμ, δὲν εὗρον οἰκίαν νὰ κατοικήσωσι· διότι πᾶσαι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αἱ οἰκίαι ἦσαν κατειλημμέναι ἕνεκα μεγάλης συρροῆς πλήθους, ἐλθόντος εἰς Βηθλεὲμ διὰ τὴν ἀπογραφήν. Ἠναγκάσθησαν δὲ νὰ καταφύγωσιν εἰς πενιχρόν τινα οἰκίσκον (χάνι), ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον ἄλογα ζῷα. Ἐν ᾧ διέμενον ἐνταῦθα, ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ

γεννήσῃ ἡ Μαριὰμ καὶ ἐγέννησε τὸν μονογενῆ της υἱὸν καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἔθεσεν αὐτὸν ἐντὸς τῆς φάτνης· διότι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλος τόπος, ἵνα τὸ παιδίον κατατεθῇ ἀσφαλῶς.

Εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς διέτριβον ἐν ὑπαίθρῳ ποιμένες, οἵτινες ἐφύλασσον τὴν νύκτα τὸ ποίμνιόν των. Καὶ αἰφνιδίως ἄγγελος Κυρίου ἐνεφανίσθη πρὸς αὐτοὺς καὶ φωτεινὴ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λάμψις περιεκύκλωσεν αὐτούς· διὸ ἐφοβήθησαν πολύ. Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτούς· μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ ἀναγγέλλω τὴν εὐχάριστον εἴδησιν εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς πάντα τὸν λαόν, ὅτι σήμερον ἐν Βηθλεέμ, τῇ πόλει Δαβίδ, ἐγεννήθη Σωτήρ, ὅστις εἶνε Χριστὸς Κύριος. Τὸ δὲ σημεῖον, δι' οὗ θὰ γνωρίσητε τὸν γεννηθέντα Σωτῆρα, εἶνε ὅτι θὰ εὕρητε βρέφος ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Μόλις ἔπαυσεν ὁ ἄγγελος ὁμιλῶν, αἰφνιδίως ἀνεφάνη πλῆθος οὐρανίου στρατιᾶς ἀγγέλων, οἵτινες ἑνωθέντες μετὰ τοῦ ἀγγέλου ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν λέγοντες· «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Μετὰ τὴν δοξολογίαν οἱ ἄγγελοι ἀπῆλθον εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ ποιμένες ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ μετὰ σπουδῆς καὶ εὗρον τὴν Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσὴφ ἐν τῷ πενιχρῷ οἰκίσκῳ (χάνι) καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. Διηγήθησαν δὲ εἰς τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὴν Μαριὰμ καὶ εἰς πάντας τοὺς παρεστῶτας ἐκεῖ ἀνθρώπους ὅ,τι ὁ ἄγγελος εἶχεν εἰπεῖ εἰς αὐτοὺς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Οὗτοι δὲ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν διὰ τοὺς λόγους τῶν ποιμένων, ἡ δὲ Μαριὰμ διετήρει ἐν τῇ μνήμῃ της τοὺς λόγους τούτους. Καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Θεὸν διὰ πάντα, ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον. Ὅτε δὲ συνεπληρώθησαν ὀκτὼ ἡμέραι ἀπὸ τῆς γεννήσεως, τὸ παιδίον περιετμήθη καὶ ὠνομάσθη Ἰησοῦς ἤτοι Σωτήρ.

Παρατηρήσεις

Εἰ καὶ ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος ὑπῆρξε πενιχρὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν τῷ οὐρανῷ ὅμως ἐπανηγυρίζετο ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μεγαλοπρεπέστατα, ἡ δὲ μεγαλοπρέπεια αὕτη ἐφάνη καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καταπλήξασα τοὺς ποιμένας, ὅταν οὗτοι εἶδον πλῆθος οὐρανίου στρατιᾶς ἀγγέλων, καὶ ἤκουσαν αὐτοὺς λέγοντας. «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη· ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». Οἱ ἄγγελοι διὰ τῶν λόγων τούτων ἐνόουν, ὅτι ὁ Σωτὴρ θὰ δοξάσῃ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἔργων τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς Θεόν, θὰ κηρύξῃ ἐπὶ τῆς γῆς τὴν εἰρήνην καὶ θὰ φέρῃ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Τοιοῦτον λοιπὸν Σωτῆρα, ὅστις ἔφερεν εἰς πάντα τὸν κόσμον τὴν χαράν, τὴν εἰρήνην, τὴν ὁμόνοιαν, τὴν ἀγάπην, ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς νὰ ὑμνῶμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 6. Ἡ Ὑπαπαντή.

(Λουκ. Β'. 22—40).

Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως ἀνέβησαν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἔφερον εἰς τὸν ναὸν τὸν Ἰησοῦν ὡς πρωτότοκον υἱόν· διότι κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον οἱ γονεῖς ὤφειλον νὰ φέρωσιν ἐν τῷ ναῷ τὰ πρωτότοκά των τέκνα καὶ νὰ τὰ ἀφιερῶσιν ἐν τῷ ναῷ, ὅπως ὑπηρετήσωσιν ἐν αὐτῷ. Ὅτε ὅμως συνέστη ἡ τάξις τῶν Λευϊτῶν ἱερέων, τότε οἱ γονεῖς ἁπλῶς ἔφερον τὰ πρωτότοκά των τέκνα εἰς τὸν ναὸν καὶ προσέφερον θυσίαν, χωρὶς ταῦτα νὰ εἶνε ὑποχρεωμένα νὰ ὑπηρετήσωσιν ἐν αὐτῷ. Ἐὰν οἱ γονεῖς ἦσαν πτωχοί, προσέφερον θυσίαν δύο τρυγόνας ἢ δύο νεοσσοὺς περιστερῶν, ὡς τοῦτο ἔκαμε καὶ ἡ πτωχὴ Παρθένος Μαριάμ.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἔζη ἐν Ἱεροσολύμοις ἄνθρωπος δίκαιος καὶ εὐλαβής, ὀνομαζόμενος Συμεών, ὅστις ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν καὶ ἔπειτα ν' ἀποθάνῃ· τὸ δὲ Ἅγιον Πνεῦμα εἰδοποίησεν αὐτόν, ὅτι δὲν θ' ἀποθάνῃ, πρὶν ἴδῃ τὸν Χριστόν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ εἰσῆλθον μετὰ τοῦ παιδίου εἰς τὸν ναόν, ἦλθε καὶ ὁ Συμεὼν κατ' ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Λαβὼν δὲ τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του ὕμνησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε· «τώρα ἂς ἀποθάνω, Θεέ μου· διότι οἱ ὀφθαλμοί μου εἶδον τὸν Σωτῆρα, ὃν ἀπέστειλας, ἵνα φωτίσῃ πάντας τοὺς λαοὺς καὶ ἵνα δοξάσῃ τὸν λαόν σου τὸν Ἰσραήλ». Ὁ δὲ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ ἐθαύμαζον διὰ πάντα ὅσα ἐλέχθησαν περὶ τοῦ παιδίου τούτου. Ὁ Συμεὼν ηὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ εἶπε πρὸς τὴν μητέρα τοῦ παιδίου· «Ἰδού, ὁ υἱός σου Ἰησοῦς εἶνε προωρισμένος νὰ γίνῃ αἰτία, ὥστε ἄλλοι μὲν τῶν Ἰσραηλιτῶν νὰ καταπέσωσι πνευματικῶς· διότι δὲν θὰ πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, ἄλλοι δὲ νὰ σωθῶσι καὶ νὰ ἀναστηθῶσι ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, διότι θ' ἀναγνωρίσωσιν αὐτὸν ὡς Θεάνθρωπον. Ὁ Ἰησοῦς θὰ εἶνε ἐπὶ τῆς γῆς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον οἱ ἄπιστοι καὶ ἀσεβεῖς θ' ἀντιλέγωσι. Σὺ δέ, ὦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μαριάμ. θὰ αἰσθανθῇς τὴν ὀδύνην διὰ τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ σου, ὡς ῥομφαίαν, ἡ ὁποία θὰ διέλθῃ τὴν ψυχήν σου».

Κατὰ τὴν ὥραν δέ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Συμεὼν ἔλεγε τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὴν Μαριάμ, ἔτυχε νὰ εἶνε παροῦσα καὶ χήρα τις, προβεβηκυῖα τὴν ἡλικίαν περίπου 84 ἐτῶν, καλουμένη

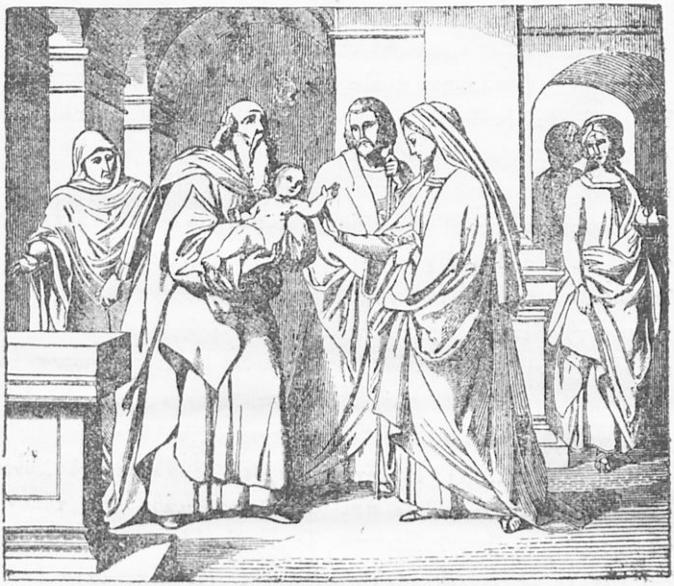

Ἄννα προφῆτις, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ ὕμνει τὸν Σωτῆρα καὶ ὡμίλει περὶ αὐτοῦ εἰς πάντας, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον ἐν Ἱερουσαλὴμ τὸν Λυτρωτὴν τοῦ κόσμου. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ ἐτελείωσαν πάντα, ὅσα ἀπέβλεπον εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ παράστασιν τοῦ παιδίου καὶ εἰς τὴν θυσίαν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν των Ναζαρέτ.

Παρατηρήσεις

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω διδασκόμεθα, ὅτι, ἐκτὸς τῶν ποιμένων, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἄλλοι γνήσιοι Ἰσραηλῖται, ὁ Συμεὼν καὶ ἡ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἄννα, οἵτινες προβάλλονται εἰς ἡμᾶς, ὡς ὑποδείγματα πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως. Ὁ δὲ πιστεύων εἰς τὸν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ζῇ πνευματικῶς, ὡς ἀναφέρει ὁ Ἰωάννης (Α΄. Ἰω. Ε΄. 12) «ὁ ἔχων τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει».

§ 7. Προσκύνησις τῶν μάγων.

(Ματθ. Β΄. 1—12).

Ἐν ᾧ ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ διέτριβον μετὰ τοῦ παιδίου εἰς Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ἦλθον ἐξ Ἀνατολῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα σοφοί τινες ἄνδρες, μάγοι καλούμενοι, ἵνα μάθωσι, ποῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων· διότι εἶδον τὸν ἀστέρα αὐτοῦ ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἦλθον να προσκυνήσωσιν αὐτόν. Ἐβασίλευε δὲ τῆς Ἰουδαίας ὁ μέγας Ἡρώδης, ὅστις ἀκούσας τοὺς λόγους τῶν μάγων ἐταράχθη· διότι ἐφοβήθη, μήπως ἐκ τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ, ὡς βασιλέως, κλονισθῇ ὁ θρόνος του. Ἐπίσης ἐταράχθη καὶ ἡ πόλις τῶν Ἱεροσολύμων· διότι ἐγίνωσκεν ὅτι ὁ Ἡρώδης, ἐπειδὴ ἦτο φύσει θηριώδης, ἤθελεν ἐξοργισθῇ διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἤθελε προξενήσει πολλὰ κακὰ εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς. Ὁ Ἡρώδης ταραχθεὶς ἐκάλεσε τὸ Συνέδριον τῶν Ἑβραίων καὶ ἤθελε παρ' αὐτοῦ νὰ μάθῃ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ δὲ Συνέδριον εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι ἔμελλε νὰ γεννηθῇ ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ Μιχαίου.

Τότε ὁ Ἡρώδης καλέσας κρυφίως τοὺς μάγους ἐζήτησε ἀκριβῶς καὶ ἔμαθε, πότε ἐφάνη ὁ ἀστήρ· διότι εἶχε σκοπὸν νὰ μάθῃ τὴν ἡλικίαν τοῦ παιδίου καὶ νὰ στείλῃ νὰ φονεύσῃ αὐτό. Ἀφ' οὗ ἔκρυψε τὸν σκοπόν του εἶπε πρὸς τοὺς μάγους· «ὑπάγετε, ἀκριβῶς νὰ ἐξετάσητε περὶ τοῦ παιδίου καὶ ὅταν τὸ εὕρητε, ἀναγγείλατέ μοι τοῦτο, ὅπως καὶ ἐγὼ ἔλθω καὶ προσκυνήσω αὐτό». Οἱ δὲ μάγοι ἀνεχώρησαν καὶ ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀστέρος ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν, ἔνθα εὑρίσκετο τὸ παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτό. Ἀνοίξαντες δὲ τὸ θη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαυροφυλάκιον αὐτῶν προσέφερον εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν κατὰ τὴν συνήθειαν, ἥτις καὶ σήμερον ἐπικρατεῖ ἐν τῇ Ἀνατολῇ νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς βασιλεῖς δῶρα

Ἡ προσκύνησις τῶν Μάγων.

οἱ παρουσιαζόμενοι. Ἀλλ' οἱ μάγοι δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· διότι εἰδοποιηθέντες δι' ὀνείρου ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν των δι' ἄλλης ὁδοῦ.

Παρατηρήσεις

Καθὼς οἱ μάγοι ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν εὗρον, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, ἐὰν ζητήσωμεν τὸν Ἰησοῦν, δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν αὐτόν, ὅταν μελετῶμεν τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἢ φοιτῶμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ ἢ συναναστρεφώμεθα μετ' εὐσεβῶν καὶ ἁγίων ἀνδρῶν, ἐν οἷς βασιλεύει ὁ Θεός. Οἱ μάγοι, ὡς φοβούμενοι τὸν Θεόν, χαίρουσιν, ἐν ᾧ ὁ ἰσχυρὸς Ἡρώδης καὶ οἱ περὶ αὐτόν, ὡς πονηροὶ καὶ ἀσεβεῖς, ταράσσονται καὶ τρέμουσιν ἐνώπιον ἑνὸς ἀφώνου παιδίου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 8. Φυγὴ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον καὶ φόνος τῶν παίδων ἐν Βηθλεέμ.

(Ματθ. Β'. 13—23).

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν μάγων ἀμέσως ἐφάνη ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσὴφ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ νὰ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον, ἥτις ἦτο ἀσφαλὲς καταφύγιον, ἐπειδὴ ἦτο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία καὶ ὁ Ἡρώδης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπεμβῇ εἰς ξένην ἐπαρχίαν καὶ νὰ κακοποιήσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ μετὰ τοῦ παιδίου ἐκτελοῦντες τὴν διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου ἔφυγον εἰς Αἴγυπτον, ἔνθα ἔμειναν, ἕως ὅτου τῷ 3 ἔτει μ. Χ. ἀπέθανεν ὁ Ἡρώδης.

Ὁ Ἡρώδης ἰδών, ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη παρὰ πολὺ καὶ διέταξε νὰ σφαγῶσιν ὅλα τὰ βρέφη τῆς Βηθλεὲμ ἀπὸ ἡλικίας δύο ἐτῶν καὶ ὀλιγώτερον. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ Ἡρώδης ἀπέθανεν, ἄγγελος Κυρίου ἐφάνη εἰς τὸν ἐν Αἰγύπτῳ Ἰωσήφ, λέγων νὰ ἐπιστρέψῃ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς μητρὸς εἰς τὴν Παλαιστίνην. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Ἡρώδου ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης Ὀκταβιανὸς Αὔγουστος εἶχε διανείμει τὰς ἐπαρχίας τῆς Παλαιστίνης εἰς τοὺς τρεῖς υἱοὺς αὐτοῦ ἤτοι εἰς μὲν τὸν Ἀρχέλαον τὴν Ἰουδαίαν, Ἰδουμαίαν καὶ Σαμάρειαν, εἰς δὲ τὸν Ἡρώδην Ἀντίπαν τὴν Γαλιλαίαν καὶ Περαίαν καὶ εἰς τὸν Φίλιππον τὴν Βατάνειαν, Τραχωνίτιδα καὶ Αὐρανίτιδα. Ὁ Ἰωσὴφ ἐφοβήθη νὰ ἔλθῃ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς μητρὸς εἰς τὴν Ἰουδαίαν, τῆς ὁποίας ἦρχεν ὁ Ἀρχέλαος· διότι καὶ οὗτος, ὡς ὁ πατήρ του, ἦτο ὠμὸς καὶ σκληρὸς καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἧς ἦρχεν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀρχελάου ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας, ὅστις ἦτο ὀλίγον φιλάνθρωπος. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰωσὴφ μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τῆς Μαριὰμ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐγκατεστάθη εἰς μίαν πόλιν αὐτῆς, τὴν Ναζαρέτ.

Παρατηρήσεις

Ὁ χριστιανὸς πρὸς ἐπιτυχίαν οἱουδήποτε ἔργου ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πεποίθησίν του πρὸς τὸν Θεόν, ὡς εἶχεν ὁ Ἰωσήφ· ὁ πιστεύων εἰς τὸν Θεὸν σώζεται ἀπὸ παντὸς κινδύνου, βοηθεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐσώθη καὶ ἐβοηθήθη ὁ Ἰωσήφ, φυγὼν εἰς Αἴγυπτον μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

§ 8. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς ἐν τῷ ναῷ.

(Λουκ. Β'. 40—52).

Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον οἱ Ἰουδαῖοι ὤφειλον νὰ ἔρχωνται εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων τρὶς τοῦ ἔτους ἤτοι κατὰ τὰς τρεῖς των μεγάλας ἑορτάς, τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τὴν ἑορτὴν τῆς Σκηνοπηγίας. Ἀλλ᾽ ἀφοῦ διεσπάρησαν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ εἰς αὐτὰ μετάβασις ἅπαξ τοῦ ἔτους. Διὰ τοῦτο βλέπομεν τοὺς γονεῖς τοῦ Ἰησοῦ νὰ μεταβαίνωσι κατ᾽ ἔτος εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐγένετο ἐτῶν δώδεκα, οἱ γονεῖς παρέλαβον αὐτὸν καὶ ἀνέβησαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἵνα ἑορτάσωσι τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ἥτις διήρκει 7 ἡμέρας. Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν τούτων οἱ γονεῖς ἀνεχώρησαν ἐξ Ἱεροσολύμων μετ᾽ ἄλλης συνοδίας, εἰς ἣν ἐνόμιζον ὅτι ἦτο καὶ ὁ παῖς Ἰησοῦς, ἐν ᾧ οὗτος εἶχε μείνει ἐν Ἱερουσαλήμ.

Ἀφοῦ οἱ γονεῖς εἶχον προχωρήσει ὁδὸν μιᾶς ἡμέρας, ἀνεζήτουν τὸν παῖδα μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωστῶν. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εὗρον αὐτόν, ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ζητοῦντες αὐτόν. Μετὰ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ εὗρον τὸν Ἰησοῦν ἐν τῷ ναῷ καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ ἀκούοντα καὶ ἐρωτῶντα αὐτούς. Πάντες δὲ οἱ ἀκούοντες ἐξίσταντο διὰ τὴν σύνεσιν καὶ διὰ τὰς ἀπαντήσεις τοῦ παιδός. Καὶ ὅτε οἱ γονεῖς εἶδον τὸν Ἰησοῦν, ἐθαύμασαν διὰ τὸν τόπον, εἰς ὃν εὗρον αὐτὸν καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν· τέκνον, τί ἔπραξας; διατί κατέλιπες ἡμᾶς καὶ ἔμεινες μόνος ἐδῶ; ἡμεῖς σὲ ἐζητοῦμεν μετὰ πόνου καὶ ὀδύνης. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη, διατί ἐζητεῖτέ με; δὲν ἐγνωρίζετε, ὅτι πρέπει νὰ εἶμαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πατρός μου ἤτοι ἐν τῷ ναῷ: Καὶ οἱ γονεῖς δὲν ἐνόησαν τοὺς λόγους αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα κατέβη ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν γονέων του ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου ἐξηκολού-

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς ἐν τῷ ναῷ.

θησεν ὑποτασσόμενος εἰς αὐτούς. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει τὰ λόγια ταῦτα ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας της. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσέκοπτε κατὰ τὴν σοφίαν καὶ ἡλικίαν, ἠγαπᾶτο δὲ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Παρατηρήσεις.

Καθὼς ὁ Ἰωσὴφ καὶ ἡ Μαριὰμ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἐτήρουν τὰς ἑορτὰς καὶ μετέβαινον εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, οὕτω καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ὀφείλομεν νὰ φυλάττωμεν τὰς ἑορτὰς καὶ νὰ φοιτῶμεν εἰς τοὺς ναούς.

§ 10. Ἐμφάνισις καὶ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

(Λουκ. Γ'. 1—22. Ματθ. 1—12).

Κατὰ τὸ 15ον ἔτος τῆς αὐτοκρατορίας Τιβερίου Καίσαρος,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παιδαγ...

καθ' ὁ ἔπαρχος καὶ ἐπίτροπος τῆς Ἰουδαίας ἦτο ὁ Ῥωμαῖος, Πόντιος Πιλάτος, ἀρχιερεῖς δὲ ὁ Ἄννας καὶ ὁ Καϊάφας, Ἰωάννης, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἐλισάβετ, ἄγων περίπου τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας ἐνεφανίσθη, ὡς κῆρυξ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας. Ἐφόρει δὲ ἔνδυμα ἐκ τριχῶν καμήλου ὑφασμένον καὶ δερματίνην ζώνην, ἐτρέφετο δὲ μὲ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Ἤρξατο δὲ τοῦ κηρύγματός του ἀπὸ τῶν λέξεων· «μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» Οὕτω δὲ ὁ Ἰωάννης προέτρεπε τοὺς Ἰουδαίους νὰ μὴ ἐμμένωσιν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ νὰ μετανοήσωσι καὶ ν' ἀρχίσωσι ν' ἀσκῶσι τὰς ἀρετάς· διότι ἐπλησίαζε νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ.

Τότε ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν οἱ κατοικοῦντες οὐ μόνον τὰ Ἱεροσόλυμα, ἀλλὰ καὶ τὰς παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνου χώρας καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας των. Ὅτε δὲ ὁ Ἰωάννης εἶδε πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων νὰ ἔρχωνται εἰς τὸ βάπτισμά του μὲ κακὰς προθέσεις, εἶπε πρὸς αὐτούς· γεννήματα ἐχιδνῶν ἤτοι πονηροὶ καὶ κακοὶ ἄνθρωποι, πῶς ἠδυνήθητε ν' ἀποφύγητε τὴν μέλλουσαν ὀργὴν καὶ τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ; Ἵνα ἀποφύγητε αὐτήν, πρέπει νὰ μενανοήσητε ἀληθῶς καὶ νὰ ἐκτελέσητε ἀγαθὰ ἔργα, ἄξια τῆς μενανοίας.

Μὴ καυχᾶσθε, ὅτι εἶσθε τέκνα τοῦ Πατριάρχου Ἀβραάμ, σεῖς ὀφείλετε νὰ δείξητε ἰδίας ἀρετάς,

Ὁ δὲ λαός, ἀκούων τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου, ἐσκέπτετο καὶ ἠπόρει, μήπως οὗτος εἶνε ὁ περιμενόμενος Χριστός; Τοῦτο δὲ νοήσας ὁ Ἰωάννης εἶπεν· «ἐγὼ μὲν σᾶς βαπτίζω βάπτισμα ἐν ὕδατι, βάπτισμα, ὅπερ ἁπλῶς θὰ σᾶς προπαρασκευάσῃ, ἵνα ὑποδεχθῆτε τὸν Χριστόν. Τὸ βάπτισμά μου εἶνε σύμβολον ἄλλου βαπτίσματος, τοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι βαπτίσματος, ὅπερ θὰ κηρύξῃ ὁ Χριστὸς καὶ εἰς τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς βαπτίσῃ, ἵνα καθαρισθῆτε ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν. Ὁ Χριστὸς εἶνε ἰσχυρότερός μου καὶ δὲν εἶμαι ἱκανὸς νὰ λύσω τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων του».

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παρατηρήσεις.

Ἀληθὴς μετάνοια εἶνε, ὡς λέγει ὁ Ἰωάννης, ὅταν τις ὁμολογῇ τὰς ἁμαρτίας του καὶ παύσῃ νὰ ἁμαρτάνῃ βαδίζων τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ ἐκτελῶν καλὰ ἔργα. Τοιαύτην μετάνοιαν συνιστᾷ εἰς τοὺς Φαρισαίους καὶ Σαδδουκαίους, οἵτινες ἦσαν ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ καὶ κακοὶ καὶ λέγει, ὅτι διὰ τοιαύτης μετανοίας δύνανται νὰ σωθῶσιν. Οὕτω καὶ οἱ κακοὶ μαθηταί, οἱ ἀπειθεῖς πρὸς τοὺς γονεῖς, οἱ ὀκνηροὶ καὶ ἀπρόσεκτοι ἐν τῷ σχολείῳ, οἱ ψευδόμενοι καὶ περιπίπτοντες εἰς πολλὰ ἁμαρτήματα, δύνανται νὰ σωθῶσιν, ἐὰν ὁμολογῶσι πάσας των τὰς κακίας καὶ ἀποβάλωσιν αὐτὰς καὶ βαδίζωσι τὴν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς εὐσεβείας.

§ 11. Βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

(Ματθ. Γ'. 13—17).

Ὅτε ὁ Ἰωάννης ἐκήρυττεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβάπτιζεν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἄγων τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τὴν Ἰουδαίαν πρὸς αὐτόν, ἵνα βαπτισθῇ, Ὁ Ἰωάννης ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Ἰησοῦ ἐζήτησε νὰ ἐμποδίσῃ αὐτὸν λέγων· ἐγὼ ἔχω χρείαν νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· ἄφες τώρα, διότι ἡμεῖς πρέπει να ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν ἐντολήν, ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ Ἰωάννης. Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς ἐβαπτίσθη καὶ ἀνέβη ἐκ τοῦ ὕδατος, ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κατέβη ἐπ' αὐτὸν ὡσεὶ περιστερὰ καὶ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἠκούσθη λέγουσα. «οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα».

Παρατηρήσεις.

Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς κηρύσσεται υἱὸς αὐτοῦ ἀγαπητός, ἀπευθύνεται πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους διδάσκουσα, ὅτι μόνον ἐν τῷ Χριστῷ, ἐν ᾧ ὁ Θεὸς ηὐδόκησεν ἤτοι ὅτι ὃν ὁ Θεὸς ἠγάπησεν, ἔγκειται ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

§ 12. Ὁ Ἰησοῦς πειράζεται ὑπὸ τοῦ Διαβόλου.

(Ματθ Δ'. 1—11).

Μετὰ τὸ βάπτισμα ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ Ἰορδάνου πο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παιδ

ταμοῦ ἀνήχθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν ὑψηλοτέραν κειμένην ἔρημον τῆς Ἰουδαίας, ἵνα πειρασθῇ ὑπὸ τοῦ Διαβόλου. Ὁ Ἰησοῦς διέτριβεν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπὶ 40 ἡμέρας χωρὶς νὰ φάγῃ τίποτε, ὕστερον δὲ ἐπείνασεν. Ἐλθὼν δὲ ὁ διάβολος λέγει πρὸς αὐτόν· ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, διάταξον, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι γίνωσιν ἄρτοι. Ὁ Ἰησοῦς ἀποκρινόμενος πρὸς αὐτὸν λέγει· εἶνε γεγραμμένον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῇ μόνον μὲ ἄρτον, ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλο μέσον, ὅπερ ὁ Θεός, ὡς παντοδύναμος, δύναται νὰ διατάξῃ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν λέγει εἰς τὸν Διάβολον, ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει μυρίους τρόπους, δι' ὧν φροντίζει περὶ τῆς σωματικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἐφρόντιζε καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἰουδαίων, οὓς ἔθρεψεν οὐχὶ μὲ ἄρτον, ἀλλὰ μὲ μάννα. Ὁ Θεὸς ἀρκεῖ νὰ διατάξῃ καὶ δύναται νὰ διαθρέψῃ τὸν ἄνθρωπον διὰ παντὸς μέσου, τὸ ὁποῖον θέλει. Δὲν εἶνε λοιπὸν μόνος ὁ ἄρτος πρὸς διατροφὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Διάβολος ἀποτυχὼν ἐν τῷ πρώτῳ πειρασμῷ ἐπεχείρησεν ἐκ δευτέρου νὰ πειράξῃ τὸν Ἰησοῦν, ἀναβιβάσας αὐτὸν εἰς τὸ ὕψιστον σημειον τοῦ ναοῦ καὶ εἰπών· ἐὰν σὺ εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ῥίφθητι κάτω ἐκ τοῦ ὑψίστου τούτου σημείου, καὶ δὲν θέλεις πάθει τίποτε· διότι ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ διατάξῃ τοὺς ἀγγέλους νὰ σὲ σηκώσουν εἰς τὰς χεῖράς των, ἵνα μὴ κτυπήσῃς εἰς λίθον τὸν πόδα σου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· δὲν πρέπει νὰ δοκιμάζῃς τὸν Θεόν, ἂν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειαν.

Ὁ Διάβολοςπειράζει ἐκ τρίτου τὸν Ἰησοῦν ἀναβιβάσας αὐτὸν εἰς ὄρος ὑψηλὸν καὶ δείξας εἰς αὐτὸν πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν καὶ τὰ πλούτη αὐτῶν, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται νὰ δώσῃ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἐὰν πέσῃ νὰ προσκυνήσῃ αὐτόν. Τότε ἀπαντᾷ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· ὕπαγε, Σατανᾶ. Προσκύνησις καὶ λατρεία ἀνήκουσιν εἰς μόνον τὸν Θεόν. Τότε ὁ Διάβολος ἀφῆκε τὸν Ἰησοῦν καὶ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ ὑπηρέτουν αὐτόν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παρατηρήσεις.

Καθὼς ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὸ βάπτισμα ὑπέστη πειρασμούς, δύναται καὶ ἕκαστος τῶν βαπτιζομένων νὰ περιπέσῃ εἰς τοιούτους, τοὺς ὁποίους ὅμως ὀφείλει γενναίως νὰ ὑπομένῃ. Ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ ἐπέρχωνται εἰς τοὺς βαπτιζομένους πειρασμοί, ἵνα οὗτοι κατανοήσωσιν, ὅτι διὰ τοῦ βαπτίσματος ἰσχυρότεροι γενόμενοι δύνανται νὰ καταβάλωσιν αὐτούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δημόσιος βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρχόμενος μετὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ καὶ τελευτῶν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ (30—33 μ. Χ.

§ 13. Οἱ δώδεκα μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ.

(Ἰω. Α'. 35—52. Ματθ. Δ'. 18—22. Θ'. Ι'. 1—4).

Ὁ Ἰησοῦς μετὰ τὸν πειρασμὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἔνθα ἠκολούθησαν αὐτὸν οἱ πρῶτοι μαθηταί, οἵτινες ἦσαν ὁ Ἀνδρέας καὶ Ἰωάννης ὁ εὐαγγελιστής. Ὁ Ἀνδρέας εὑρίσκει τὸν ἀδελφόν του Σίμωνα καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· εὑρήκαμεν τὸν Χριστόν, καὶ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν Σίμωνα εἶπε· σὺ εἶσαι Σίμων, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωνᾶ, θὰ ὀνομασθῇς Πέτρος. Ἀλλ' ἐνῷ οἱ τρεῖς οὗτοι ἠκολούθησαν κατ' ἀρχὰς τὸν Ἰησοῦν ὡς μαθηταί, δὲν ἔπαυσαν ὅμως νὰ μετέρχωνται καὶ τὸ ἁλιευτικὸν ἔργον των εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας. Παρήτησαν δὲ ὁριστικῶς τὸ ἔργον τοῦτο, ὅτε ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν μίαν ἡμέραν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας διέταξε τοὺς τρεῖς εἰρημένους, ὡς καὶ τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ν' ἀφήσωσι τὰ δίκτυα εἰπὼν πρὸς αὐτούς· «δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων». Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα καὶ τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Ἰησοῦς εὑρίσκει τὸν Φίλιππον καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, ἀκολούθει μοι. Ὁ δὲ Φίλιππος εὑρίσκει τὸν Ναθαναήλ, τὸν υἱὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

του Θολομαὶ ἤτοι τὸν Βαρθολομαῖον (ἡ λέξις Βὰρ εἶνε Ἑβραϊκὴ δηλοῦσα υἱόν, Θολομαὶ ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς) καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· εὑρήκαμεν ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ ἤτοι Ἰησοῦν, τὸν υἱόν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ δύναται νὰ προέλθῃ ἀγαθόν τι ; Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν τῷ ὁποίῳ δόλος δὲν ὑπάρχει. Ὁ Ναθαναὴλ λέγει πρὸς αὐτόν· πόθεν μὲ γινώσκεις ; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· πρὶν ὁ Φίλιππος σὲ καλέσῃ, σὲ εἶδον εὑρισκόμενον ὑποκάτω τῆς συκῆς. Ἀπεκρίθη ὁ Ναθαναὴλ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπήντησε· πιστεύεις, διότι σοὶ εἶπον, ὅτι σὲ εἶδον ὑποκάτω τῆς συκῆς! Θὰ ἴδῃς μεγαλείτερα πράγματα. Καὶ ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὦ μαθηταί μου, ὅτι ἀπὸ τοῦδε θὰ ἴδητε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλοτε ὁ Ἰησοῦς διερχόμενος τὴν Γαλιλαίαν εἶδεν εἰς τελωνεῖον καθήμενον ἄνθρωπον, Ματθαῖον καλούμενον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ἀκολούθει μοι. Οὗτος δὲ σηκωθεὶς ἠκολούθησεν αὐτὸν ὡς μαθητὴς καὶ ἀπόστολος. Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἄλλοι μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι οἱ ἑξῆς : Θωμᾶς, Ἰάκωβος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφαίου, Λεββαῖος (=θαρραλέος, ἐκ τῆς Ἑβραϊκῆς λέξεως λαΐβ=καρδία), ὁ ὀνομασθεὶς Θαδδαῖος, Σίμων ὁ Ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης (Ἰσκαριώτης εἶνε Ἑβραϊκὴ λέξις, σύνθετος ἐκ τοῦ ἴσχ=ἀνὴρ καὶ Καριὼθ=πόλις ἤτοι ἀνὴρ καταγόμενος ἐκ τῆς πόλεως Καριώθ). Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξελέξατο δώδεκα μαθητὰς καὶ ἀποστόλους κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραήλ.

Παρατηρήσεις.

Ἡ φράσις τοῦ ἀποστόλου Φιλίππου «Ἔρχου καὶ ἴδε» δεικνύει εἰς ἡμᾶς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὴν μόνην ἀσφαλῆ ὁδόν, ἣν βαδίζοντες δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν τὸ σωτηριῶδες ἔργον τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν, δυνάμεθα νὰ πεισθῶμεν ὅτι τοῦτο εἶνε θεῖον, ὡς αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς λέγει (Ἰω. Ζ'. 17) «ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμή, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με, ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς πότερον ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ».

§ 14 Ἡ ἐκ τοῦ ναοῦ ἐκδίωξις τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων.

(Ἰω. Β'. 13—21)

Ὅτε ἐπλησίαζε τὸ Πάσχα, ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς Καπερναοὺμ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ εὗρεν ἐν τῷ ναῷ αὐτῶν τοὺς πω-

Ὁ Ἰησοῦς διὰ φραγγελίου ἐκδιώκει τοὺς ἐμπόρους ἐκ τοῦ ναοῦ.

λοῦντας χάριν τῶν θυσιῶν βοῦς καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς ἀργυραμοιβοὺς ἀλλάσσοντας νομίσματα. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν βεβήλωσιν ταύτην τοῦ ναοῦ καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν αὐτῶν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῶν ἀνθρώπων τοσοῦτον ἐξωργίσθη, ὥστε ποιήσας φραγγέλιον ἐκ σχοινίων ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ναοῦ πάντας τοὺς βεβήλους καὶ ἐμπορευομένους εἰπὼν πρὸς αὐτούς· «ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου». Τότε οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ εἶπον· τί σημεῖον δεικνύεις εἰς ἡμᾶς, ὅτι σὺ ἔχεις τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν νὰ κάμνῃς ταῦτα ; Ὁ Ἰησοῦς εἶπε· καταστρέψατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ἐγὼ θὰ ἐγείρω αὐτόν. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι εἶπον· τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτη ᾠκοδομεῖτο ὁ ναὸς οὗτος καὶ θὰ οἰκοδομήσῃς αὐτὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας ; Οὗτοι δὲν ἐνόησαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἰπὼν περὶ τῆς καταλύσεως καὶ ἀνεγέρσεως τοῦ ναοῦ ἐδήλου τὴν τριήμερον ταφὴν καὶ ἀνάστασιν του. —

Παρατηρήσεις.

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίωξε τοὺς βεβήλους καὶ ἐμπορευομένους ἐκ τοῦ ναοῦ, ὑπομνήσας εἰς αὐτοὺς τὴν προφητικὴν ρῆσιν τοῦ Ἡσαΐου ΝΖ' 7 «ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται» καὶ τοῦ Ἱερεμίου, Ζ'. 121 «Μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου» πρβλ. καὶ Ματθ. ΚΑ'. 13.

15 Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις
(Ἰω. Δ'. 3—42).

Μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἐν Ἱεροσολύμοις ὁ Ἰησοῦς ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ νὰ φθάσῃ ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ τῆς ἐπαρχίας Σαμαρείας, ἥτις ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐπαρχιῶν Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας. Ἦτο μεσημβρία, ὅτε κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἔμεινεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας Σιχὰρ πλησίον τοῦ φρέατος Ἰακώβ, ἵνα ἀναπαυθῇ. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον, ἵνα ἀγοράσωσι τροφάς.

Τότε γυνὴ Σαμαρεῖτις ἦλθεν, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ ἐκ τοῦ φρέατος τοῦ Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτήν, δός μοι νὰ πίω· διότι εἶχε σκοπὸν ν' ἀνοίξῃ μετ' αὐτῆς ὁμιλίαν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὴν εἰς τὴν διδασκαλίαν του. Ἡ Σαμαρεῖτις γνω-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ρίζουσα, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι οὐδεμίαν ἤθελον νὰ ἔχωσι σχέσιν μὲ τοὺς Σαμαρείτας, ἐξεπλάγη μὲ τὴν αἴτησιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· πῶς, ἐνῷ σὺ εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητεῖς νὰ πίῃς ὕδωρ παρ' ἐμοῦ, ἡ ὁποία εἶμαι Σαμαρεῖτις; Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· ἂν ἐγνώριζες, τίς εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος σοὶ λέγει νὰ τῷ δώσῃς νὰ πίῃ, τότε ἤθελες τὸν παρακαλέσῃ νὰ σοὶ δώσῃ νὰ πίῃς καὶ ἤθελέ σοι δώσει ὕδωρ ζῶν. Ἡ γυνὴ δὲν ἐνόησεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς λέγων ζῶν ὕδωρ ἐδήλου τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἐνόμισεν, ὅτι ὁμιλεῖ περὶ ἁπλοῦ ὕδατος, διὰ τοῦτο λέγει πρὸς αὐτόν· Κύριε, δὲν ἔχεις ἄντλημα (κάδον), ἵνα ἀν-

τλήσῃς ὕδωρ, διότι τὸ φρέαρ εἶνε βαθύ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· πᾶς, ὅστις πίνει ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ φρέατος τούτου, θὰ καταπαύσῃ στιγμιαίως τὴν δίψαν τοῦ σώματός του, ἐν ᾧ, ἐάν τις πίῃ ἐκ τοῦ ζῶντος ὕδατός μου, (ἐκ τῆς διδασκαλίας μου), δὲν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θὰ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχωμαι ἐδῶ ν' ἀντλῶ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἵνα δώσῃ εἰς τὴν Σαμαρείτιδα νὰ ἐννοήσῃ μετὰ τίνος ὁμιλεῖ, ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὰς ἁμαρτίας της, καὶ ἵνα ἐξαναγκάσῃ αὐτὴν νὰ τὰ ὁμολογήσῃ, ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὴν μετανοοῦσαν τὸ ζῶν ὕδωρ, λέγει πρὸς αὐτήν· φώνησον τὸν ἄνδρα σου. Ἡ γυνὴ ὁμολογεῖ, ὅτι δὲν ἔχει ἄνδρα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς δίδει εἰς αὐτὴν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι γνωρίζει πάντα τὰ μυστήρια τοῦ τε παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος πονηροῦ βίου της. Τότε ἡ γυνὴ παρετήρησεν, ὅτι ὁ ὁμιλῶν μετ' αὐτῆς δὲν ἦτο κοινός τις ἄνθρωπος, ἀλλὰ Προφήτης. Εὑρισκομένη δὲ ἐνώπιον Προφήτου ἄρχεται νὰ ὁμιλῇ περὶ θρησκείας καὶ νὰ ζητῇ νὰ μάθῃ, ὁποία λατρεία ἦτο ἀληθής, ἡ τῶν Σαμαρειτῶν ἢ ἡ τῶν Ἰουδαίων. Ἡμεῖς ἰσχυριζόμεθα, λέγει ἡ γυνή, ὅτι πρέπει νὰ λατρεύηται ὁ Θεὸς εἰς τὸ ὄρος τῆς Σαμαρείας Γαριζείν, σεῖς δὲ οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐντεῦθεν λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Ἰησοῦς διδάσκει αὐτὴν λέγων, ὅτι ἔρχεται ὁ χρόνος, καθ' ὃν δὲν θὰ γίνῃ πλέον συζήτησις περὶ τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ λατρεύηται ὁ Θεός, οὐδὲ περὶ τῶν ὑλικῶν θυσιῶν καὶ σφαγίων, ἃς πρέπει νὰ προσφέρῃ τις εἰς τὸν Θεόν· διότι εἰς τὸ μέλλον θὰ ἱδρυθῇ νέα ἀληθὴς λατρεία, ἥτις εἶνε ἡ πνευματικὴ καὶ πᾶς ἄνθρωπος θὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν ὁπουδήποτε γῆς καὶ ἂν εὑρίσκηται. Ὁ Θεός, ὡς πνεῦμα, εἶνε πανταχοῦ παρὼν καὶ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες θὰ ἀφιερώσωσιν εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδίαν των. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν διδάσκων τὴν ἵδρυσιν ἐπὶ τῆς γῆς τῆς νέας ταύτης λατρείας λέγει· «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· γνωρίζω, ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας, ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θὰ διδάξῃ ἡμᾶς ταῦτα. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ εἶμαι ὁ Μεσσίας. Ἡ Σαμαρεῖτις ἀκούσασα τοῦτο ἀφῆκε τὴν ὑδρίαν της

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ ἔδραμεν εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἀναγγείλῃ εἰς τοὺς συμπολίτας της, ὅτι συνήντησε τὸν προσδοκώμενον Μεσσίαν. Οὗτοι δὲ ἀκούσαντες ταῦτα ἐξῆλθον τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Ἀλλά, πρὶν οἱ Σαμαρεῖται πλησιάσωσιν, οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐπενεγκόντες ἐκ τῆς πόλεως τροφὰς προσεκάλουν τὸν διδάσκαλόν των νὰ φάγῃ, ἀλλ' οὗτος εἶπε πρὸς αὐτούς· ἐμὸν βρῶμα εἶνε νὰ διδάξω ἐκείνους, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ἐμέ, διότι ἐνετάλην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ πράξω τοῦτο. Οἱ ἐρχόμενοι Σαμαρεῖται εἶνε ὥριμοι πρὸς θερισμόν.

Ἐλθόντες δὲ οὗτοι καὶ ἀκούσαντες τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ ἐπίστευσαν καὶ παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μείνῃ πλησίον των. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας.

Παρατηρήσεις

Οἱ Ἰουδαῖοι ἀπεστρέφοντο τοὺς Σαμαρείτας· διότι οὗτοι δὲν ἐθεωροῦντο, ὡς γνήσιος Ἰσραηλιτικὸς λαός, ἀλλ' ὡς μιγάς, ἀποτελεσθεὶς ἐξ Ἰσραηλιτῶν καὶ ἐξ ἐθνικῶν, ἐλθόντων ἐκ τῆς Ἀσσυρίας εἰς τὴν Σαμάρειαν ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας Σαλμανασάρ· διὰ τοῦτο οἱ Σαμαρεῖται παρεδέχοντο μόνον τὴν Πεντάτευχον τοῦ Μωϋσέως, τὰ δὲ λοιπὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς βιβλία ἀπέρριπτον. Ἕνεκα τούτου μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἀνεπτύχθησαν τοιαῦτα μίση, ὥστε οἱ Ἰουδαῖοι, ὅταν ἤθελον νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, προετίμων τὴν διὰ τῆς Περαίας ὁδὸν καὶ ἀπέφευγον τὴν διὰ τῆς Σαμαρείας. Ἡ Σαμάρεια ἔκειτο μεταξὺ Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας. Οἱ Ἰουδαῖοι θέλοντες νὰ ὑβρίσωσί τινα ἐκάλουν αὐτὸν Σαμαρείτην.

Ὁ Ἰησοῦς εἰπών· *Πνεῦμα* ὁ Θεός, ἐδίδαξεν ἡμᾶς νὰ τελῶμεν τὴν λατρείαν μας ὅπου καὶ ἂν εἴμεθα εἴτε ἐν ἐρημίαις εἴτε ἐν ὄρεσιν εἴτε ἐν σπηλαίοις εἴτε ἐν ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς· διότι ὁ Θεὸς εἶνε πνευματικός.

§ 16 Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

(Ματθ. κεφ. Ε'. ς'. Ζ').

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπιστρέψας εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἤρξατο δημοσίᾳ νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ θαυματουργῇ. Ὁ λαὸς θαυμάζων τὴν διδασκαλίαν καὶ τὰ ἔργα του παρηκολούθει αὐτὸν πανταχοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Μίαν μάλιστα ἡμέραν ἐστενοχώρησαν αὐτὸν εἴς τινα πεδιάδα τῆς Γαλιλαίας τοσοῦτον, ὥστε ἀνέβη εἰς τὸ πλησίον τῆς πεδιάδος ταύτης κείμενον ὄρος καὶ ἐδίδαξε τὸν πλησιάσαντα λαὸν τὴν ὑψίστην ἠθικήν του διδασκαλίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας σήμερον στηρίζεται ὁ ἀληθὴς πολιτισμός. Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν τῇ ὡραιοτάτῃ καὶ τελειοτάτῃ ταύτῃ διδασκαλίᾳ του ὡμίλησε περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἐνταῦθα ἐν περιλήψει συνοψίζομεν:

α΄) *Πότε οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ θὰ εἶνε εὐτυχεῖς καὶ πότε θὰ γίνωσιν ἀληθεῖς διδάσκαλοι τῆς κοινωνίας.*

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν λέγει, ὅτι οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ὀπαδοί του θὰ εἶνε εὐτυχεῖς· ἐὰν δὲν εἶνε ὑπερήφανοι, ἀλλὰ ταπεινοί· ἐὰν βαθέως αἰσθάνωνται τὰ ἁμαρτήματά των καὶ ἀληθῶς μετανοῶσι δι' αὐτά· ἐὰν εἶνε ἤρεμοι καὶ πρᾳεῖς· ἐὰν δεικνύωσι πολὺν ζῆλον ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης· ἐὰν εἶνε ἐλεήμονες· ἐὰν εἶνε καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ἐὰν εἶνε συμβιβαστικοί· Θὰ γίνωσι δὲ ἀληθῶς διδάσκαλοι τῆς κοινωνίας, ὅταν ὁ βίος αὐτῶν εἶνε ἠθικὸς καὶ ἐνάρετος καὶ δὲν παρέχῃ ἀφορμὴν πρὸς κατηγορίαν.

β΄) *Ὁ Ἰησοῦς συμπληροῖ διατάξεις τινὰς τῆς νομοθεσίας τῶν Ἑβραίων καὶ πρῶτον τὰς περὶ φόνου καὶ διαλλαγῆς.*

Ὁ Ἰησοῦς ἔχων ἐνώπιόν του μαθητὰς καὶ ὀπαδοὺς Ἰουδαίους, οἵτινες ἴσως ἤθελον νομίσῃ, ὅτι ὁ Ἰησοῦς διὰ τῆς διδασκαλίας του ζητεῖ νὰ καταργήσῃ τὴν νομοθεσίαν αὐτῶν, λέγει πρὸς αὐτούς· μὴ νομίσητε σεῖς Ἰουδαῖοι, οἵτινες ἀκροᾶσθε τῆς διδασκαλίας μου, ὅτι ἐγὼ ἦλθον εἰς τὸν κόσμον, ἵνα καταστρέψω τὴν νομοθεσίαν σας. Ἐγὼ δὲν ἦλθον νὰ καταστρέψω αὐτήν, ἀλλὰ νὰ συμπληρώσω καὶ καταστήσω αὐτὴν πνευματικωτέραν καὶ τελειοτέραν. Οὕτω λ. χ. ἡ νομοθεσία σας τιμωρεῖ τὸν φόνον, ἐγὼ ὅμως, ὡς νομοθέτης, λέγω, ὅτι πρέπει νὰ τιμωρῆται ἡ ὀργή, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται ὁ φόνος. Οἱ ἄνθρωποι κινούμενοι ὑπὸ τῆς ὀργῆς φονεύουσι καὶ ἐγκληματοῦσιν. Οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ ὀργιζώμεθα, λέγει ὁ Χριστός, κατὰ τῶν ἀδελφῶν μας καὶ νὰ μισῶμεν αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ὀφείλομεν νὰ διαλαττώμεθα μετ' αὐτῶν καὶ νὰ καταπαύωμεν τὰ πάθη μας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γ΄) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ὅρκου, αὐτοδικίας καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης.

Οἱ Φαρισαῖοι, οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἰουδαίων, ἐπέτρεπον τὴν συχνὴν χρῆσιν τῶν ὅρκων οὐ μόνον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὀνόματα οὐρανοῦ, γῆς, Ἱεροσολύμων καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Χριστός, ὡς νομοθέτης, καταπολεμεῖ τὴν χρῆσιν τῶν ὅρκων καὶ λέγει, ὅτι ἐν γένει δὲν πρέπει νὰ κάμνωμεν ὅρκους. Ἐπίσης λέγει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκδικώμεθα τοὺς ἐχθρούς μας, ἀλλὰ νὰ εἴμεθα ἀνεξίκακοι καὶ ὑπομονητικοί. Συμβουλεύει δὲ ἡμᾶς νὰ μὴ ἀντιστάμεθα εἰς τοὺς πονηροὺς καὶ κακοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ νὰ ὑποχωρῶμεν εἰς αὐτούς. Προτρέπει ἡμᾶς νὰ δεικνύωμεν ἀγάπην καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς μας, ὅπως γίνωμεν ἀληθῆ τέκνα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος, ὡς φιλόστοργος πατήρ, ἀγαπᾷ ἀδιακρίτως πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

δ΄) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἐλεημοσύνης, προσευχῆς καὶ νηστείας·

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι, ὅταν ἔκαμνον ἐλεημοσύνας καὶ ἐπεδεικνύοντο πολὺ εἰς τὸν κόσμον, ὅπως ἐπαινεθῶσι καὶ ἀνταμειφθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς κατακρίνει τὰς τοιαύτας ἐλεημοσύνας καὶ συμβουλεύει ἡμᾶς, ὅταν ἐλεῶμεν τινα, νὰ μὴ ἐπιδεικνυώμεθα ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, ὅπως λάβωμεν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀνταμοιβήν. Ἐὰν πράττωμεν οὕτω, τότε ἂς μὴ περιμένωμεν τὴν ἀληθῆ ἐν τῷ μέλλοντι κόσμῳ ἀμοιβήν. Ἡ ἐλεημοσύνη πρέπει νὰ γίνηται ὅλως διόλου μυστικὴ καὶ τότε θέλει προσηκόντως ἐκτιμηθῆ παρὰ τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καταπολεμεῖ τὴν ἐπίδειξιν καὶ εἰς τὰς προσευχάς. Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι ἠρέσκοντο εἰς μέρη καὶ εἰς τὰς πλατείας, ἔνθα πολλοὶ ἄνθρωποι συνηθροίζοντο, νὰ προσεύχωνται, ἔχοντες τὰς χεῖράς των ὑψωμένας εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκει, ὅτι ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς ὀφείλει, ὅταν θέλῃ κατ᾽ ἰδίαν νὰ προσεύχηται, ν᾽ ἀποφεύγῃ τὴν ἐπίδειξιν καὶ ὀφείλει νὰ κλείηται εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπως ἐν τῷ κρυπτῷ προσεύχηται. Ὁ Ἰησοῦς ὑποβάλλει εἰς τοὺς κατ᾽ ἰδίαν προσευ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

χομένους χριστιανοὺς βραχὺν τύπον προσευχῆς, ὅστις περιλαμβάνει τὰ ὕψιστα καὶ ἀναγκαιότατα εἰς αὐτοὺς αἰτήματα. Ὁ δὲ τύπος τῆς προσευχῆς εἶνε τὸ Πάτερ ἡμῶν κλπ. Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξε περὶ τῆς κατ' ἰδίαν προσευχῆς, μεταβαίνει εἰς τὴν νηστείαν καὶ δεικνύει τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ νηστεύωμεν. Ἐπειδὴ ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον καθόλου οἱ Ἰουδαῖοι ἐνήστευον, ἦτο λίαν ἐπιδεικτικός, διότι ἢ ἔκυπτον τὰς κεφαλάς των ἢ ἐνεδύοντο σάκκους ἢ ἐπέθετον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς των σποδὸν ἢ ἐκάλυπτον τὰ πρόσωπά των, κλαίοντες καὶ θρηνοῦντες, διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς λέγει· σύ, ὦ χριστιανέ, ὅταν νηστεύῃς, ὀφείλεις ν' ἀποφεύγῃς τὰς ἐξωτερικὰς ἐπιδείξεις τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες ἠλλοίουν τὰς φυσιογνωμίας των καὶ καθίσταντο ἀγνώριστοι. Ὀφείλεις νὰ περιποιῆσαι τὸ πρόσωπόν σου, νὰ φαίνησαι καθαρός, διότι ἡ νηστεία δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς πένθιμον πρᾶγμα, ὡς οἱ Ἰουδαῖοι νομίζουσιν, ἀλλ' ὡς χαροποιὸν καὶ χαρμόσυνον. Ὁ χριστιανός, ὅστις νηστεύει, δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς δόξης καὶ ὑπολήψεως τῶν ἀνθρώπων, ἀρκεῖ ὅτι ὁ Θεὸς γνωρίζει τὴν καρδίαν του καὶ θέλει κρίνει αὐτὸν κατὰ τὰ ἔργα του.

ε') *Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ φιλαργυρίας καὶ προνοίας τοῦ Θεοῦ.*

Ὁ Ἰησοῦς λέγει, ὅτι οἱ χριστιανοὶ δὲν πρέπει νὰ εἶνε φιλάργυροι καὶ πλεονέκται, θησαυρίζοντες ἐπὶ τῆς γῆς προσκαίρους θησαυρούς, οἵτινες ἀφανίζονται καὶ καταστρέφονται· ἐπίσης δὲν πρέπει νὰ φροντίζωσι μετ' ἀγωνίας περὶ τοῦ τί θὰ φάγωσι καὶ τί θὰ πίωσι καὶ τί θὰ ἐνδυθῶσιν. Ἡ μετ' ἀγωνίας μέριμνα περὶ τῆς συντηρήσεως καὶ θεραπείας τῆς ζωῆς καὶ τοῦ σώματος ὠθεῖ τοὺς χριστιανοὺς εἰς τὴν φιλαργυρίαν καὶ καθιστᾷ αὐτοὺς ὀλιγοπίστους. Ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε ζωὴν καὶ σῶμα, τὰ ὁποῖα εἶνε ὑπέρτερα ἀγαθά, φυσικῷ τῷ λόγῳ θὰ προνοήσῃ καὶ θὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τροφὴν καὶ ἔνδυμα, τὰ ὁποῖα εἶνε εὐτελῆ.

ϛ'.) *Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ κατακρίσεως καὶ αἰτήσεως.*

Ὁ Ἰησοῦς λέγει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ κατακρίνωμεν καὶ κακο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λογῶμεν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους· διότι καὶ ἡμεῖς θὰ κατακριθῶμεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Δι' οὗ μέτρου μετροῦμεν τὰ τῶν ἄλλων, διὰ τοῦ αὐτοῦ μέτρου θὰ μετρηθῶμεν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐν ᾧ εἴμεθα πλήρεις μεγάλων σφαλμάτων, κατακρίνομεν τοὺς ἄλλους διὰ μικρὰ καὶ μηδαμινὰ σφάλματα.

Πρὸς διόρθωσιν καὶ θεραπείαν τῶν σφαλμάτων μας ὀφείλομεν νὰ ζητῶμεν καὶ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν διὰ προσευχῆς, ὡς λίαν ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον εἰς ἡμᾶς. Τοιαύτη ζητουμένη βοήθεια δίδεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς λέγει ὁ Σωτήρ· «αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε· κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. Πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται».

ζ'.) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιτεύξεως τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ὁ Ἰησοῦς λέγει ὅτι, ἵνα οἱ χριστιανοὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὀφείλουσι νὰ περάσωσι τὴν στενὴν πύλην καὶ νὰ πατήσωσι τὴν τεθλιμμένην ὁδὸν ἤτοι νὰ ὑποστῶσιν θλίψεις καὶ βασάνους ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, νὰ δείξωσιν αὐταπάρνησιν καὶ νὰ γείνωσι κύριοι τῶν σαρκικῶν παθῶν καὶ ἐπιθυμιῶν των, αἱ ὁποῖαι φέρουσιν εἰς τὴν ἀπώλειαν, εἰς τὴν κόλασιν.

η') Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς πίστεως.

Ὁ Ἰησοῦς ἐρχόμενος εἰς τὸν ἐπίλογον τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλίας του λέγει, ὅτι πάντα, ὅστις ἀκούει καὶ πραγματοποιεῖ τὰς ἠθικάς του διδασκαλίας, θὰ παρομοιώσῃ μὲ ἄνδρα φρόνιμον, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τὴν πέτραν. Καθὼς δὲ ὁ φρόνιμος ἄνθρωπος οἰκοδομεῖ οἶκον ἐπὶ στερεῶν θεμελίων καὶ δὲν φοβεῖται νὰ πέσῃ καὶ ἂν κατ' αὐτοῦ ἐπιπέσωσι ποταμοὶ καὶ βροχὴ ἢ πνεύσωσιν ἄνεμοι, οὕτω καὶ ὁ ἀληθὴς χριστιτιανός, ὁ ὁποῖος οἰκοδομεῖ τὴν πίστιν του ἐπὶ τῆς ἀσφαλοῦς καὶ στερεᾶς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δὲν πρέπει νὰ φοβῆται, μήπως αὕτη κλονισθῇ καὶ ἂν περικυκλωθῇ ὑπὸ πολλῶν κακῶν, δυστυχημάτων καὶ προσβληθῇ ὑπὸ πολλῶν κακῶν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἐκεῖνον δὲ τὸν χριστιανόν, ὅστις ἀκούει μὲν τὰς ἠθικὰς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ δὲν πραγματοποιεῖ αὐτάς, διότι τὰς καταφρονεῖ, θὰ παρομοιώσῃ ὁ Σωτὴρ μὲ ἄνδρα μωρόν, ὁ ὁποῖος ᾠκοδόμησε τὸν οἶκόν του ἐπὶ τῆς ἄμμου, ὁ ὁποῖος οἶκος κατέπεσεν, ὅταν προσέβαλον αὐτὸν ἡ βροχὴ καὶ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι. Τοῦτ' αὐτὸ θὰ πάθῃ καὶ ὁ χριστιανὸς ἐκεῖνος, ὅστις δὲν ἐστήριξε τὴν πίστιν του ἐπὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἤτοι θέλει κλονισθῇ, ὅταν περικυκλωθῇ ὑπὸ πολλῶν συμφορῶν καὶ δυστυχημάτων.

§ 17. Αἱ παραβολαί.

Ἐπειδὴ οἱ ὄχλοι εἶχον ποτὲ περικυκλώσει τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐστενοχώρουν αὐτὸν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, ἠναγκάσθη νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ εὑρισκόμενον πλοῖον. Ἀφ' οὗ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον, οἱ ὄχλοι εἶχον ἐκταθῆ καὶ καταλάβει τὴν ἀκτὴν ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀκούσωσι τὸν λόγον καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ὁ Σωτὴρ ἰδὼν συναθροισθέντα τὸν λαὸν ἤρξατο νὰ λέγῃ πρὸς αὐτὸν πολλὰ διὰ παραβολῶν. Παραβολαὶ εἶνε ἀλληγορικαὶ διηγήσεις, ἐξ ὧν ὡς πόρισμα ἐξάγεται θρησκευτικὴ ἢ ἠθική τις ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν θέλει τις νὰ παραστήσῃ εἰς τὸν ἁπλοῦν λαὸν ζωηρότερον καὶ σαφέστερον. Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν μετεχειρίσθη τοιαύτας ἀλληγορικὰς διηγήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐνταῦθα ἀναφέρονται αἱ ἑξῆς·

α) Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως (Ματθ. ΙΓ. 1—23)

Ὁ Ἰησοῦς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν εἰκόνα ἑνὸς γεωργοῦ, ὅστις ἐξῆλθεν νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον του καὶ διηγεῖται τί συνέβη εἰς αὐτόν. Ἐν ᾧ ὁ γεωργὸς ἔσπειρεν τὸν σπόρον του, τινὲς μὲν τῶν κόκκων ἔπεσον εἰς τὴν πεπατημένην ὁδὸν καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγον αὐτούς· τινὲς δὲ ἔπεσον εἰς τὸ πετρῶδες ἔδαφος,, εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχε πολὺ χῶμα καὶ ἐβλάστησαν χωρὶς νὰ γίνῃ ἱκανὴ ῥίζα δι' ἔλλειψιν χώματος καὶ ὑγρασίας καὶ διὰ τοῦτο ἐκάησαν ἕνεκα τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου καὶ ἐξηράνθησαν·

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἄλλοι δὲ τῶν κόκκων ἔπεσον εἰς τόπον, ἔνθα ὑπῆρχον ἄκανθαι αἱ ὁποῖαι ἐμεγάλωσαν καὶ κατέπνιξαν αὐτούς· ἄλλοι δὲ τῶν κόκκων ἔπεσον εἰς γῆν καλὴν καὶ ἔδωκαν ἀφθόνους καρποὺς καὶ ἄλλος μὲν κόκκος ἔφερεν ἑκατὸν κόκκους, ἄλλος δὲ ἑξήκοντα, ἄλλος δὲ τριάκοντα.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ προσελθόντες ἠρώτησαν αὐτόν, τί σημαίνει ἡ παραβολὴ αὕτη. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς, ὅτι ὁ γεωργὸς εἶνε αὐτὸς ὁ Χριστὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτὸν ἀπόστολοι καὶ πάντες οἱ κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου. Ἡ ποικιλία τοῦ ἐδάφους, ἐφ᾽ οὗ ἔπεσεν ὁ σπόρος, εἶνε ἡ ποικιλία τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες θὰ γίνωσιν ἀκροαταὶ τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τούτων οἱ μὲν θὰ ὁμοιάζωσι μὲ τὴν ὁδόν, εἰς ἣν σπείρεται ὁ σπόρος, ἀλλὰ δὲν καρποφορεῖ· διότι καθὼς ἡ πατουμένη ὁδὸς ὑπὸ τοῦ κόσμου εἶνε ἀνεπίδεκτος πρὸς καρποφορίαν, οὕτω καὶ οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἀκροώμενοι καὶ δεχόμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀνίκανοι νὰ φέρωσι καρπόν· διότι ἐμποδίζουσιν αὐτοὺς τὰ πονηρά των ἔργα· οἱ δὲ θὰ ὁμοιάζωσι μὲ πετρώδη γῆν, οἵτινες θὰ ἀκούωσι καὶ μετὰ χαρᾶς θὰ δέχωνται τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὡς δέχεται τὸν σπόρον καὶ ἡ πετρώδης γῆ, ἀλλ᾽ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δι᾽ ἔλλειψιν θερμῆς πίστεως δὲν θὰ καρποφορῇ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ θὰ καταστρέφηται, ὅταν οὗτοι εὑρεθῶσιν εἰς διαφόρους θλίψεις καὶ στενοχωρίας, ὡν καταστρέφεται καὶ ξηραίνεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὸ ἐν τῇ πετρώδει γῇ κείμενον φυτὸν ὡς μὴ ἔχον ἰκμάδα. Ἄλλοι ἄνθρωποι θὰ ὁμοιάζωσι μὲ τὴν ἀκανθώδη γῆν· διότι καθὼς ἡ τοιαύτη γῆ, δεχομένη τὸν σπόρον, δὲν δύναται νὰ καρποφορήσῃ, ἐπειδὴ αἱ ἄκανθαι, ἐμποδίζουσαι τὸν ἀέρα, δὲν ἀφίνουσιν τὸν σπόρον ν᾽ ἀναπτυχθῇ, καταπνίγουσιν αὐτόν, οὕτω καὶ οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀκροώμενοι καὶ δεχόμενοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ οὐδένα καρπὸν θὰ φέρωσι, διότι αἱ ὑλικαὶ μέριμναι καὶ φροντίδες θ᾽ ἀπασχολῶσιν αὐτοὺς καὶ θὰ καταστρέφωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τέλος ἀκροαταὶ τοῦ λόγου καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Θεοῦ θὰ γίνωσι καὶ ἄνθρωποι, οἵτινες θὰ ὁμοιάζωσι μὲ τὴν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γῆν τὴν καλὴν καὶ ἀφθόνως θὰ παράγωσι καρπούς, ἐκτελοῦντες πᾶν ἔργον ἀγαθόν.

β΄) Αἱ παραβολαὶ τοῦ κόκκου τοῦ σινάπεως καὶ τῆς ζύμης. (Ματθ. ΙΓ΄ 31—33).

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξεν ἄλλην παραβολὴν λέγων, ὅτι ἡ βασιλεία του ἐπὶ τῆς γῆς ὁμοιάζει μὲ κόκκον συνάπεως. Καθὼς τὸ σίναπι φύεται ἐκ μικροῦ κόκκου καὶ γίνεται δένδρον, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἔρχονται καὶ ἀναπαύονται εἰς τοὺς κλάδους αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θὰ προέλθῃ ἐξ ὀλίγων πιστῶν καὶ ὀπαδῶν καὶ μετὰ ταῦτα θὰ αὐξηθῇ καὶ ἐξαπλωθῇ, ὥστε ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτῆς οἱ ἄνθρωποι θὰ εὕρωσιν ἀνάπαυσιν καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῶν βασάνων καὶ ταλαιπωριῶν. Ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ἥτις ἀποτελεσθεῖσα κατ' ἀρχὰς ἐξ ὀλίγων πιστῶν ηὐξήθη, ἔγινε μέγα δένδρον, ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὁποίου σήμερον ἀναπαύονται ἑκατομμύρια χριστιανῶν.

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἔδειξε διὰ τῆς εἰρημένης παραβολῆς, ὅτι ἡ βασιλεία του ἐπὶ τῆς γῆς θέλει διαδοθῆ, δεικνύει δι' ἄλλης παραβολῆς τῆς ζύμης, ὅτι ἡ βασιλεία του τόσην ἔχει ἰσχὺν καὶ δύναμιν, ὅσην καὶ ἡ ζύμη. Καθὼς ἡ ζύμη ἔχει τὴν δύναμιν νὰ μεταβάλῃ τὸ πολὺ ἄλευρον, οὕτω καὶ ἡ βασιλεία καὶ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν ἰσχύν, ὅταν εἰσχωρῇ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, νὰ μεταβάλῃ καὶ νὰ καθιστᾷ αὐτὰς χριστιανικάς. Ἡ δὲ ἱστορία ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ χριστιανικὴ θρησκεία, εἰσδύσασα εἰς λαοὺς ἐθνικοὺς καὶ εἰδωλολάτρας, μετέβαλεν αὐτοὺς εἰς χριστιανικοὺς λαούς.

γ΄) Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων. (Ματθ. ΚΕ΄ 1—13)

Ὁ Ἰησοῦς ἐδίδαξεν ἄλλην παραβολὴν λέγων, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν του παρουσίαν θὰ ἔλθῃ αἰφνιδίως εἰς τὸν κόσμον καὶ θὰ ἐξέλθωσιν οἱ χριστιανοὶ ἐκ τοῦ κόσμου πρὸς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ὡς ἐξῆλθον αἱ δέκα ἐκεῖναι παρθένοι, αἱ πέντε μωραὶ καὶ αἱ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πέντε φρόνιμοι, ἐκ τοῦ οἴκου τῆς νύμφης πρὸς συνάντησιν τοῦ περιμενομένου νυμφίου. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ὁ νυμφίος ἐβράδυνεν, αἱ δέκα παρθένοι ἐκοιμήθησαν. Ὅτε δὲ περὶ τὸ μεσονύκτιον αἰφνιδίως ἤρχετο ὁ νυμφίος, τότε ἠκούσθη κραυγὴ λέγουσα, ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται. Αἱ πέντε μωραὶ παρθένοι δὲν εἶχον προμηθευθῆ ἔλαιον διὰ τὰς λαμπάδας των, διὰ τῶν ὁποίων ἔμελλον νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν ἐρχόμενον νυμφίον καὶ ἐζήτουν κατ᾽ ἐκείνην τὴν στιγμὴν ν᾽ ἀγοράσωσιν· ἀλλ᾽ ἔπαθον συμφοράν, διότι ἐλθὼν ὁ νυμφίος εἰς τοὺς γάμους ἔκλεισε τὴν θύραν καί, ὅταν αὗται ἠγόρασαν ἔλαιον καὶ ἐπιστρέψασαι ἔκρουον τὴν θύραν, δὲν τὰς ἐδέχθη λέγων, ὅτι δὲν τὰς γνωρίζει. Αἱ δὲ πέντε φρόνιμοι παρθένοι εἶχον λάβει μεθ᾽ ἑαυτῶν ἔλαιον καί, ὅταν ἦλθεν ὁ νυμφίος, ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ λαμπάδων καὶ εἰσῆλθον μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα.

Ὅ,τι λοιπὸν ἔπαθον αἱ πέντε μωραὶ παρθένοι, θὰ πάθωμεν καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, οἵτινες, ἐν ᾧ περιμένομεν νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν ὁ νυμφίος Χριστός, δὲν φροντίζομεν νὰ προμηθεύωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἔλαιον ἤτοι νὰ πράττωμεν ἔργα ἐλεημοσύνης καὶ φιλανθρωπίας, τὰ ὁποῖα θὰ δείξωμεν ὅταν ὑποδεχθῶμεν τὸν περιμενόμενον Χριστόν. Εὐτυχεῖς λοιπὸν εἶνε ἐκεῖνοι οἱ χριστιανοί, οἵτινες μιμοῦνται τὰς πέντε φρονίμους παρθένους πράττοντες ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πᾶν εἶδος ἀρετῆς καὶ ὄντες ἕτοιμοι νὰ ὑποδεχθῶσι τὸν κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν περιμενόμενον Χριστὸν καὶ νὰ εἰσέλθωσι μετὰ τοῦ νυμφίου εἰς τοὺς γάμους.

δ΄) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου (Λουκ. ΙΒ΄ 13—21).

Ὁ Ἰησοῦς, ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς, ὅτι ἡ ἀπόκτησις πλούτου δὲν ἐξασφαλίζει τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ὅτι πολλάκις ὁ πλοῦτος εἶνε πηγὴ ἀνησυχιῶν, ἀναφέρει τὴν ἑξῆς παραβολήν· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα καὶ ἐσκέπτετο οὗτος καθ᾽ ἑαυτὸν λέγων, τί νὰ κάμω, διότι δὲν ἔχω ποῦ νὰ συνάξω τοὺς καρπούς μου. Ἰδοὺ λοιπόν, ὅτι ὁ πλούσιος οὗτος περιέπεσεν ἀμέσως εἰς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μερίμνας καὶ φροντίδας. Ἐκεῖνος μὲν ὁ πλούσιος δὲν ἀνησυχεῖ, ὁ ὁποῖος μεταχειρίζεται καλῶς τὸν πλοῦτόν του συμφώνως μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ὁποῖος καθιστᾷ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εὐτυχεῖς. Ὁ πλούσιος τῆς παραβολῆς, ἀφ' οὗ ἐσκέφθη ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον, πῶς νὰ διαθέσῃ τὰ περισσεύματά του, ἀποφασίζει λέγων· τοῦτο θὰ κάμω· θὰ κατεδαφίσω τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ οἰκοδομήσω μεγαλειτέρας καὶ θὰ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γεννήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου καὶ θὰ εἴπω τότε εἰς τὴν ψυχήν μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ δι' ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου. Ὁ δὲ Θεὸς εἶπε πρὸς αὐτόν· ἄφρων, ταύτην τὴν νύκτα ἀποθνήσκεις καὶ εἰς τίνα θὰ μείνωσιν ὅσα ἐσύναξας; Δὲν εἶνε λοιπὸν ἀφροσύνη καὶ μωρία νὰ μεριμνῶμεν καὶ ἀνησυχῶμεν περὶ τῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν μας, ἐν ᾧ γινώσκομεν, ὅτι ὁ θάνατος δύναται ἐν ἑκάστῃ στιγμῇ νὰ κρούσῃ τὴν θύραν μας; Διατὶ οὐδεμίαν δίδομεν προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὁ ὁποῖος μᾶς διδάσκει νὰ μὴ ἐπιδιώκωμεν ὑλικοὺς θησαυρούς, ἀλλὰ πνευματικούς, ὁποῖοι εἶνε αἱ ἀρεταί; Κακὸν πρᾶγμα εἶνε νὰ ἀποθνήσκῃ τις πλούσιος ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων καὶ πτωχὸς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· «οὕτως ὁ θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς Θεὸν πλουτῶν».

ε') Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου. (Λουκ. ΙϚ'. 19—31)

16

Ὁ Ἰησοῦς, ἵνα μᾶς διδάξῃ, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν μὲν εὐσεβῶν πτωχῶν ἀπολαμβάνουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, τῶν δὲ φιλαργύρων πλουσίων καὶ ἀσεβῶν κακοδαιμονοῦσι, διηγεῖται τὴν ἑξῆς παραβολὴν τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου.

Ὑπῆρχε, λέγει, πλούσιός τις, ὅστις ἐνεδύετο μεγαλοπρεπῶς καὶ βασιλικῶς καὶ ἔτρωγε πάντοτε εἰς πλουσιωτάτην τράπεζαν. Εἰς τὴν θύραν δὲ τοῦ πλουσίου τούτου ἔκειτο πτωχός τις, καλούμενος Λάζαρος πλήρης πληγῶν καὶ ἐζήτει νὰ τρώγῃ τὰ ψιχία, τὰ ὁποῖα ἔπιπτον ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου. Ἦτο δὲ ὁ πτωχὸς τοσοῦτον ἐξηντλημένος σωματικῶς, ὥστε δὲν εἶχε

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δύναμιν νὰ διώκῃ καὶ τοὺς κύνας, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο καὶ ἔλειχον τὰς πληγάς του. Ὁ πλούσιος οὐδὲν ἔρριπτε βλέμμα οἴκτου πρὸς τὸν δυστυχῆ πτωχόν, ὅστις ἐκτάδην ἔκειτο εἰς τὴν θύραν του. Ὁ δὲ πτωχὸς Λάζαρος ἐδείκνυε μεγάλην ὑπομονὴν καὶ εἶχε τὴν ἐλπίδα καὶ πεποίθησίν του εἰς τὸν Θεόν.

Συνέβη δὲ ν' ἀποθάνωσι καὶ οἱ δύο. Ἐνώπιον τοῦ θανάτου εἶνε ἴσοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ πτωχοί. Ἀλλ' ὁ μὲν πτωχὸς Λάζαρος ἀνηνέχθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν οὐρανὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐνῷ ὁ δυστυχὴς πλουσιος κατεκρημνίσθη εἰς τὴν κόλασιν. Ὁ πλούσιος ὢν ἐπὶ τῆς γῆς προσεῖχε μόνον εἰς τὰ ἀγαθὰ αὐτῆς· διότι ἐνόμιζεν ὅτι ταῦτα εἶνε αἰώνια. Ἀποθνήσκων δὲ αἰσθάνεται, ὅτι ὑπάρχει ἕτερος κόσμος καὶ βλέπει, ὅτι ζῇ ἐν τῇ αἰωνιότητι ὁ Ἀβραὰμ καὶ εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ Λάζαρος, τὸν ὁποῖον κατεφρόνει. Διὰ τοῦτο ἤρξατο φωνῶν αὐτὸν καὶ λέγων· «Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψον τὸν Λάζαρον, ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδατος, καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου· ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ». Ὁ πλούσιος ζητεῖ νὰ τύχῃ παρὰ τοῦ Ἀβραὰμ μικρᾶς τινος ἀναψυχῆς. Ἀλλ' ὁ Ἀβραὰμ εἶπε πρὸς αὐτόν, ὅτι οὐδόλως πρέπει νὰ παραπονῆται, διότι αὐτὸς μὲν ἦτο εὐδαίμων ἐν τῷ ἐπιγείῳ κόσμῳ, ὁ δὲ Λάζαρος ἐδυστύχει, ἐν δὲ τῷ ἐπουρανίῳ κόσμῳ συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Πρόσθες δέ, λέγει ὁ Ἀβραὰμ εἰς τὸν πλούσιον, ὅτι μέγα χάσμα ὑπάρχει μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν, ὥστε οὐδεμία κοινωνία καὶ σχέσις δύναται νὰ ὑπάρχῃ. Τότε ὁ πλούσιος παρακαλεῖ τὸν Ἀβραὰμ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς πέντε ἐν τῷ κόσμῳ ζῶντας ἀδελφούς του, οἱ ὁποῖοι καὶ αὐτοί, ὡς φαίνεται, διῆγον τὸν βίον τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν διασκεδάσεων, ὅτι αὐτὸς ὑποφέρει ἐν τῷ Ἅδῃ, ὅπως μὴ καὶ αὐτοί, ἐρχόμενοι εἰς τὸν τόπον τῆς βασάνου, ὑποφέρωσι τὰ αὐτά. Ὁ δὲ Ἀβραὰμ ἀπαντᾷ πρὸς αὐτὸν λέγων, ὅτι ἔχουσι τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως καὶ τὰ συγγράμματα τῶν προφητῶν, τὰ ὁποῖα πραγματεύονται περὶ τοῦ μέλλοντος βίου καὶ ἂς ἀκούωσι καὶ ἂς μετανοήσωσιν· ὄχι, πάτερ Ἀβραάμ, λέγει ὁ πλούσιος, ἀλλ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αὐτοὺς θὰ μετανοήσωσιν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀβραάμ, ἐὰν δὲν ἀκούωσι τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως καὶ τὰ συγγράμματα τῶν προφητῶν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ τῶν νεκρῶν ἀναστηθῇ, θὰ πεισθῶσι.

ς') Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλότος προβάτου (Λουκ. ΙΕ' 1—17).

Ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς ἔβλεπον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὑπεδέχετο μετὰ χαρᾶς τοὺς τελώνας καὶ ἁμαρτωλοὺς καὶ συνέτρωγε μετ' αὐτῶν, ἤρχισαν νὰ γογγύζωσι κατ' αὐτοῦ. Πρὸς τούτους δὲ ἀπαντῶν ὁ Ἰησοῦς ἀναφέρει τὴν παραβολὴν τοῦ ἀπολωλότος προβάτου, διὰ τῆς ὁποίας διδάσκει αὐτούς, ὅτι ὁ Θεὸς χαίρει διὰ τὴν μετάνοιαν καὶ ἐπιστροφὴν τῶν ἁμαρτωλῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶνε ἄλλο ἢ ἀπολωλότα πρόβατα. Ἰδοὺ δὲ ἡ παραβολή· ὁ Χριστὸς λέγει, τίς ἄνθρωπος ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, ἀφ' οὗ ἀπολέσῃ ἓν ἐκ τούτων, δὲν ἀφίνει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα καὶ δὲν τρέχει νὰ εὕρῃ τὸ ἀπολωλός; Ἀφ' οὗ δὲ τὸ εὕρῃ, τί κάμνει; Τὸ θέτει εἰς τοὺς ὤμους του καὶ τὸ φέρει εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ προσκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ γείτονάς του νὰ χαρῶσι μετ' αὐτοῦ, διότι εὑρέθη τὸ ἀπολωλός.

Τὸ αὐτὸ κάμνει καὶ ὁ Θεός, ὅταν ἴδῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπεπλανήθη τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ παρεδόθη εἰς τὰ πάθη καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας του, τὸν προσκαλεῖ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ μετανοήσῃ καί, ὅταν ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησίν του, τότε ὁ Θεὸς χαίρει καὶ εὐχαριστεῖται διὰ τοῦτο. Καθὼς τὸ πρόβατον τῆς παραβολῆς ἀκούει τὴν φωνὴν τοῦ βοσκοῦ, σταματᾷ, στρέφει τὴν κεφαλήν του, βλέπει, πόθεν ἔρχεται ἡ φωνή, ἡ ὁποία τὸ καλεῖ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἀποπλανώμενοι ὀφείλομεν νὰ στρέφωμεν τὴν κεφαλήν μας καὶ νὰ θεωρῶμεν ποιμένα τὸν Χριστόν, ὀφείλομεν νὰ ἐπιστρέψωμεν ἀπὸ τῆς σκολιᾶς ὁδοῦ καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς αὐτὸν μετὰ χαρᾶς καὶ πεποιθήσεως. Ὁ Ἰησοῦς χαίρων δέχεται τὸν ἁμαρτωλόν, ὅταν μετανοήσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Ἡ δὲ χαρὰ τοῦ Ἰησοῦ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν ἑνὸς ἁμαρτωλοῦ εἶνε μεγάλη, ὡς τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ τοῦ ποι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μένος διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ ἀπολωλότος προβάτου ἢ διὰ τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα πρόβατα, τὰ ὁποῖα μένουσιν ἥσυχα; Ὁ Θεὸς χαίρει μᾶλλον δι' ἕνα ἁμαρτωλὸν ἢ διὰ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίους.

ζ') Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ (Λουκ. ΙΕ' 11—32)

Ὁ Ἰησοῦς, ἵνα διδάξῃ ἡμᾶς, ὡς καὶ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραβολῇ ἐδίδαξεν, ὅτι ὁ Θεὸς χαίρει διὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἀναφέρει τὴν ἑξῆς παραβολήν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Θεὸς παρίσταται ὡς πατήρ, συγχωρῶν τὸν υἱόν του μετανοοῦντα διὰ τὰ ἁμαρτήματά του. Ἰδοὺ δὲ ἡ παραβολή.

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱοὺς καὶ ὁ νεώτερος εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του νὰ τῷ δώσῃ τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς περιουσίας, ὁ δὲ πατὴρ διένειμεν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν. Ὁ νεώτερος λαβὼν πᾶν ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς αὐτὸν ἀνεχώρησεν, ἀποκατασταθεὶς εἰς ξένην χώραν, ἔνθα ἤρχισε νὰ καταδαπανᾷ τὴν περιουσίαν του, ὅπως κορέσῃ τὰς ἀνηθίκους ἐπιθυμίας καὶ τέρψεις του. Ἀφ' οὗ κατεσπατάλησε πᾶν ὅ,τι εἶχεν, ἠναγκάσθη νὰ γίνῃ δοῦλος ἑνὸς τῶν κατοίκων τῆς χώρας ἐκείνης, ὁ ὁποῖος τὸν ἔστειλε νὰ βόσκῃ χοίρους. Ὡς δοῦλος ἐτρέφετο μὲ τὰ κεράτια, τὰ ὁποῖα ἔτρωγον οἱ χοῖροι. Ὁ ἀτυχὴς υἱός, αἰσθανθεὶς βαθέως τὴν ἀθλιότητά του καὶ τὴν φρικώδη θέσιν, ἐνθυμεῖται τὸν οἶκον τοῦ πατρός του. Λαμβάνει θάρρος νὰ πορευθῇ εἰς αὐτόν, διότι γνωρίζει τὴν φιλοστοργίαν του καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην του. Συναισθάνεται τὸ ἁμάρτημά του, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὡς ἔγκλημα κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ τὸ ὁμολογήσῃ. Συναισθάνεται, ὅτι ἕνεκα τοῦ ἁμαρτήματός του ἐγένετο ἀνάξιος τῆς θέσεώς του, ὡς υἱοῦ, καὶ ζητεῖ νὰ γίνῃ δοῦλος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός του.

Ὁ υἱός, ἅμα συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν, προέβη εἰς τὸ ἔργον καὶ σηκωθεὶς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του. Ὁ δὲ πατήρ, ἅμα εἶδε τὸν υἱόν του ἐπιστρέφοντα καὶ μετανοοῦντα, εὐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἔπεσεν εἰς τὸν τράχηλόν του καὶ κατεφίλησεν αὐτόν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Τότε ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα· «Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου». Ὁ δὲ πατὴρ εἶπε πρὸς τοὺς δούλους του· φέρετε τὴν καλλίστην στολὴν καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, δώσατε εἰς αὐτὸν ὑποδήματα καὶ δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρά του καὶ σφάξατε τὸν καλοθρεμμένον μόσχον, διότι οὗτος ὁ υἱός μου ἦτο νεκρωμένος ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας καὶ τώρα ἐσώθη ἀπ᾽ αὐτὰς καὶ ἀνέζησε. Μετὰ ταῦτα δὲ ἤρχισαν νὰ διασκεδάζωσιν. Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς ἐλθὼν ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἤκουσε μουσικὴν καὶ χοροὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός του καὶ μαθών, ὅτι ταῦτα γίνονται διὰ τὸν ἐπιστραφέντα νεώτερον ἀδελφόν του, ὠργίσθη καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν. Ὁ δὲ πατὴρ λέγει πρὸς τὸν ὀργισθέντα πρεσβύτερον υἱόν του, ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραπονῆται, πρῶτον διότι διαρκῶς διαμένει μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ δεύτερον διότι ἅπασα ἡ περιουσία του ἀνήκει εἰς αὐτόν, ὡς τὸν μόνον γενικὸν κληρονόμον.

η΄) Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου (Λουκ. ΙΗ΄. 10—14).

Ὁ Ἰησοῦς εἶπε τὴν ἑξῆς παραβολήν· δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων, ἵνα προσευχηθῶσιν. Ὁ εἷς ἦτο Φαρισαῖος, ἤτοι ἄνθρωπος νομιζόμενος ὑπὸ τοῦ λαοῦ εὐσεβὴς καὶ δίκαιος, ὁ δὲ ἕτερος Τελώνης ἤτοι ἄνθρωπος πονηρὸς καὶ ἁμαρτωλός. Τί ἐζήτει διὰ τῆς προσευχῆς του ὁ Φαρισαῖος ἐλθὼν εἰς τὸν ναόν; Ἐζήτει τὴν συγχώρησιν καὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτημάτων του; οὐχί· ὁ Φαρισαῖος κατεχόμενος ὑπὸ ἐγωϊσμοῦ καὶ ὑπερηφανίας, ἐζήτει διὰ τῆς προσευχῆς του νὰ ὑβρίσῃ τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους, ὡς πλήρεις διαφόρων ἁμαρτημάτων καὶ τὸν Τελώνην, ὁ ὁποῖος συμπροσηύχετο μετ᾽ αὐτοῦ. Ἰδοὺ λοιπὸν τί εἶπεν ἐν τῇ προσευχῇ του· «ὁ Θεὸς εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμί, ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης. Νηστεύω δὶς τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι». Ὁ δὲ Τελώνης συναισθανόμενος τὰ ἁμαρτήματα τά του, δὲν ἐπλησίασε μετὰ ὑπερηφανίας, ὡς ὁ Φαρι-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σαῖος, εἰς τὸν ναόν, δὲν ἐτόλμα νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανόν. Ἡ συνείδησις ἔτυπτεν αὐτόν, ἀναμιμνησκόμενον τοῦ ἁμαρτωλοῦ βίου του· διὸ ἔτυπτε τὸ στῆθός του καὶ ἔλεγεν· «ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ». Ἡ ἔκφρασις αὕτη τοῦ Τελώνου εἶνε ἔκφρασις λύπης καὶ μετανοίας.

Ἐκ τῆς παραβολῆς ταύτης διδασκόμεθα, ὅτι οἱ προσευχόμενοι ὀφείλομεν νὰ καταπολεμῶμεν τὸν ἐγωϊσμὸν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν μας καὶ νὰ μάθωμεν, ὅτι οὐδεὶς κατ' οὐδενὸς προσβλητικὸς λόγος πρέπει νὰ ἐξέρχηται ἐκ τοῦ στόματός μας· ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐμφανιζώμεθα ταπεινοὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ οὐχὶ ἐγωϊσταὶ καὶ ὑπερήφανοι, διότι, ὡς λέγει ὁ Σωτήρ, «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

§ 18. Τὰ θαύματα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, κηρύξας δημοσίᾳ ἐπὶ τῆς γῆς τρία ἔτη τὰς θείας ἀληθείας ἀπέδειξε τὴν θεότητά του οὐ μόνον διὰ τῆς διδασκαλίας, ἣν κυρίως ἐδίδαξεν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν καὶ τὰς παραβολάς του, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν θαυμάτων του, ὧν ὀλίγα παραθέτομεν ὧδε:

α') Τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαῦμα (Ἰω. Β'. 1-11).

Τὸ πρῶτον θαῦμα, τὸ ὁποῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, εἶνε τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔγινε γάμος, εἰς τὸν ὁποῖον προσεκλήθησαν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ, ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του. Καὶ ἐπειδὴ ἔλειψεν ὁ οἶνος, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν, ὅτι οἶνος δὲν ὑπάρχει καὶ ὑπενόει διὰ τοῦ λόγου τούτου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀξίζει νὰ θαυματουργήσῃ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ πρὸς αὐτὴν λέγων· γύναι· δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ὥρα νὰ θαυματουργήσω. Τότε ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγει εἰς τοὺς ὑπηρέτας· πράξατε, ὅ,τι θὰ σᾶς εἴπῃ.

Ἐκεῖ δὲ πλησίον ὑπῆρχον ἓξ ὑδρίαι, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον, ἵνα οἱ Ἰουδαῖοι καθαρίζωνται καὶ νίπτωνται πρὸ τραπέζης καὶ μετ' αὐτήν, ὡς ἦτο παρ' αὐτοῖς συνήθεια. Φαίνεται δέ, ὅτι πρὸ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοῦ φαγητοῦ ἐγένετο χρῆσις τῶν ὑδριῶν πρὸς νίψιν τῶν χειρῶν καὶ διὰ τοῦτο ἦσαν κεναί, ἐπρόκειτο δὲ μετὰ τὸ φαγητὸν νὰ γεμισθῶσιν ἐκ νέου, ὅπως νιφθῶσι πάλιν. Ὁ Ἰησοῦς διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσωσι τὰς ὑδρίας μὲ ὕδωρ καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Οἱ δὲ ὑπηρέται καὶ ὁ ἀρχιτρίκλινος ἀντλήσαντες εἶδον, ὅτι τὸ ὕδωρ εἶχε μεταβληθῆ εἰς καλὸν οἶνον. Διὰ τοῦ πρώτου τούτου θαύματος ὁ Ἰησοῦς ἐφανέρωσε τὴν δόξαν του καὶ οἱ μαθηταί του ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Παρατηρήσεις.

Ἡ παρουσία τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν ἐν Κανᾷ γάμον μᾶς διδάσκει δύο τινά, πρῶτον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς θεωρεῖ τὸν γάμον ἀναγκαῖον, ἱερὸν καὶ ἅγιον καὶ δεύτερον, ὅτι δὲν ἀποκρούει τὰς ἀθώας διασκεδάσεις.

3' Διατροφὴ τῶν πεντακισχιλίων ἀνθρώπων.

(Ματθ. ΙΔ'. 13-21 Μάρκ. ς' 30-44. Λουκ. Θ'. 10-18 Ἰω. ς'. 4-15)

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς εὑρίσκετο εἰς παράλιόν τινα τόπον τῆς Τιβεριάδος λίμνης, ἔμαθε τὸν θάνατον Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἐν τῇ λίμνῃ ὑπάρχον πλοῖον ἀπεβιβάσθη εἰς ἔρημον τόπον, ὅστις ἔκειτο πλησίον τῆς πόλεως Βηθσαϊδά. Ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησε διὰ πλοίου, ἵνα μὴ τὸν ἀκολουθήσῃ ὁ ὄχλος· ὁ ὄχλος ὅμως ἔδραμεν ἐκεῖσε διὰ ξηρᾶς φέρων μαζύ του καὶ πολλοὺς ἀρρώστους πρὸς θεραπείαν. Ὁ Ἰησοῦς ἐξελθὼν ἐκ τοῦ ἐρήμου τόπου εἶδε πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη αὐτόν, φέροντα πολλοὺς ἀρρώστους, οὓς ὅμως ἐθεράπευσεν. Περὶ δὲ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου προσῆλθον εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί του, λέγοντες· ὁ τόπος εἶνε ἔρημος καὶ ἡ ἡμέρα ἤδη παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, διὰ νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς κώμας καὶ ν' ἀγοράσωσι τροφὰς διὰ τὸν ἑαυτόν τους. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτούς· δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην ν' ἀπέλθωσι· δότε εἰς αὐτοὺς ὑμεῖς νὰ φάγωσιν. Οἱ δὲ μαθηταὶ λέγουσιν εἰς τὸν Ἰησοῦν· ἡμεῖς ἐδῶ δὲν ἔχομεν εἰμὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθῦς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· φέρετέ μοι αὐτοὺς ἐδῶ. Διέταξε δὲ τὸν ὄχλον νὰ καθίσῃ εἰς τὰ χόρτα καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθῦς ηὐλόγησεν, ἀφ' οὗ πρότερον ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσέφερεν εἰς τὸν Θεὸν εὐχαριστήριον προσευχήν. Μετὰ ταῦτα κόψας ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθῦς, οἱ δὲ μαθηταὶ εἰς τοὺς ὄχλους καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν. Οἱ δὲ μαθηταὶ καὶ ἀπόστολοι ἐσήκωσαν ἐκ τῆς γῆς τὰ περισσεύματα τῶν κλασμάτων καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους. Οἱ δὲ φαγόντες ἦσαν ἄνδρες περίπου πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Οἱ ἰδόντες τὸ θαῦμα, ὅπερ ὁ Ἰησοῦς ἐποίησεν, ἔλεγον· Οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἐννοήσας, ὅτι ὁ ὄχλος εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος μόνος, διὰ νὰ προσευχηθῇ.

Παρατηρήσεις.

Ὁ Θεὸς ἐν καιρῷ λιμοῦ οἰκονομεῖ τὰ πάντα· διὸ δικαίως ὁ προφήτης Δαβὶδ λέγει (Ψαλμ. 144, 15) «οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσι καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ». Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς λέγει· «ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς» (Ἰω. ϛ' 48). Δίδει δὲ εἰς ἡμᾶς τὸ παράδειγμα, ὅταν οἱ ἀδελφοί μας δυστυχῶσι καὶ ὑποφέρωσι νὰ ἐρχώμεθα πρὸς αὐτοὺς ἀρωγοὶ καὶ βοηθοί.

γ'.) Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης.
(Ματθ. ΙΔ'. 22—36. Μαρκ. ϛ'. 45—56).

Μετὰ τὸ θαῦμα τῆς διατροφῆς τῶν πεντακισχιλίων ὁ Ἰησοῦς ἀπεσύρθη εἰς τὸ ὄρος μονος, ἵνα προσευχηθῇ, εἶπε δὲ εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ πλοῖον καὶ νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ὅτε δὲ ἔδυεν ὁ ἥλιος καὶ ἐπήρχετο σκότος, ὁ Ἰησοῦς ἦτο μόνος ἐν τῷ ὄρει. Τὸ δὲ πλοῖον, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆλθον οἱ μαθηταί του, ἐν ᾧ εὑρίσκετο ἐν τῷ μέσῳ τῆς λίμνης, προσεβλήθη ὑπὸ τρικυμίας καὶ ἤρξατο κλυδωνιζόμενον. Ἀλλὰ περὶ τὸν βαθὺν ὄρθρον ὁ Ἰησοῦς ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ ὄρους ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς του περιπατῶν ἐπὶ τῆς λίμνης. Οὗτοι δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα εἰς τὴν θάλασσαν ἐταράχθησαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λέγοντες, ὅτι εἶνε φάντασμα καὶ ἀπο τὸν φόβον των ἐξέβαλον κραυγήν. Εὐθὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς λέγων· λάβετε θάρρος· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτόν· Κύριε, ἐὰν εἶσαι σύ, εἰπὲ νὰ ἔλθω πρὸς σὲ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. Καταβὰς δὲ ὁ Πέτρος ἀπὸ τοῦ πλοίου περιεπάτησεν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἵνα ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἐπειδὴ ἤρχισε νὰ

καταβυθίζηται ἔκραξε λέγων·Κύριε, σῶσόν με. Εὐθὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρά του τὸν ἔπιασε καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ὀλιγόπιστε, διατὶ πρῶτον μὲν ἔλαβες θάρρος, ὕστερον δὲ ἐδειλίασας ; Ἀφ' οὗ δὲ καὶ οἱ δύο ἐμβῆκαν εἰς τὸ πλοῖον, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. Οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ πλοίου ἐλθόντες προσεκύνησαν λέγοντες· «Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ». Διαπεράσαντες δὲ τὴν λίμνην ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ, κειμένην ἐν τῇ δυτικῇ ὄχθῃ τῆς λίμνης ταύτης. Οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ τόπου ἐκείνου μαθόντες τὴν ἄφιξιν τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην καὶ ἔφερον εἰς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. Παρεκάλουν δὲ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸν Ἰησοῦν, ἵνα οἱ ἀσθενεῖς πιάσωσι μόνον τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου του, καὶ τῷ ὄντι ὅσοι ἔπιασαν αὐτὸ ἐθεραπεύθησαν καὶ ἐσώθησαν.

Παρατηρήσεις.

Ὡς οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὑφιστάμεθα πολλὰς τρικυμίας. Ἵνα μὴ καταποντισθῶμεν, ὀφείλομεν τὴν πεποίθησιν μας νὰ ἔχωμεν πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ νὰ ἀναφωνῶμεν μετὰ θάρρους πρὸς αὐτόν. Κύριε· σῶσον ἡμᾶς. Εἰς πάντα κίνδυνον ὀφείλομεν νὰ προστρέχωμεν πρὸς τὸν Θεόν,ἵνα μᾶς σώζῃ, ἀπ' αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς καταπαύει πᾶσαν τρικυμίαν καὶ πάντα ἄνεμον ἐναντίον καὶ φέρει νηνεμίαν, ὡς λίαν ὀρθῶς ὁ προφήτης Δαβὶδ (Ψαλμ. 106. 29) εἶπε «καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς». Ὁ Θεὸς ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς τὸν εὔδιον καὶ ἀσφαλῆ λιμένα τῆς σωτηρίας.

δ') Ἴασις τοῦ λεπροῦ. (Ματθ. Η'. 1—4)

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς κατέβη ἀπὸ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶπε τὴν ὡραιοτάτην ἐκείνην ὁμιλίαν, τὴν ὁποίαν ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, τὸν ἠκολούθησαν ὄχλοι πολλοί. Παρηκολούθησε δὲ αὐτὸν καὶ εἷς λεπρός, ὅστις προσελθὼν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ προσκυνήσας αὐτὸν εἶπε· Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι νὰ μὲ καθαρίσῃς ἀπὸ πάσης ἀκαθάρτου νόσου, ἥτις κατατρώγει τὸ σῶμά μου. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν πίστιν του ἐξέτεινεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν χεῖρα καὶ εἶπε· καθαρίσθητι καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἀποφεύγων τὰς ἐπιδείξεις λέγει εἰς τὸν λεπρόν, νὰ μὴ εἴπῃ εἰς κανένα τὴν ἴασίν του καὶ παραπέμπει αὐτὸν εἰς τὸν ἱερέα, ὅστις ὤφειλε κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον νὰ παρατηρήσῃ, ἂν ἡ λέπρα αὐτοῦ ἰάθη καί, ἐὰν ἔβλεπε τὴν ἴασιν αὐτῆς, ὤφειλε νὰ προστάξῃ αὐτὸν νὰ προσφέρῃ τὸ δῶρόν του εἰς τὸ θυσιαστήριον. Τὸ δὲ δῶρον ἀπετελεῖτο ἐξ ὀρνιθίων καὶ ἀμνῶν ἐνιαυσίων, ἐκ τριῶν δεκάτων σεμιγδάλεως καὶ ὀλίγου ἐλαίου. —

Παρατηρήσεις.

Ὁ Ἰησοῦς παρεκίνησε τὸν λεπρὸν νὰ μεταβῇ εἰς τὸν ἱερέα· διότι διὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς πιστοποιήσεως τούτου θὰ ἐβεβαιοῦτο ὅτι ἐθεραπεύθη· διότι ἄλλως οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠδύναντο νὰ συναναστρέφωνται μετ' αὐτοῦ. Εἶπε δὲ εἰς τὸν λεπρὸν νὰ προσφέρῃ τὴν θυσίαν του εἰς τὸν Θεὸν εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις τὸν ἐθεράπευσεν. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ ἐνθυμῆται τὸν Θεόν, μόνον ὅταν νοσῇ, νὰ λησμονῇ δὲ αὐτόν, ὅταν ἀπαλλάσσηται τῆς ἀρρωστίας.

ε'.) Ἴασις τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου.

(Ματθ Η'. 5—13 Λουκ. Ζ'. 1—10).

Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν Καπερναούμ, προσῆλθεν εἰς αὐτὸν ἑκατόνταρχός τις ἐθνικός, ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Ἀντίπα, τετράρχου τῆς Γαλιλαίας. Ὁ δὲ σκοπὸς τῆς προσελεύσεως αὐτοῦ ἦτο νὰ παρακαλέσῃ τὸν Ἰησοῦν, ὅπως θεραπεύσῃ τὸν δοῦλόν του, κείμενον παραλυτικὸν ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ βασανιζόμενον δεινῶς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος εἶπε· Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος, ἵνα εἰσέλθῃς ὑπὸ τὴν στέγην τῆς οἰκίας μου· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον καὶ ὁ δοῦλος μου θὰ θεραπευθῇ. Ἐὰν ἐγὼ ἄνθρωπος καὶ ὑπὸ ἐξουσίαν ὢν δύναμαι πολλὰ νὰ πράξω, πολλῷ δὲ μᾶλλον σὺ Θεὸς ὢν καὶ οὐχὶ ὑπὸ ἐξουσίαν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀκούσας τοὺς λόγους τούτους τοῦ ἑκατοντάρχου ἐθαύμασε καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας αὐτόν· σᾶς διαβεβαιῶ, ὅτι οὐδὲ εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας, τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἔχει τὰς περὶ ἐμοῦ μαρτυρίας τῶν Γραφῶν, εὗρον τοσαύτην πίστιν. Σᾶς λέγω δέ, ὅτι πολλοὶ ἐθνικοὶ καὶ εἰδωλολάτραι ἀπὸ τῶν διαφόρων ἀπομεμακρυσμένων χωρῶν θὰ γίνωσι πιστοὶ ὀπαδοί μου καὶ θὰ μετάσχωσι τῶν λαμπρῶν δείπνων τῆς βασιλείας μου καθήμενοι πλησίον τῶν πατριαρχῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, οἱ θεωρούμενοι υἱοὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐὰν δὲν πιστεύσωσιν εἰς ἐμέ, θὰ ἐκβληθῶσιν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς τὸν ἑκατόνταρχον, ὕπαγε καὶ ἂς γίνῃ ὡς ἐπίστευσας. Καὶ ὁ δοῦλος τοῦ ἑκατοντάρχου ἰάθη ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ διὰ τῆς μακρόθεν ἐπ' αὐτοῦ ἐπενεργησάσης θείας δυνάμεως τοῦ Ἰησοῦ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παρατηρήσεις.

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει, ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι, οἱ θεωρούμενοι λαὸς τοῦ Θεοῦ, θὰ τιμωρηθῶσιν διὰ τὴν σκληρὰν καὶ ἀγνώμονα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς αὐτὸν διαγωγήν των καὶ θὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ ἐθνικῶν λαῶν, οἵτινες θὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὡς προσῆλθεν ὁ ἐθνικὸς ἑκατόνταρχος καὶ θὰ γίνωσι τέκνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς ἄλλην περίστασιν λέγει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους «ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς» (Ματθ. ΚΑ΄. 43). Τοῦτο δὲ ἐπιμαρτυρεῖ ἡ ἱστορία.

19 18 στ΄.) Ἴασις παραλυτικοῦ.

(Ματθ. Θ΄. 2—8 Μάρκ. Β΄. 1—12. Λουκ Ε΄. 17—26).

Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς ἦτο εἰς τὴν Καπερναοὺμ διδάσκων εἴς τινα οἰκίαν, ἥτις ἦτο πεπληρωμένη ὑπὸ ἀπείρου κόσμου, ἔφερον πρὸς τὸν Ἰησοῦν παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης κείμενον καὶ βασταζόμενον ὑπὸ τεσσάρων ἀνθρώπων, ἵνα θεραπεύσῃ αὐτόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εἰσαγάγωσι τὸν ἀσθενῆ διὰ τῆς θύρας ἕνεκα τῆς συρροῆς τοῦ πλήθους, ἀνέβησαν εἰς τὴν στέγην καὶ χαλάσαντες μέρος αὐτῆς κατεβίβασαν τὴν κλίνην, ἐφ' ἧς κατέκειτο ὁ παραλυτικός, ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ. Οὗτος ἰδὼν τὴν πίστιν οὐ μόνον τοῦ ἀσθενοῦς, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἔφερον, εἶπεν εἰς τὸν παραλυτικόν· ἔχε θάρρος, τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. Ἀκούσαντες οἱ παρόντες Φαρισαῖοι καὶ Γραμματεῖς τὸν λόγον τοῦτον εἶπον καθ' ἑαυτούς, ὅτι οὗτος βλασφημεῖ κατὰ τοῦ Θεοῦ· διότι ὁ Θεὸς μόνος δύναται νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν εἶπε· διατί σεῖς διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις σας πονηρὰ κατ' ἐμοῦ; Τί εἶνε εὐκολώτερον νὰ εἴπῃ τις εἰς τὸν πάσχοντα; συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ ἔγειραι καὶ περιπάτει; Διὰ νὰ γνωρίσητε δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας, τότε λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν· ἔγειραι, ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. Ὁ παραλυτικὸς ἐγερθεὶς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ λαβὼν τὴν κλίνην διῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, οἵτινες ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον, ὅτι ποτὲ δὲν εἴδομεν τοιοῦτο γεγονός.

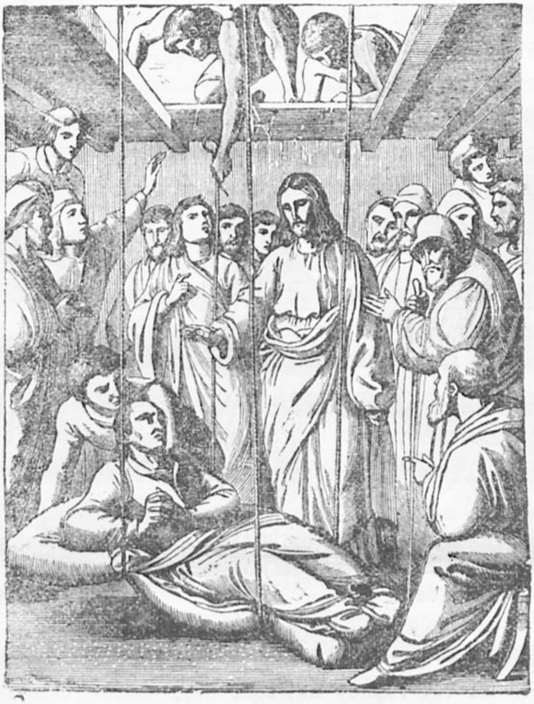

Κατάβασις τοῦ παραλυτικοῦ.

Παρατηρήσεις

Ὁ Ἰησοῦς διδάσκει ἡμᾶς, ὅτι τὸ νόσημα τοῦ παραλυτικοῦ προῆλθεν ἐξ ἠθικοῦ ἁμαρτήματος καὶ διὰ τοῦτο συγχωρεῖ αὐτὸ πρῶτον. Ἵνα δὲ εἴμεθα τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγιεῖς, ἀνάγκη πᾶσα ν' ἀποφεύγωμεν πᾶσαν ἁμαρτίαν.

ζ') **Ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός** (Ἰω. Θ' 1—38).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐν Ἱερουσαλὴμ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς σκη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

νοπηγίας, εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς καὶ οἱ μαθηταί του ἠρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· Διδάσκαλε, τίς ἥμαρτεν οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ,, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ ; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· οὔτε οὗτος ἥμαρτεν, οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγεννήθη τυφλός, διὰ νὰ φανερωθῶσιν ἐν αὐτῷ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ. Ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσε χαμαὶ καὶ ἔκαμε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἔχρισε μὲ αὐτὸν

Ἴασις τοῦ τυφλοῦ.

τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωὰμ καὶ νίψαι. Ἀπῆλθε λοιπὸν καὶ ἐνίφθη καὶ ἐπέστρεψε βλέπων.

Οἱ γείτονες καὶ πάντες, ὅσοι ἐγνώριζον τὸν τυφλόν, ἰδόντες αὐτὸν ὑγιᾶ, ἔλεγον· δὲν εἶνε οὗτος, ὅστις καθήμενος ἐζήτει ελεημοσύνην ; ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι οὗτος εἶνε, ἄλλοι δέ, ὅτι ὅμοιος μὲ ἐκεῖνον εἶνε. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐγώ εἰμι. Ἔπειτα ἔλεγον πρὸς αὐτόν· πῶς ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί σου ; Ὁ δὲ διηγήθη εἰς αὐτούς, πῶς ὁ Ἰησοῦς τὸν ἐθεράπευσεν. Ἐν ἡμέρᾳ δὲ Σαββάτου ἐγένετο ἡ θεραπεία αὐτοῦ. Μετὰ ταῦτα ὁ ποτὲ τυφλὸς φέρεται

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πρὸς τοὺς Φαρισαίους, οἵτινες τὸν ἠρώτησαν, πῶς ἀνέβλεψε. Διηγήθη δὲ καὶ εἰς τούτους τὸ γεγονός. Τότε τινὲς τῶν Φαρισαίων ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶνε ἐκ τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν τηρεῖ τὸ Σάββατον. Ἠρώτων δὲ τὸν θεραπευθέντα, πῶς ἐθεώρει τὸν Ἰησοῦν, οὗτος δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι εἶνε προφήτης. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Φαρισαῖοι ἐθεώρουν τὸν Ἰησοῦν, ὡς ἄνθρωπον ἁμαρτωλόν, διότι δὲν ἐφύλαττε τὸ Σάββατον, ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ἀπέκρουσε τὴν κατηγορίαν αὐτῶν εἰπών· ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἀκούει ἁμαρτωλοὺς ἀνθρώπους· ἀλλ᾽ ἐάν τις εἶνε θεοσεβὴς καὶ ἐκτελῇ τὸ θέλημα αὐτοῦ, τοῦτον ἀκούει. Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου δὲν ἠκούσθη, ὅτι ἤνοιξέ τις τοὺς ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ ἐκ γενετῆς. Ἂν οὗτος δὲν ἦτο παρὰ τοῦ Θεοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμνῃ τίποτε. Οἱ Ἰουδαῖοι ὀργισθέντες διὰ τοὺς λόγους τούτους τοῦ ποτε τυφλοῦ ἐδίωξαν αὐτόν. Εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸν καθ᾽ ὁδὸν εἶπε· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ; ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, τίς εἶνε, Κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· ἐκεῖνος εἶνε, ὃν ἔχεις ἰδεῖ καὶ ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ μετὰ σοῦ. Ὁ δέ ποτε τυφλὸς ἀπεκρίθη· πιστεύω, Κύριε· καὶ προσεκύνησεν αὐτόν.

Παρατηρήσεις

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του· «ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μόνον περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ· ἀλλ᾽ ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς» (Ἰω. Η'. 12). Ὁ τυφλὸς τοῦ εὐαγγελίου οὐ μόνον σωματικῶς. ἀλλὰ καὶ πνευματικῶς βλέπει φωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ φωτὸς τοῦ κόσμου. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ διανοίγονται καὶ κηρύττει τὸν Ἰησοῦν κατ᾽ ἀρχὰς προφήτην, εἶτα ἀναμάρτητον καὶ τελευταῖον υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡμεῖς οἱ ζῶντες ἐν τῷ σκότει τῆς ἁμαρτίας δυνάμεθα νὰ φωτισθῶμεν καὶ νὰ τύχωμεν πάντων τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν καὶ τότε θὰ ὁμολογήσωμεν τὸν χορηγὸν καὶ δοτῆρα αὐτῶν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

η') Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ ἄρχοντος Ἰαείρου.

(Ματθ. Θ' 18 καὶ 19. 23—26. Λουκ. Η' 41. Μαρκ. Ε' 22)

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐκάλεσεν ὁριστικῶς τὸν τελώνην Λευῒν μαθητήν του, τὸν ἐπικληθέντα Ματθαῖον, οὗτος προσεκάλεσε τὸν διδάσκα-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

λόν του εἰς τὴν οἰκίαν του, ἵνα δειπνήσῃ. Ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν καὶ ἦλθε μετὰ τῶν ἄλλων μαθητῶν του εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ματθαίου, ἵνα δειπνήσῃ. Εἰς τὸ δεῖπνον δὲ τοῦτο ἦσαν προσκεκλημένοι καὶ πολλοὶ ἄλλοι τελῶναι. Ἐνῷ ὁ Ἰησοῦς συνέτρωγε μετὰ τῶν τελωνῶν τούτων, ἔρχονται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ματθαίου μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, οἵτινες παρεπονοῦντο, διατί ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταί του δὲν ἐνήστευον, ἀλλ' ἔτρωγον. Φαίνεται δέ, ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγένετο τὸ δεῖπνον, ἦτο ἡμέρα νηστείας. Ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ὡμίλει πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰωάννου περὶ νηστείας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ματθαίου ἀρχισυνάγωγός τις ὀνόματι Ἰάειρος, ὅστις πεσὼν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἡ θυγάτηρ του πρὸ ὀλίγου ἀπέθανε καὶ παρεκάλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν του ὁ Ἰησοῦς, ὅπως ἐπιθέσῃ ἐπ' αὐτῆς τὴν χεῖρά του καὶ ἀναστήσῃ αὐτήν. Ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν τὴν πίστιν τοῦ ἀρχισυναγώγου, ἠγέρθη ἀμέσως ἀπὸ τῆς τραπέζης, ὅπου ἐκάθητο καὶ ἠκολούθησεν αὐτόν, παρηκολούθησαν καὶ οἱ μαθηταί του.

Εἰσελθὼν δὲ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰαείρου εἶδεν ἐν αὐτῇ τοὺς αὐλητάς, οἱ ὁποῖοι ἐλάμβανον μέρος εἰς τὰς κηδείας τῶν Ἰουδαίων, παρετήρησε δὲ καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος συγγενῶν καὶ φίλων νὰ κλαίῃ. Τότε εἰπὼν πρὸς αὐτοὺς νὰ ἐξέλθωσι λέγει, ὅτι τὸ κοράσιον δὲν ἀπέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται. Ἐχαρακτήρισε δὲ τὸν θάνατον ὡς ὕπνον, ἵνα καθησυχάσῃ τοὺς ὑπερμέτρως θρηνοῦντας καὶ κλαίοντας. Ἀφ' οὗ δὲ ἐξῆλθε τὸ πλῆθος ἐκ τῆς οἰκίας, ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον τῆς νεκρᾶς κόρης καὶ ἐκράτησε τὴν χεῖρά της καὶ ἀμέσως αὕτη ἠγέρθη. Ἡ φήμη δὲ αὕτη περὶ τῆς νεκραναστάσεως τῆς κόρης διεδόθη εἰς ὅλην τὴν χώραν τῆς Γαλιλαίας καὶ τὰ πέριξ αὐτῆς.

Παρατηρήσεις

Ἐν οἷᾳ δήποτε ὥρᾳ καὶ στιγμῇ, ὅταν προσκαλώμεθα, ἵνα παράσχωμεν τὴν βοήθειάν μας, ὀφείλομεν νὰ φαινώμεθα πρόθυμοι, ἔχοντες ὑπόδειγμα τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις, ἐν ᾧ ἦτο προσκεκλημένος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ματθαίου[καὶ ἐδείπνει, ἀμέσως ἠγέρθη ἐκ τῆς τραπέζης καὶ ἔδραμεν, ἵνα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

πράξη τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν συμβῇ εἰς ἡμᾶς δυστύχημά τι, ὀφείλομεν νὰ ζητῶμεν οὐ μόνον τὴν ἀνθρωπίνην βοήθειαν, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν, ὡς ἔπραξεν ὁ ἀρχισυνάγωγος Ἰάειρος.

θ΄) Ἡ ἀνάστασις τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ χήρας τινὸς ἐν τῇ πόλει Ναΐν.

(Λουκ. Ζ΄ 11—17)

Ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο μετὰ μαθητῶν καὶ ὄχλου πολλοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, καλουμένην Ναΐν. Ἅμα δὲ ἐπλησίασεν εἰς τὴν πύλην τῆς πόλεως, εἶδε νεκρὸν ἐκφερόμενον καὶ συνοδευό-

Ἡ ἀνάστασις τοῦ μονογενοῦς ἐν Ναΐν.

μενον ὑπὸ πολλοῦ λαοῦ, μονογενῆ υἱὸν χήρας τινός, ἥτις ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει διὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀγαπητοῦ της τέκνου. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὴν ἐσπλαγχνίσθη καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν· μὴ κλαῖε. Καὶ πλησιάσας ἥγγισε τὸ φέρετρον, οἱ δὲ βαστάζοντες αὐτὸ ἐστάθησαν. Εἶπε δὲ εἰς τὸν νεκρόν, νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θητι καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ, παρέδωκε δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν μητέρα του. Κατέλαβε δὲ φόβος ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες, ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεσκέφθη τὸν λαόν του. Τὸ ὑπερφυὲς θαῦμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ νεκροῦ ἐγένετο γνωστὸν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Παλαιστίνην.

Παρατηρήσεις

Ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ (Ἰω. ΙΑ' 25) καὶ ἀπευθύνει πρὸς ἡμᾶς τοὺς λόγους, οὓς εἶπε πρὸς τὸν υἱὸν τῆς χήρας, ἐπιθυμῶν νὰ ἐγερθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας, εἰς ἣν εἴμεθα βεβυθισμένοι καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς ζῶντες βίον πνευματικὸν σύμφωνον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καθ' ἑκάστην φωνεῖ πρὸς ἡμᾶς ὁ Ἰησοῦς· σᾶς λέγω, ἐγέρθητε ἐκ τοῦ βορβόρου τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν σας καὶ στῆτε πνευματικῶς.

ι') **Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου** (Ἰω. ΙΑ' 1—44).

Ἐν Βηθανίᾳ, κώμῃ τῆς Ἰουδαίας, κατῴκει ὁ Λάζαρος μετὰ τῶν δύο του ἀδελφῶν Μαρίας καὶ Μάρθας, ἦτο δὲ φίλος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἔτυχε δὲ οὗτος ν' ἀσθενήσῃ βαρέως καὶ ἀπέστειλαν αἱ ἀδελφαί του πρὸς τὸν Ἰησοῦν, διατρίβοντα ἐν Περαίᾳ, λέγουσαι· Κύριε, ἀσθενεῖ ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς. Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια δὲν εἶνε πρὸς θάνατον, ἀλλ' ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς. Δὲν ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς Βηθανίαν, ἔμεινεν ἀκόμη δύο ἡμέρας ἐν τῇ Περαίᾳ, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς του· ἂς ὑπάγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τότε οἱ μαθηταί του εἶπον πρὸς αὐτόν· Διδάσκαλε, οἱ Ἰουδαῖοι ἐζήτουν νὰ σὲ λιθοβολήσωσι καὶ σὺ θέλεις νὰ ὑπάγῃς εἰς αὐτούς; Ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν ἔχει κοιμηθῇ· ἀλλὰ θὰ ὑπάγω νὰ ἐξυπνίσω αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταί του ἐνόμισαν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ὕπνου, λέγει πρὸς αὐτούς· ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν, ἂς ὑπάγωμεν πρὸς αὐτόν.

Ἡ Μάρθα, ἅμα ἤκουσεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐξῆλθεν εἰς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

συνάντησιν αὐτοῦ, ἡ δὲ Μαρία ἔμεινεν ἐν τῷ οἴκῳ. Ἅμα ἡ Μάρθα εἶδε τὸν Ἰησοῦν εἶπε· Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ. ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν· ἀλλὰ καὶ τώρα γνωρίζω, ὅτι ὅσα ζητήσῃς παρὰ τοῦ Θεοῦ θὰ λάβῃς. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· ὁ ἀδελφός σου θ' ἀναστηθῇ. Ἐκείνη δ' ἀπεκρίθη· γνωρίζω, ὅτι θ' ἀναστηθῇ εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν. Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν· ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή. Ὁ

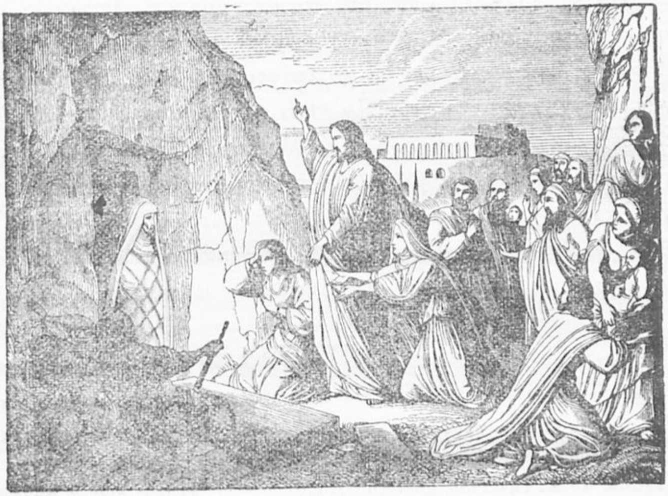

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θὰ ζήσῃ καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμέ, δὲν θὰ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. Πιστεύεις τοῦτο; Ἡ δὲ εἶπε. Ναί. Κύριε· ἐγὼ ἔχω πιστεύσει, ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀνεχώρησε καὶ ἐκάλεσε κρυφίως τὴν ἀδελφήν της Μαρίαν λέγουσα· ὁ διδάσκαλος ἦλθε καὶ σὲ θέλει.

Ἡ Μαρία ἰδοῦσα τὸν Ἰησοῦν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, λέγουσα, Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐδῶ, δὲν θ' ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὴν κλαίουσαν, ὡς καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς Ἰουδαίους, συνεκινήθη καὶ ἐταράχθη εἰπών· ποῦ ἔχετε θάψει τὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Λάζαρον; Λέγουσι πρὸς αὐτόν· ἔρχου καὶ ἴδε. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐδάκρυσε καὶ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον, ὅπερ ἦτο σπήλαιον κεκλεισμένον διὰ λίθου. Λέγει δὲ ὁ Ἰησοῦς· σηκώσατε τὸν λίθον. Ἡ δὲ Μάρθα ἀποκρίνεται· Κύριε, ἤδη ὁ νεκρὸς ὄζει, διότι πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπέθανε. Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· δὲν σοὶ εἶπον, ὅτι, ἐὰν πιστεύσῃς, θὰ ἴδῃς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ; ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον. Ὁ Ἰησοῦς ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω εἶπε· Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου καὶ ἐγνώριζον, ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις, ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν παριστάμενον εἶπον ταῦτα, ἵνα πεισθῶσιν, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας. Καί, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν προσευχὴν ταύτην πρὸς τὸν Θεόν, ἐκραύγασε μὲ φωνὴν μεγάλην· Λάζαρε, ἐλθὲ ἔξω. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἀποθανών. Πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων ἰδόντες τὸ θαῦμα τοῦτο ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, τινὲς δὲ τούτων ἦλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ διηγήθησαν τὸ θαῦμα. Οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συνεκάλεσαν συνέδριον καὶ ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσωσι τὸν Ἰησοῦν.

Παρατηρήσεις

Ἐπειδὴ ἡ Μάρθα καὶ ἡ Μαρία ἔδειξαν κατὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ ἀδελφοῦ Λαζάρου πίστιν πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, διότι εἶπον αὐτῷ Κύριε· ἐὰν ἦσο ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μας δὲν θ' ἀπέθνησκε, διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ὑπόσχεται εἰς αὐτὰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου. Ὁ Ἰησοῦς εἶνε ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ πιστεύων εἰς αὐτόν, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται. Ἄνευ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει πανταχοῦ θάνατος, ἐν ᾧ δι' αὐτοῦ, μετ' αὐτοῦ καὶ ἐν αὐτῷ ὑπάρχει πάντοτε ζωή. Ἐὰν καὶ ἡμεῖς πιστεύωμεν εἰς αὐτόν, θέλομεν ζῇ μετ' αὐτοῦ πνευματικῶς.

§ 19. Ἡ μέλλουσα κρίσις.

(Ματθ. ΚΕ' 31 – 46)

Ὁ Ἰησοῦς προλέγει εἰς τοὺς ὀπαδούς του, ὅτι καθήμενος ἐπὶ θρόνου δόξης καὶ περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν ἀγγέλων θέλει ἐκ δευτέρου παρουσιασθῇ εἰς τὸν κόσμον, ὅπως κρίνῃ πάντας τοὺς ἀνθρώπους δικαίους καὶ ἀδίκους, οἱ ὁποῖοι θὰ συναχθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ θὰ δώσωσι λόγον τῶν πράξεών των. Ὁ Σωτήρ,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὡς καλὸς ποιμήν, θέλει χωρίσει κατὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐριφίων καὶ θέλει θέσει ἐκεῖνα μὲν ἤτοι τοὺς δικαίους ἐκ δεξιῶν, ταῦτα δὲ ἤτοι τοὺς ἀδίκους ἐξ ἀριστερῶν.

Μετὰ ταῦτα ὁ Σωτὴρ θέλει εἴπει πρὸς τοὺς δικαίους· ἔλθετε σεῖς, εὐλογημένα τέκνα τοῦ Πατρός μου, ἔλθετε σεῖς οἱ εἰς τὰ δεξιὰ ἱστάμενοι δίκαιοι, ἔλθετε νὰ κληρονομήσητε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἡ ὁποία ἄνωθεν ἀπεφασίσθη νὰ σᾶς δοθῇ ὡς ἰδικόν σας κτῆμα· διότι ἐπείνασα καὶ ἐδώκατε εἰς ἐμὲ νὰ φάγω· ἐδίψησα καί με ἐποτίσατε· ξένος ἤμην καί με ὡδηγήσατε εἰς τὴν οἰκίαν σας καί με ἐφιλοξενήσατε· γυμνὸς ἤμην καί με ἐνεδύσατε· ἠσθένησα καί με ἐπεσκέφθητε· ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρός με. Πρὸς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Σωτῆρος θ' ἀποκριθῶσιν οἱ δίκαιοι λέγοντες, ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον ἀγαθὸν ἔργον ἔπραξαν εἰς αὐτόν. Ἀλλ' ὁ Σωτὴρ θὰ εἴπῃ εἰς αὐτούς, ὅτι, ὅσα καλὰ ἔπραξαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἶνε ὡς νὰ τὰ ἔπραξαν εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον.

Τοὺς δὲ ἀδίκους ἀνθρώπους ὁ Σωτὴρ θέλει θέσει κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν εἰς τὰ ἀριστερά του καὶ θέλει τιμωρήσει καὶ ἐξαποστείλει αὐτοὺς εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ· διότι οὐδὲν καλὸν ἔργον ἔπραξαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Οἱ ἄδικοι θέλουσιν ἀκούσει παρὰ τοῦ Χριστοῦ τὸ «πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. Ἐπείνασα γάρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με».

Παρατηρήσεις

Ὁ Ἰησοῦς συμβουλεύει ἡμᾶς νὰ ὑποστηρίζωμεν τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀνεστίους, ἐπισκεπτώμεθα τοὺς πάσχοντας καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, διότι εἶνε ἀδελφοί μας. Ἐὰν ἀκούσωμεν τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ, τότε θὰ κληρονομήσωμεν τὴν ἡτοιμασμένην βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 20. Παραγγελίαι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους του.

(Ματθ. Ι' 5—42)

Ὁ Ἰησοῦς παραγγέλλει τοὺς μαθητάς του νὰ κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιόν του πρῶτον εἰς τοὺς συμπολίτας των Ἰουδαίους, εἶτα δὲ εἰς τοὺς ἄλλους λαοὺς καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἔθνη. Δίδει εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξουσίαν νὰ θεραπεύωσι πᾶν εἶδος ἀσθενείας καὶ ἀπαιτεῖ παρ' αὐτῶν νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐπάγγελμά των δωρεάν, νὰ δέχωνται δὲ μόνον παρὰ τῶν ἀνθρώπων ὅ,τι ἀναγκαιον εἶνε διὰ τὴν διατροφήν των. Παραγγέλλει αὐτοὺς νὰ μὴ συλλέγωσι χρυσόν, ἄργυρον καὶ χαλκόν, νὰ μὴ φέρωσιν ὁδοιπορικοὺς σάκκους, οὐδὲ νὰ λαμβάνωσι μαζύ των δύο χιτῶνας, οὐδὲ νὰ ἔχωσι δύο ζεύγη ὑποδημάτων, οὐδὲ ῥάβδον. Λέγει εἰς αὐτούς· ὅταν εἰσέρχωνται εἰς κώμην ἢ πόλιν, πρέπει νὰ καταλύωσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν ἀνθρώπου ἀξιοτίμου. Ὀφείλουσι νὰ εἶνε πραεῖς κήρυκες τοῦ εὐαγγελίου, νὰ δεικνύωσι πολλὴν φρόνησιν καὶ ἀκεραιότητα· διότι ἔχουσι νὰ παλαίσωσι πρὸς ἀνθρώπους πονηροὺς καὶ κακοποιούς. Θὰ εἶνε πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων. Ὁ κόσμος θὰ καταδιώξῃ καὶ θὰ κατηγορήσῃ αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν ἡγεμόνων καὶ βασιλέων διὰ τὸ κήρυγμα τοῦ εὐαγγελίου, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀποθαρρυνθῶσι καὶ στενοχωρηθῶσι· διότι ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ θὰ δοθῇ εἰς αὐτοὺς ἄνωθεν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, τίνι τρόπῳ ἢ τί θὰ λαλήσωσι. Τὸ κήρυγμα αὐτῶν θὰ προκαλέσῃ εἰς τὸν κόσμον ἐπαναστάσεις καὶ ἐμφυλίους πολέμους, διότι οἱ ἄνθρωποι θὰ γίνωσιν ἀδελφοκτόνοι, παιδοκτόνοι καὶ πατροκτόνοι. Θὰ μισηθῶσιν ὑπὸ πάντων ὡς αἴτιοι καὶ δημιουργοὶ πολλῶν κακῶν ἐν τῷ κόσμῳ. Πολλὰ κακὰ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ οἰκογενείᾳ ἕνεκα τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελίου θὰ προκύψωσι· διότι ἄλλα μέλη τῆς οἰκογενείας θ' ἀσπασθῶσι τὸν χριστιανισμόν, ἄλλα μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας θὰ καταδιώξωσιν αὐτόν. Ἐντεῦθεν θὰ προκύψωσιν ἐμφύλιοι σπαραγμοί, φόνοι καὶ ἄλλα κακά. Ἀλλ' ἐκεῖνος θὰ σωθῇ καὶ τύχῃ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ὁ ὁποῖος

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

μέχρι τέλους ἐνεκαρτέρησεν ὁμολογῶν καὶ κηρύττων τὸν χριστιανισμόν· διὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς λέγει· «ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τὸ τέλος σωθήσεται». Ὁ Σωτὴρ ἐνθαρρύνει τοὺς μαθητάς του λέγων, ὅτι δὲν πρέπει νὰ φοβῶνται τοὺς διώκτας καὶ κατηγόρους των, ἀλλὰ πρέπει νὰ δεικνύωσι θερμὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ τότε δύνανται νὰ εἶνε ἄξιοι μαθηταὶ καὶ ὀπαδοί του.

§ 21. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος

(Ματθ. ΙΖ' 1—13. Μαρκ. Θ' 2—13 Λουκ. Θ' 28—36)

Μετὰ ἓξ ἡμέρας ἀπὸ τῆς ὁμολογίας τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, ὅστις ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν Ἰησοῦν εἶπεν, ὅτι εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἐγένετο ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον : Ὁ Σωτὴρ λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ τὸν Πέτρον, Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς τρεῖς μᾶλλον ἠγαπημένους καὶ προσφιλεῖς μαθητάς του, καὶ ἀναβαίνει μετ' αὐτῶν εἰς ὄρος ὑψηλόν, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν ἦτο τὸ ὄρος Θαβώρ, ἵνα προσευχηθῇ. Διαρκούσης τῆς προσευχῆς, μετεμορφώθη ο Σωτήρ, ἤτοι ἡ μὲν μορφὴ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔμεινεν, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἔλαμψεν ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. Καὶ ἰδοὺ ἐφάνησαν δύο ἄνδρες, ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἡλίας, οἱ πρόδρομοι τοῦ Μεσσίου, ἀναγγέλλοντες τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις προσεγγίζοντα θάνατον αὐτοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου.

Ὁ Πέτρος, ὁ θερμότερος πάντων, βλέπων, ὅτι εὑρίσκετο ἐν μοναξίᾳ καὶ ἐν λαμπρᾷ θέσει μεταξὺ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως, καὶ τοῦ Ἠλίου, θέλων δὲ νὰ προφυλάξῃ τὸν Σωτῆρα ἀπὸ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπικειμένων κινδύνων καὶ τοῦ θανάτου, λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, καλὸν εἶνε νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἂν θέλῃς νὰ κάμωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆν καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν. Ἐνῷ ὁ Πέτρος ἐξηκολούθει νὰ ὁμιλῇ, νεφέλη φωτεινὴ ἔκρυψε τὰ πρόσωπα τοῦ Ἰησοῦ, τοῦ Μωϋσέως καὶ τοῦ Ἠλίου καὶ ἐκ τῆς νεφέλης ἠκούσθη φωνὴ πρὸς τοὺς μαθητάς, τοὺς ἔξω τῆς νεφέλης εὑρισκομένους, λέγουσα· «οὗτός

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

έστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ηὐδόκησα, αὐτοῦ ἀκούετε». Καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ τὴν φωνὴν ταύτην ἔπεσαν πρηνεῖς καὶ κατελήφθησαν ὑπὸ μεγάλου φόβου. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἤγγισε τοὺς μαθητάς του καὶ εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. Ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμούς των δὲν εἶδον ἄλλον τινά, εἰ μὴ μόνον τὸν Ἰησοῦν.

Καὶ ἐν ᾧ ὁ Σωτὴρ καὶ οἱ τρεῖς του μαθηταὶ κατέβαινον ἐκ τοῦ ὄρους Θαβώρ, ὁ Σωτὴρ εἶπεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπωσιν εἰς κανένα πᾶν ὅ,τι εἶδον πρὸ τῆς ἀναστάσεώς του· οἱ δὲ μαθηταὶ βλέποντες, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀπαγορεύει εἰς αὐτοὺς νὰ εἴπωσι πρὸ τῆς ἀναστάσεώς του περὶ παντός, ὃ εἶδον, ὡς καὶ περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐμφανίσεως τοῦ Ἠλίου, λέγουσι· διατὶ νὰ σιωπήσωμεν τὸ γεγονὸς καὶ ἰδίως τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἠλίου; διατὶ λοιπὸν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἠλίας πρέπει νὰ ἔλθῃ πρῶτον ὡς πρόδρομος τοῦ Μεσσίου; Τὸ γεγονὸς τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Ἠλίου πρὸ τοῦ Μεσσίου εἶνε γνωστὸν εἰς τὸν λαόν. Μήπως οἱ γραμματεῖς πλανῶσι καὶ ἀπατῶσι τὸν λαὸν κηρύττοντες εἰς αὐτὸν τὸ γεγονὸς τοῦτο; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· ὁ Ἠλίας πρέπει νὰ ἔλθῃ πρῶτον καὶ θέλει ἀποκαταστήσει πάντα· ἀλλὰ σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Ἠλίας ἤδη ἦλθε καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν, δὲν ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους του, τὰ πάντα ἔπραξαν κατ᾽ αὐτοῦ μετ᾽ ἐμπαθείας καὶ μίσους καὶ ἐπὶ τέλους ὁ ἡγεμὼν ἀπέκτεινεν αὐτόν. Τότε οἱ τρεῖς μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐνόησαν, ὅτι ὡμίλει εἰς αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

Παρατηρήσεις

Καθὼς ὁ Πέτρος ἐθεώρησε καλὸν νὰ μείνῃ ἐκεῖ, ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ οὐρανίᾳ δόξῃ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ νομίζωμεν καλὸν πρᾶγμα τὴν διαμονὴν ἡμῶν ἐν οὐρανοῖς, ἔνθα ὑπάρχει ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ του καὶ ἅπασα ἡ χορεία τῶν ἁγίων ἀνδρῶν. Θέλομεν δὲ ἐπιτύχει τὴν οὐρανίαν ταύτην διαμονήν, ἐὰν ὁ ἐπὶ τῆς γῆς βίος ἡμῶν εἶνε ἁγνὸς καὶ καθαρὸς καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν σύμφωνα πρὸς τὸ ἅγιον τοῦ Θεοῦ θέλημα.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 22. Θάνατος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

(Ματθ. ΙΔ' 1—12. Μάρκ. ΣΤ' 17—29. Λουκ. Θ' 7—9)

Ἡρώδης ὁ Ἀντίπας, ὁ υἱὸς τοῦ μεγάλου Ἡρώδου, ἦτο τετράρχης τῆς Γαλιλαίας καὶ Περαίας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του. Οὗτος συλλαβὼν τὸν Ἰωάννην ἔδεσεν αὐτὸν καὶ ἔρριψεν εἰς τὴν φυλακήν, διότι ὁ Πρόδρομος ἤλεγχε τὸν Ἡρώδην Ἀντίπαν λέγων, ὅτι δὲν ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὸν νὰ λάβῃ σύζυγον τὴν Ἡρωδιάδα, γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου, ζῶντος. Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ὁ ἀδελφὸς ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του ὡς σύζυγον, ἐὰν οὗτος ἀπέθνησκεν ἄπαις καὶ ἄκληρος. Ἐλάμβανε δὲ αὐτὴν ὡς σύζυγον, ἵνα γεννήσῃ ἐξ αὐτῆς παιδίον καὶ νὰ καλέσῃ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφοῦ του, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας του. Ἀλλ' ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὸ πρᾶγμα ἦτο ὅλως διάφορον. Πρῶτον ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἡρώδου Ἀντίπα Φίλιππος ἔζη, ἔπειτα καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι δὲν ἔζη ὁ Φίλιππος, δὲν ἠδύνατο ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας νὰ λάβῃ τὴν Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ του, ὡς σύζυγον, διότι αὕτη δὲν ἦτο ἄπαις. Διὰ τοῦτο ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἤλεγχε τὸν παράνομον γάμον Ἡρώδου τοῦ Ἀντίπα μετὰ τῆς Ἡρωδιάδος, γυναικὸς τοῦ Φιλίππου. Φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας καὶ ἡ Ἡρωδιὰς ἐμίσουν τὸν Ἰωάννην καὶ ἤθελον νὰ τὸν φονεύσωσιν. Ὁ Ἡρώδης ὅμως ἐφοβεῖτο νὰ προβῇ εἰς τοιοῦτον ἔγκλημα, διότι ὁ λαὸς ἐτίμα τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην.

Ὅτε δὲ ἐτελεῖτο ἑορτὴ τῶν γενεθλίων τοῦ Ἡρώδου, ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος, καλουμένη Σαλώμη, ἐχόρευσεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ τετράρχου τόσον καλά, ὥστε ἤρεσεν εἰς αὐτόν. Ὁ ἀσελγὴς τετράρχης Ἡρώδης εὐχαριστηθεὶς ἐκ τοῦ χοροῦ τῆς Σαλώμης ὡρκίσθη εἰς αὐτὴν νὰ δώσῃ ὅ,τι καὶ ἂν ζητήσῃ. Αὕτη δὲ κατὰ συμβουλὴν τῆς μητρός της ἐζήτησεν ἀμέσως ἐπὶ πίνακος (πιάτου) τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου. Ὁ Ἡρώδης ἐλυπήθη ν' ἀποκεφαλίσῃ αὐτόν, διότι ἔμελλε νὰ φονεύσῃ μέγαν ἄνδρα καὶ νὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κινήση τὸν ὄχλον ἐναντίον του. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ εἶχεν ὁρκισθῆ εἰς αὐτὴν καὶ ἐνώπιον τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων καὶ ἐφοβεῖτο νὰ φανῆ ἐπίορκος, ἐξετέλεσε τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἔπεμψε λοιπὸν καὶ ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ, ἔφερον δὲ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ πίνακος καὶ ἔδωκαν αὐτὴν εἰς τὸ κοράσιον, τὸ ὁποῖον τὴν ἔφερεν εἰς τὴν μητέρα του. Τοῦτο ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου προσῆλθον καὶ ἔλαβον τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἔθαψαν. Ἐλθόντες δὲ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὰ συμβάντα.

Παρατηρήσεις

Εὐτυχὴς εἶνε ὁ Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος, ὅστις, ὡς δίκαιος καὶ ἐνάρετος, κατεδιώχθη ἔχων ὑπ᾽ ὄψει, ὅτι οἱ οὕτω καταδιωκόμενοι εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Τοῦτο ὁμολογεῖ τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, ὅστις λέγει· «μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν» (Ματθ. Ε'. 10). Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει ν' ἀποφεύγῃ τὰς κακὰς συναναστροφάς, αἱ ὁποῖαι οὐδὲν κέρδος φέρουσι, τοὐναντίον παρέχουσιν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἁμαρτίαν. Οὕτω ὁ Ἡρώδης ζῶν ἐν κακαῖς συναναστροφαῖς μετὰ τῆς Ἡρωδιάδος καὶ τοῦ κορασίου αὐτῆς ἐξετέλεσε μέγα ἔγκλημα ἀποκεφαλίσας τὸν Πρόδρομον. Ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ δεικνύηται ἐλαφρὸς εἰς τοὺς ὅρκους του, οὔτε νὰ ἐκτελῇ αὐτούς, ὅταν ἀντίκεινται εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

§ 23. Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα.

(Ματθ. ΚΑ' 1—17. Μάρκ. ΙΑ' 1—10 Λουκ. ΙΒ' 29—44. Ἰω. ΙΒ' 1—19).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Βηθανίας, ἵνα ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐστάθμευσεν εἰς μίαν κώμην, καλουμένην Βηθφαγῆ καὶ εὑρισκομένην πλησίον τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἐκ τῆς κώμης ταύτης ἀπέστειλε δύο μαθητάς του λέγων πρὸς αὐτούς· ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ θὰ εὕρητε ἐκεῖ μίαν ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ᾽ αὐτῆς· λύσατε αὐτὰ καὶ φέρετε ἐδῶ εἰς ἐμέ. Καὶ ἐάν τις σᾶς κάμῃ παρατήρησιν, διατὶ λύετε καὶ λαμβάνετε αὐτά, εἴπατε εἰς αὐτόν,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ὅτι ὁ Κύριος ἔχει ἀνάγκην τῶν ζῴων τούτων καὶ μετ' ὀλίγον θὰ τὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτῶν. Τοῦτο δ' ἔγινεν ἵνα πληρωθῇ τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου Ζαχαρίου· «εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών, ἰδού, ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς, καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου». Οἱ δύο μαθηταὶ πορευθέντες εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ ποιήσαντες, ὡς διέταξεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ἔφερον πρὸς αὐτὸν τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸν πῶλον τὰ ἱμάτιά των καὶ ἐπάνω τῶν ἱματίων αὐτῶν ἐπεκάθισεν ὁ Ἰησοῦς.

Ὁ λαός, ἅμα εἶδεν, ὅτι οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀφαιρέσαντες τὰ ἱμάτιά των ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸν πῶλον, εἰς ὃν ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ δείξῃ τὸ πρὸς τὸν Σωτῆρα σέβας του, διότι εἶδε τόσα θαύματα αὐτοῦ καὶ μάλιστα τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου. Ἐν ᾧ λοιπὸν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἤρχετο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐξῆλθεν ὁ λαὸς εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ. Καὶ ἄλλοι μὲν ἀφαιρέσαντες τὰ ἱμάτιά των ἔστρωσαν αὐτὰ εἰς τὴν ὁδόν, διὰ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ διέλθῃ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους δένδρων καὶ ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἄλλοι ἔλαβον εἰς χεῖρας βαΐα φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν τοῦ Σωτῆρος κράζοντες· «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις». Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὅλη ἡ πόλις ἐσείσθη, λέγουσα, τίς εἶνε οὗτος; Τὸ δὲ πλῆθος ἔλεγεν· «οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας». Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἱερόν, οἱ παῖδες ἔκραζον «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ». Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς ἠγανάκτησαν καὶ εἶπον· ἀκούεις, τί οὗτοι λέγουσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη. Ναί· δὲν ἀνεγνώσατε. «ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων καταρτίσω αἶνον». Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ μετέβη εἰς τὴν Βηθανίαν καὶ διενυκτέρευσεν ἐκεῖ. XΠ

Παρατηρήσεις.

Ἡμεῖς ἑορτάζομεν τὴν θριαμβευτικὴν ταύτην εἴσοδον τοῦ Σωτῆρος εἰς Ἱεροσόλυμα κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων. Τὰ βαΐα τῶν φοινίκων,

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὰ ὁποῖα οἱ Ἰουδαῖοι ἔλαβον εἰς χεῖρας, ἐθεωροῦντο παρ' αὐτοῖς πρῶτον *ὡς ἑορταστικὰ σύμβολα*, ὡς λ. χ. ὅταν οἱ Ἰουδαῖοι ἐτέλουν τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας, ἐξήρχοντο ἔξω καὶ κατεσκεύαζον σκηνάς, τὰς ὁποίας ἐστόλιζον μὲ κλάδους δένδρων καὶ φοινίκων. Δεύτερον ἐθεωροῦντο ὡς σύμβολα ἀφοσιώσεως, χαρᾶς καὶ εἰρήνης, ὡς λ. χ. οἱ Ἰουδαῖοι συνείθιζον τοὺς θριαμβεύοντας μετὰ τὴν νίκην καὶ φέροντας τὴν εἰρήνην νὰ ὑποδέχωνται μετὰ βαΐων φοινίκων, κινυρῶν, κυμβάλων, ὕμνων καὶ ᾠδῶν. Κατὰ ταῦτα ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ὑπεδέξατο τὸν ἐν θριάμβῳ εἰς Ἱεροσόλυμα εἰσερχόμενον βασιλέα τῆς εἰρήνης μετὰ βαΐων, φοινίκων, ὕμνων καὶ ᾠδῶν. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ὑπεδέξατο αὐτὸν προσφωνήσας διὰ τοῦ ὕμνου «Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβὶδ κτλ.». Ἡ λέξις Ὡσαννὰ εἶνε Ἑβραϊκή, σύνθετον ἐκ τοῦ Χωσιὰ=σώζω, βοηθῶ, καὶ ἐκ τοῦ μορίου νὰ=δή· ὥστε Ὡσαννὰ δηλοῖ *σῶσον* δή, ὡς καὶ οἱ Ο' μεταρράζουσιν αὐτὸ (Ψαλμ. 116 στίχ. 26). Ὁ ὕμνος, οὗτος εἶνε ὕμνος δια τοῦ ὁποίου οἱ ἄγγελοι ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν, ὅπως πέμψῃ εἰς τὴν γῆν τὴν σωτηρίαν καὶ βοήθειαν αὐτοῦ, ἥτις διὰ τοῦ Μεσσίου, τοῦ μέλλοντος ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, θὰ ἐκηρύττετο εἰς αὐτήν. Ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ὑποδεχόμενος τὸν Ἰησοῦν, ὡς Μεσσίαν, προσεφώνησεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἀγγελικοῦ ὕμνου.

§ 24. Δεινὸς ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων.

(Ματθ. ΚΓ'. 1—39. Λουκ. ΙΑ'. 39—52. Η'. 34—35. Κ'. 45—47. Μάρκ. ΙΒ'. 38—40).

Ὁ Ἰησοῦς μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του ἤλεγξε δεινῶς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του καὶ τοῦ λαοῦ περιγράψας τὴν ἠθικὴν κατάπτωσιν καὶ ἐλεεινότητα αὐτῶν, τὴν ὑπόκρισιν καὶ τὴν ψευδῆ δικαιοσύνην αὐτῶν. Εἶπεν, ὅτι τὸν μέγαν προφήτην καὶ ἁγιώτατον διδάσκαλον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, τὸν Μωϋσῆν, διεδέχθησαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ φαῦλοι οὗτοι καὶ ἀνήθικοι διδάσκαλοι τοῦ Ἰσραήλ, οἱ ὑποκριταὶ καὶ διεφθαρμένοι οὗτοι ἄνθρωποι. Πάντα λοιπὸν ὅσα ἂν σᾶς εἴπωσι νὰ τηρῆτε, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ πράττετε· διότι ἄλλα μὲν λέγουσι καὶ ἄλλα πράττουσιν. Ἐπιβάλλουσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἐκτέλεσιν σπουδαίων ἐντολῶν τοῦ νόμου, ἐν ᾧ αὐτοὶ οὐδὲν θέλουσι νὰ ἐκ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τελῶσι. Πᾶν ὅ,τι πράττουσι, τὸ πράττουσιν, ἵνα ἐπιδεικνύωνται εἰς τὸν κόσμον. Φέρουσιν ἐπάνω των φυλακτήρια πλατέα (ἤτοι φυλακτά), ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦσαν γεγραμμένα διάφορα ῥητὰ τοῦ νόμου καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα (φούντας) τῶν ἱματίων των, ἵνα φαίνωνται εὐσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ ἵνα πρωτεύωσι πανταχοῦ εἰς τὰ δεῖπνα καὶ εἰς τὰς συναγωγάς. Ἀγαπῶσι τοὺς χαιρετισμοὺς καὶ τὰς προσαγορεύσεις ἐν ταῖς ἀγοραῖς, ἵνα ἑλκύωσι τὴν προσοχὴν πάντων καὶ θέλουσι νὰ καλῶνται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων διδάσκαλοι.

Διὰ τὴν ὑπόκρισιν αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς ἐλέγχων αὐτοὺς λέγει· οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, οἵτινες καταβροχθίζετε τὰς περιουσίας τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν. Σεῖς δὲν εἰσέρχεσθε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀφίνετε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ὑπακούοντας εἰς ἐσᾶς, νὰ εἰσέλθωσιν. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, οἵτινες τρέχετε, ἵνα προσηλυτίσητε καὶ κάμητε ἕνα καὶ μόνον ὀπαδόν, καὶ μορφώνετε αὐτὸν τοιοῦτον. ὥστε ὁ ὀπαδός σας γίνεται δολιώτερος καὶ ὑποκριτικώτερος ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, οἵτινες θέλοντες νὰ τηρῆτε τὸν νόμον διδάσκετε τὴν ἀποδεκάτωσιν τοῦ ἡδυόσμου, ἀνήθου καὶ κυμίνου, ἀλλὰ σεῖς παραβαίνετε τὰ βαρύτερα καὶ σπουδαιότερα παραγγέλματα τοῦ νόμου, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν πίστιν. Ὁδηγοὶ τυφλοί, προσέχετε νὰ μὴ πέσῃ κώνωψ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου τοῦ οἴνου καί, ἐὰν πέσῃ, καθαρίζετε αὐτὸ ἵνα μὴ μιανθῆτε. δὲν προσέχετε ὅμως, ὅταν πρόκειται περί τινος σπουδαίου πράγματος ἤτοι ἀδιαφορεῖτε διὰ σπουδαῖα καὶ φοβερὰ ἁμαρτήματα, ὁμοιάζετε μὲ τάφους, οἵτινες ἐξωτερικῶς φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ εἶνε πλήρεις ὀστέων καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. Οὕτω καὶ σεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε εἰς τοὺς ἀνθρώπους δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ εἶσθε πλήρεις ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας. Ὄφεις, γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ διαφύγητε τὴν μέλλουσαν καταδίκην σας ; Εἶσθε υἱοὶ τῶν φονευσάντων τοὺς προ, φήτας. Ἐφαρμόσατε τὸ προφητοκτόνον μέτρον τῶν πατέρων σας-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

διώκοντες καὶ φονεύοντες ἐμὲ καὶ τοὺς μαθητάς μου, ἵνα ἐπὶ τέλους ἐπέλθῃ καὶ καθ' ὑμῶν ἡ θεία δίκη, ὡς ἐπῆλθε καὶ κατὰ τῶν πατέρων ὑμῶν. Μετὰ τὸν αὐστηρόν ἔλεγχόν του πρὸς τοὺς Γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους στρέφεται ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν μητρόπολιν τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, λέγων, ὅτι κατ' αὐτῆς θὰ ἐπέλθῃ ἡ θεία τιμωρία. Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ, λέγει, ἡ φονεύουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν. ποσάκις ἠθέλησα νὰ συνάξω τὰ τέκνα σου, καθὼς συνάγει ἡ ὄρνις τοὺς νεοσσούς της ὑπὸ τὰς πτέρυγάς της καὶ δὲν ἠθελήσατε. Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφίεται ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.

93

§ 25. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

(Ματθ. Κϛ'. 17—29. Λουκ. ΚΒ'. 7—38. Μάρκ. ΙΔ'. 12—25 Ἰω. ΙΓ' 21—29).

Ὅτε ἔφθασεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ἡ καθ' ἡμᾶς μεγάλη Πέμπτη, προσῆλθον οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠρώτησαν· ποῦ θέλει νὰ ἑτοιμάσωσι νὰ φάγῃ τὸ Πάσχα. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην. ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ θὰ συναντήσητε ἄνθρωπον βαστάζοντα ὑδρίαν ὕδατος· ἀκολουθήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἰσέλθῃ· εἰσέλθετε καὶ σεῖς καί, ἀφ' οὗ εὕρητε τὸν οἰκοδεσπότην τῆς οἰκίας, εἴπατε εἰς αὐτὸν νὰ σᾶς δείξῃ τὸ μέρος, ὅπου θὰ ἑτοιμάσητε τὸν δεῖπνον, ἵνα φάγω τὸ Πάσχα μεθ' ὑμῶν. Ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ τὸ ἄνω πάτωμα τῆς οἰκίας, ἐκεῖ λοιπὸν ἑτοιμάσατε δεῖπνον. Οἱ μαθηταὶ ἀπελθόντες εὗρον πάντα, καθὼς προεῖπεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡτοίμασαν τὸν δεῖπνον.

Περὶ τὴν ἑσπέραν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. Ἐγείρεται ἐκ τῆς τραπέζης καὶ νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ τοὺς σπογγίζει, παρέχων εἰς αὐτοὺς ὑπόδειγμα ταπεινοφροσύνης. Μετὰ ταῦτα ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἐν ᾧ δὲ ἔτρωγον, ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του· εἷς ἀπὸ σᾶς θὰ μὲ παραδώσῃ. Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρχισαν νὰ λέγῃ ἕκαστος ἐξ αὐτῶν πρὸς τὸν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἰησοῦν· μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε ; Τότε ὁ Ἰωάννης, ὁ ἠγαπημένος μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τοῦ διδασκάλου του, ἔπεσεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ τὸν ἠρώτησε, τίς εἶνε ὁ προδότης. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται· εἶνε ἐκεῖνος, εἰς

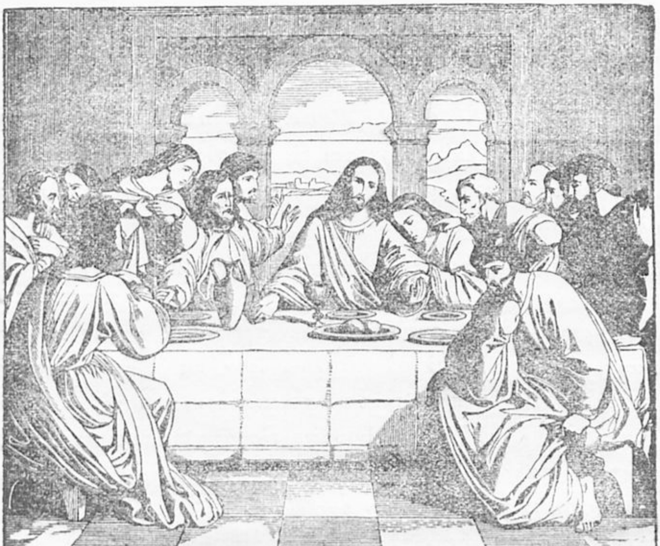

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος

τὸν ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω τὸ ψωμίον, ἀφ' οὗ τὸ ἐμβάψω ἐντὸς πινακίου. Καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδει εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· ὅτι μέλλεις νὰ κάμῃς, κάμε τὸ ταχύτερον. Ὁ Ἰούδας λαβὼν τὸ ψωμίον ἐξῆλθεν εὐθέως· ἦτο δὲ νύξ.

Μετὰ τοῦτο ὁ Ἰησοῦς λαβὼν τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκοψεν αὐτὸν καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του εἰπών· λάβετε, φάγετε. τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Ἔπειτα λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς λέγων· πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

§ 26. Τελευταῖοι πρὸς ἀποχαιρετισμὸν λόγοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του.

(Ἰω. ΙΓ΄ 31. ΙΔ΄—Ις).

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν τέλεσιν τοῦ μυστικοῦ δείπνου, ὁ Χριστὸς ἔδωκε μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του πρὸς τοὺς μαθητάς του, ὡς φιλόστοργος πατὴρ πρὸς τὰ τέκνα του, τὰς τελευταίας ὁδηγίας καὶ διδασκαλίας, διὰ τῶν ὁποίων ἀποχαιρετίζει αὐτούς. Λέγει πρὸς αὐτούς· ὅτι μετ' ὀλίγον ἀποχωρίζεται ἀπ' αὐτῶν καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸν οὐράνιόν του πατέρα· ἀλλ' ἀφίνει εἰς αὐτοὺς μίαν μεγάλην ***καινὴν ἐντολήν, τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην***, ἡ ὁποία εἶνε τὸ ἀληθὲς γνώρισμα τῶν μαθητῶν καὶ ὀπαδῶν του. Ζητῶν δὲ νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ παρηγορήσῃ αὐτοὺς λέγει· «μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε». Δὲν πρέπει νὰ λυπῆσθε, λέγει πρὸς αὐτούς, διότι δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω ὀρφανούς. Ἐὰν τηρήσητε τὰς ἐντολάς μου, θὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου νὰ σᾶς δώσῃ τὸν παράκλητον, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ σᾶς βοηθῇ, προστατεύῃ, παρηγορῇ, ἐνισχύῃ κατὰ πάσης ἐχθρικῆς δυνάμεως καὶ τὸ ὁποῖον θὰ μένῃ πλησίον σας εἰς τὸν αἰῶνα. Σᾶς ἀφίνω, ὡς κληρονομίαν, τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς, τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς.

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του· ἐγέρθητε ἐκ τῆς τραπέζης (εἰς τὴν ὁποίαν ἐτελεῖτο ὁ μυστικὸς δεῖπνος) καὶ ἂς ἀναχωρήσωμεν ἀπ' ἐδῶ. Πρὸς τοὺς ἐγερθέντας μαθητάς του ὡμίλησε πάλιν ὁ Ἰησοῦς ὄρθιος διδάξας αὐτοὺς πολλὰς ὠφελίμους διδασκαλίας. Μετὰ ταῦτα ἦλθε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Γεθσημανῆ ἤτοι εἰς ἀγρόν, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον ἐλαῖαι καὶ ἑπομένως ἐλαιοτριβεῖον (ὅπερ Ἑβραϊστὶ ἐκαλεῖτο Γεθσημανῆ), ὑπῆρχε δὲ ἐν αὐτῷ καὶ κῆπος.

§ 27. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γεθσημανῇ, ἔνθα συλλαμβάνεται.

(Ματθ. ΚϚ΄. 36—56 Μάρκ. ΙΔ΄. 32—42. Λουκ. ΚΒ΄. 39—53. Ἰω. ΙΑ΄. 1—11).

Ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν εἰς Γεθσημανῆ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τοὺς τρεῖς προσφιλεστάτους μαθητάς του, Πέτρον Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην καὶ εἰσέρχεται βαθύτερον εἰς τὸν κῆπον καὶ ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ νὰ ἀδημονῇ. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· περίλυπος εἶνε ἡ ψυχή μου μέχρι θανάτου, μείνατε ἐδῶ καὶ ἀγρυπνεῖτε μὲ ἐμέ. Ὁ Ἰησοῦς λυπεῖται καὶ ἀδημονεῖ ἐνταῦθα, ὡς ἄνθρωπος.

Προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῇ.

Εἶχε δίκαιον νὰ λυπῆται, ὅταν ἔβλεπε τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, τὴν ἀχαριστίαν καὶ ἀγνωμοσύνην τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντος Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ, τὴν ἄρνησιν τοῦ ἀποστόλου Πέτρου καὶ τὴν δειλίαν τῶν λοιπῶν ἀποστόλων. Προχωρήσας δὲ ὀλίγον εἰς τὸν κῆπον ἔπεσε κατὰ γῆς πρηνὴς καὶ ἤρχισε νὰ προσεύχηται καὶ νὰ λέγῃ· Πάτερ μου, ἐὰν εἶνε δυνατόν, ἂς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο, πλὴν ἂς γίνῃ ὄχι ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. Προσεύχευται, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ καὶ νὰ μὴ πίῃ τὸ ποτήριον τῶν θλίψεων καὶ τοῦ θανάτου, ἐκτὸς ἐὰν εἶνε διατεταγμένον ὑπὸ τοῦ πατρός του Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποιον ὀφείλει νὰ ὑπακούσῃ.

Ἐπιστρέψας δὲ ἐκ τῆς προσευχῆς πρὸς τους μαθητάς του εὑρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· δὲν ἠδυνήθητε νὰ ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ μίαν μόνην ὥραν; Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ πέσητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἀλλ' ἡ σὰρξ ἀσθενής. Ὁ Ἰησοῦς ἐπαναλαμβάνει δὶς τοὺς αὐτοὺς λογους πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ μάλιστα τὴν τρίτην φορὰν μετά τινος εἰρωνείας λέγων· κοιμᾶσθε λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδού, ἔφθασεν ἡ ὥρα καὶ παραδίδομαι εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν μου. Ἐγείρεσθε νὰ ὑπάγωμεν· ἰδού, ἔφθασεν ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ μὲ παραδώσῃ.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε ταῦτα, ἔρχεται ὁ Ἰούδας μετὰ συνοδείας στρατιωτῶν καὶ ὑπηρετῶν τῶν ἀρχιερέων, τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἐκράτουν φανοὺς καὶ λαμπάδας, ἄλλοι δὲ ἦσαν ὡπλισμένοι. Οἱ στρατιῶται ἦσαν Ῥωμαῖοι, οἵτινες συνώδευσαν τοὺς ὑπηρέτας πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν ἐν περιπτώσει, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ λαὸς ἐλάμβανε μέρος ὑπὲρ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἠμπόδιζεν αὐτοὺς νὰ τὸν συλλάβωσιν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν περιμένει νὰ εἰσέλθῃ ὁ Ἰούδας μετὰ τῆς συνοδείας του εἰς τὸν κῆπον, ἀλλ' ἐξελθὼν ἐξ αὐτοῦ παρουσιάζεται μετὰ μεγαλοπρεπείας ἐνώπιον τοῦ πλήθους καὶ ἐρωτᾷ αὐτό· τίνα ζητεῖτε; Ἀπεκρίθησαν αὐτῷ Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· ἐγώ εἰμι. Ἀλλὰ καὶ Ἰούδας διὰ τοῦ φιλήματος, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἔδειξεν εἰς τὴν συνοδείαν του, τίς ἦτο ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος. Οἱ ὀπαδοὶ καὶ οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Ἰούδα συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ εὐερέθιστος Πέτρος, ἰδὼν τὴν σύλληψιν τοῦ διδασκάλου του, μετεχειρίσθη τὴν μάχαιράν του καὶ ἔκοψε τὸ ὠτίον τοῦ Μάλχου, δούλου τοῦ ἀρχιερέως· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπέπληξεν αὐτὸν εἰπών· βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην. Ὡραία

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

συμβουλὴ τοῦ Ἰησοῦ, προτρέποντος τοὺς μαθητάς του νὰ μὴ μεταχειρίζωνται βίαια καὶ καταναγκαστικὰ μέσα, ὅταν πρόκειται νὰ ὑπερασπισθῶσι τὰς ἀρχὰς καὶ διδασκαλίας αὐτοῦ.

§28. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ ἄρνησις τοῦ ἀποστόλου Πέτρου.

(Ἰω. ΙΗ'. 12—27. Ματθ. Κϛ'. 57—75. Μάρκ. ΙΔ'. 53—72 Λουκ. ΚΒ'. 55—71)

Οἱ στρατιῶται καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συλλαβόντες τὸν Ἰησοῦν καὶ δέσαντες αὐτὸν ἀπάγαγον πρῶτον ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα, πενθεροῦ τοῦ Καϊάφα. Ἦτο δὲ ὁ Καϊάφας ἀρχιερεὺς τὸ ἔτος ἐκεῖνο. Ἠκολούθουν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα οἱ δύο αὐτοῦ μαθηταί, ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Πέτρος. Ὁ Ἰωάννης, γνωστὸς ὢν εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἄνναν, κατώρθωσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Πέτρος, ὡς ἄγνωστος, ἐστάθη ἔξω πλησίον τῆς θύρας τῆς οἰκίας. Τοῦτο δὲ ἰδὼν ὁ Ἰωάννης εἶπεν εἰς τὴν θυρωρὸν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν Πέτρον εἰς τὴν οἰκίαν. Αὕτη δέ, ἐν ᾧ εἰσήγαγεν αὐτόν, λέγει πρὸς αὐτόν· μὴ καὶ σὺ εἶσαι μαθητὴς τοῦ ἀνθρώπου τούτου; Ὁ Πέτρος ἠρνήθη τοῦτο.

Ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας ἤρχισε νὰ ἐρωτᾷ τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, ὅτι δημοσίᾳ ἐκήρυττε τὰς ἰδέας του καὶ ὅτι ἠδύνατο ὁ ἀρχιερεὺς νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς ἀκροατάς του περὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ.

Οὕτω δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπαντήσας εἰς τὸν ἀρχιερέα Ἄνναν ἐρραπίσθη ὑπὸ ἑνὸς τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς αὐτόν· οὕτως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα; Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· ἂν κακῶς ἐλάλησα, μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ· ἐὰν δὲ καλῶς, τί μὲ δέρεις; Μετὰ τοῦτο ὁ Ἄννας ἀπέστειλε τὸν Ἰησοῦν δεδεμένον εἰς τὸν ἀρχιερέα Καιάφαν. Ὅτε δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπεστέλλετο εἰς τὸν Καϊάφαν, ὁ Πέτρος εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἄννα, ἱστάμενος καὶ θερμαινόμενος. Ἐνταῦθα ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου ἠρνήθη τὸν Χριστόν, εἰπών, ὅτι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον, καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Τότε ὁ Πέτρος, ἐνθυμηθεὶς ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν εἰς τὸν μυστικὸν δεῖπνον, ὅτι, πρὶν φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ, θὰ τὸν ἀπαρνηθῇ τρίς, ἐξῆλθε καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

§ 29 Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα

(Ματθ. ΚΣΤ'. 57—68).

Ὁ Ἰησοῦς δεδεμένος φέρεται ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως τοῦ ἔτους ἐκείνου Καϊάφα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν οἰκίαν συνῆλθον οἱ ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων. Πάντες δὲ οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Καϊάφα συνελθόντες ἐζήτουν νὰ εὕρωσι δύο πρὸς ἀλλήλους συμφωνοῦντας μάρτυρας, ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ στηριχθῶσι καὶ καταδικάσωσιν τὸν Χριστὸν εἰς θάνατον· διότι κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον ἀπητοῦντο τοὐλάχιστον δύο μάρτυρες, ἵνα στηρίξωσι τὴν κατηγορίαν κατά τινος. Καὶ ἦλθον πολλοὶ ψευδομάρτυρες· ἀλλ' ἡ μαρτυρία των δὲν ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου ὡς βάσιμος· διότι δὲν εὑρίσκοντο οὗτοι ἐν συμφωνίᾳ, ὡς ὁ νόμος ἀπῄτει.

Ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο μάρτυρες εἶπον, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐκήρυττεν, ὅτι δύναται νὰ καταλύσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν διαστήματι τριῶν ἡμερῶν νὰ ἀνοικοδομήσῃ. Τότε σηκωθεὶς ὁ Καϊάφας εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· δὲν λέγεις τίποτε ἀκούων τὴν ὁμολογίαν τῶν δύο τούτων μαρτύρων; τί οὗτοι σοῦ καταμαρτυροῦσιν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα· ἀλλ' ὁ Καϊάφας βλέπων, ὅτι ὁ Ἰησοῦς σιωπᾷ, λέγει· σὲ ἀφίνω νὰ ὁμόσῃς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ· ἂν εἶσαι ὁ Μεσσίας, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· Ναί· ἐγὼ εἶμαι. Τοῦτο ἀκούσας ὁ ἀρχιερεὺς ἔσχισε τὰ ἐνδύματα αὐτοῦ λέγων· ὅτι ἠκούσατε σεῖς τὴν βλασφημίαν τοῦ Ἰησοῦ· τίς ἡ ἀνάγκη μαρτύρων; Τί φρονεῖτε; Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον· εἶνε ἔνοχος θανάτου. Τότε τὸ Συνέδριον παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τοὺς ὑπηρέτας τοῦ δικαστηρίου, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἐρράπισαν καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν, προφήτευσον Χριστέ, τίς σὲ ἐκτύπησεν;

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

27

§ 30. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Ἰω. ΙΗ΄. 28—ΙΘ΄. 1—16).

Ὁ Πόντιος Πιλάτος ἦτο Ῥωμαῖος ἔπαρχος ἢ ἐπίτροπος τῆς Ἰουδαίας, τὸ δὲ ἐπαρχεῖον, ἔνθα κατῴκει, ἐκαλεῖτο πραιτώριον. Ἄνευ δὲ τῆς γνώμης ἢ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ῥωμαίου ἐπάρχου δὲν ἠδύνατο τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, διὰ τοῦτο τὸ Συνέδριον παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸν Πιλάτον καὶ ἐνόμιζεν, ὅτι οὗτος δὲν θέλει προβῆ εἰς περαιτέρω ἀνάκρισιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλὰ θέλει ἀρκεσθῆ εἰς τὸ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ καταδικαστικὴν ἀπόφασιν. Ἀλλ᾽ ὁ Πιλάτος ἐζήτησεν **ὡρισμένην κατηγορίαν** κατὰ τοῦ Ἰησοῦ· διότι ἡ κατηγορία τοῦ Συνεδρίου, ὅτι ὁ Ἰησοῦς βλασφημεῖ κατὰ τοῦ Θεοῦ, ἀποδίδων εἰς ἑαυτὸν θείαν τιμήν, δὲν ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὁ Ῥωμαῖος ἔπαρχος στηριζόμενος ἤθελε συναινέσει εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ παρουσιάσῃ τὸ Συνέδριον **πολιτικὴν κατηγορίαν** κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἡ ὁποία καὶ μόνη ἠδύνατο νὰ πείσῃ τὸν ἔπαρχον Πόντιον Πιλάτον, ὥστε νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν θανατικὴν καταδίκην αὐτοῦ.

Δὲν ἤργησε δὲ τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων νὰ ἐγείρῃ πολιτικὴν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἥτις ἦτο ἡ ἀκόλουθος· ὁ **Ἰησοῦς κηρύττει ἑαυτὸν βασιλέα**. Ἡ κατηγορία αὕτη εἶχε τοῦτο τὸ ἐπακολούθημα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν τῆς Ῥώμης, ἀποκηρύττει αὐτήν. Βεβαίως τοιαύτη κατηγορία ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς ἀνησυχίας τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχήν. Διὰ τοῦτο ὁ Πόντιος Πιλάτος ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν· **σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων**; Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς τὸν Πιλάτον εἰπών· ἀφ᾽ ἑαυτοῦ κάμνεις τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἢ ἄλλοι ὑπέβαλον εἰς σὲ αὐτήν; Ὁ δὲ Πιλάτος λέγει· μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; Ἐγὼ ἀναφέρω εἰς σὲ πᾶν ὅ,τι τὸ ἔθνος σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς προβάλλουσι κατὰ σοῦ. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπαντᾷ· ἡ βασιλεία μου δὲν εἶνε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. Ἐγὼ δὲν εἶμαι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

βασίλευς ἐν κοσμικῇ ἐννοίᾳ, ἀλλ' εἶμαι βασιλεὺς καὶ ἱδρυτὴς πνευματικοῦ βασιλείου. Ὁ Πιλάτος βλέπων τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἰησοῦ ἐζήτει ν' ἀπολύσῃ αὐτὸν κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. Ἐπειδὴ ἓν τῶν προνομίων τῶν Ἰουδαίων ἦτο καὶ τοῦτο, νὰ τυγχάνῃ κατ' ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Πάσχα χάριτος εἷς τῶν εἰς θάνατον καταδεδικασμένων κακούργων, εἶπεν ὁ Πιλάτος εἰς τοὺς Ἰουδαίους· θέλετε ν' ἀπολύσω τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων ἢ τὸν ἐν φυλακῇ κακοῦργον Βαραββᾶν; Πάντες δὲ ἐκραύγασαν κατὰ τῆς προτάσεως τοῦ Πιλάτου καὶ ἐζήτουν τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἰησοῦ, φωνάζοντες· σταύρωσον, σταύρωσον.

Ὁ Πιλάτος, θέλων νὰ καταπραΰνῃ τὴν ἐξέγερσιν τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἐπέβαλεν εἰς αὐτὸν τὴν *ποινὴν τῆς μαστιγώσεως*, προσπαθῶν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Διέταξε δὲ καὶ τοὺς στρατιώτας νὰ πλέξωσι στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, νὰ ἐπιθέσωσι τοῦτον εἰς τὴν κεφαλήν του, νὰ ἐνδύσωσιν αὐτὸν πορφυροῦν ἱμάτιον καὶ μετὰ τοῦτο νὰ τὸν παρουσιάσωσιν εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Οἱ δὲ στρατιῶται ἔπραξαν ταῦτα. Τότε ὁ Πιλάτος λέγει πρὸς αὐτούς· Ἴδε ὁ ἄνθρωπος. Ὁ δὲ Πιλάτος εἰπὼν τοῦτο ἐζήτει νὰ πείσῃ τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιμένωσιν εἰς τὴν θανατικὴν καταδίκην ἑνὸς δυστυχοῦς ἀνθρώπου. Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἐρεθισθέντες ἐκραύγαζον· σταύρωσον, σταύρωσον. Ἤρχισαν δὲ νὰ ἐκφοβίζωσι τὸν Πιλάτον, λέγοντες, ὅτι πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τὴν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ πολιτικήν των κατηγορίαν· διότι εἶνε ὑπήκοοι τοῦ Καίσαρος τῆς Ῥώμης. Ὁ Πιλάτος φοβηθεὶς τὰς κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων κατ' αὐτοῦ καὶ ἐπιθυμῶν νὰ εἶνε ἥσυχος καὶ ἀσφαλὴς εἰς τὴν θέσιν του ἐθυσίασε τὸν ἀθῷον Ἰησοῦν παραδοὺς εἰς αὐτούς, ἵνα τὸν σταυρώσωσιν.

§ 31. Ὁ Ἰησοῦς σταυροῦται μεταξὺ δύο λῃστῶν.

(Ματθ. ΚΖ'. 23—43. Μάρκ. ΙΕ'. 21—32. Λουκ. ΚΓ'. 26—37. Ἰω. ΙΘ'. 18—24).

Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται παραλαβόντες τὸν Ἰη-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

σοῦν ἐξῆλθον τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ διηυθύνοντο εἰς τόπον καλούμενον Γολγοθᾶ, ἵνα τὸν σταυρώσωσι. Κατὰ τὸν Μωσαϊκὸν νόμον αἱ θανατικαὶ ποιναὶ ἐξετελοῦντο ἐκτὸς τῶν πόλεων. Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν φερόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἐβάσταζε τὸν σταυρόν· ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ τοῦ Ἰησοῦ εὑρόντες καθ'

Ὁ Ἰησοῦς φέρων τὸν σταυρόν.

ὁδὸν καὶ Σίμωνά τινα, ἄνθρωπον ἐργατικὸν, καταγόμενον, ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς Κυρήνης τῆς Λιβύης, ἠνάγκασαν, ὅπως καὶ αὐτὸς μεταφέρῃ τὸν σταυρόν.

Ἐλθόντες εἰς τὸν Γολγοθᾶ οἱ στρατιῶται ἔδωκαν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πίῃ ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον κατὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν συνήθειαν, καθ' ἣν οἱ κατάδικοι μικρὸν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐλάμβανον ἀρωματῶδές τι ποτόν, ὅπως ναρκῶνται καὶ γίνωνται ἀναίσθητοι· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤθελε νὰ πίῃ τοιοῦτόν τι. Ἔπειτα ἐγύμνωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ λαβόντες οἱ στρατιῶται τὰ ἱμάτιά του διένειμαν μεταξύ των καὶ ὕστερον ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡ ἡμέρα τῆς σταυρώσεως τοῦ Ἰησοῦ ἦτο Παρασκευὴ καὶ ἦτο ἡμέρα ἐργάσιμος. Οἱ δὲ διαβαίνοντες ἀπὸ τὸν Γολγοθᾶ καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὴν πόλιν ἄνθρωποι, ὅτε εἶδον τὸν Ἰησοῦν σταυρούμενον, ἐκίνουν τὰς κεφαλάς των βλασφημοῦντες καὶ χλευάζοντες αὐτόν. Ἔλεγον δὲ πρὸς αὐτόν· σύ, ὁ ὁποῖος κρημνίζεις τὸν ναὸν καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας ἀνοικοδομεῖς αὐτόν, σῶσον τὸν ἑαυτόν σου. Ἂν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι, ἐμπαίζοντες αὐτόν, ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτόν του δὲν δύναται νὰ τὸν σώσῃ. Ἂν εἶνε βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ, ἂς καταβῇ ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ θὰ πιστεύσωμεν εἰς αὐτόν. Ἀφοῦ εἶνε υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἂς τὸν σώσῃ ὁ Θεός.

Ὁ Ἰησοῦς σταυροῦται ἐν μέσῳ δύο λῃστῶν, τοῦ ἑνὸς ἐκ δεξιῶν καὶ τοῦ ἑτέρου ἐξ ἀριστερῶν. Εἷς δὲ τῶν σταυρωθέντων κακούργων ἐβλασφήμει τὸν Ἰησοῦν λέγων· ἂν εἶσαι ὁ Χριστός, σῶσον τὸν ἑαυτόν σου καὶ ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἕτερος ἐπέπληττεν αὐτὸν λέγων· δὲν φοβεῖσαι σὺ ὁ ἔνοχος τὸν Θεόν, ἀφοῦ εὑρίσκεσαι, ὡς καὶ ἐγώ, ἐν τῇ αὐτῇ καταδίκῃ μὲ τὸν ἀθῷον Ἰησοῦν, τολμᾷς δὲ καὶ νὰ βλασφημῇς καὶ χλευάζῃς αὐτόν; οὕτω δὲ ἐπιτιμήσας τὸν βλασφημήσαντα κακοῦργον ἀνεγνώρισε τὸν Ἰησοῦν, ὡς Μεσσίαν καὶ ἐπείσθη ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἄλλῳ κόσμῳ θὰ καταστήσῃ τοὺς ὀπαδούς του εὐτυχεῖς καὶ εὐδαίμονας· διὰ τοῦτο λέγει πρὸς αὐτόν· «μνήσθητί μου Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Ὁ Ἰησοῦς ἰδών, ὅτι ὁ κακοῦργος οὗτος εἰλικρινῶς ἐπίστευσεν εἰς αὐτόν, ἀποκρίνεται· ἀληθῶς σοὶ λέγω, ὅτι σήμερον θὰ εἶσαι μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν παράδεισον.

Ἵσταντο δὲ πλησίον τοῦ σταυροῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἡ Σαλώμη, ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς τοῦ Ἰησοῦ, ἡ Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ γυνὴ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν μητέρα του καὶ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸν ἠγαπημένον του μαθητὴν Ἰωάννην λέγει πρὸς τὴν μητέρα του· γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱός σου. Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν μαθητήν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου. Καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρέλαβε τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του.

§ 32. Θάνατος καὶ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ἰω. ΙΘ'. 28—42. Ματθ. ΚΖ'. 48-66. Μάρκ. ΙΕ' 36—47. Λουκ. ΚΓ'. 44—56).

Μετὰ τοὺς εἰρημένους λόγους ὁ Ἰησοῦς εἶπε διψῶ. Εὐθὺς οἱ στρατιῶται ἐβάπτισαν ἐντὸς τοῦ σκεύους τοῦ κειμένου παρὰ τῷ σταυρῷ καὶ πλήρους ὄξους σπόγγον, τὸν ὁποῖον θέσαντες εἰς κάλαμον προσέφερον εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἰησοῦ. Λαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τό ὄξος εἶπε· *τετέλεσται*· καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκε τὸ πνεῦμά του. Ὁ Ἰησοῦς εἰπὼν τὴν λέξιν *τετέλεσται* ἐσήμαινεν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε εἶπεν, ὅτι τὸ ἔργον ἐτελείωσε, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ πατήρ του, ἵνα κάμῃ, δηλαδὴ ἐδίδαξε καὶ ἐπεσφράγισε καὶ διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τὰς ὑψίστας ἠθικάς του ἀρχάς, διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἀνθρωπότης ἔμελλε νὰ βαδίσῃ τὴν ὁδὸν τῆς ἀναπλάσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀφ' οὗ ὁ Ἰησοῦς ἤδη ἀπέθανεν, οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν νὰ φροντίζωσι, πῶς νὰ διατηρηθῶσι τὰ δικαιώματα τοῦ Σαββάτου. Ἡ σταύρωσις καὶ ὁ θάνατος ἔγιναν τὴν Παρασκευήν, ἠκολούθει δὲ τὸ Σάββατον καὶ τὸ Σάββατον τοῦτο ἦτο μέγα. Πῶς λοιπὸν ἠδύναντο οἱ Ἰουδαῖοι ν' ἀφήσωσι νὰ κρέμανται τὰ σώματα αὐτῶν κατὰ τὴν ἁγίαν καὶ ἱερὰν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Μωσαϊκὸς νόμος διέτασσε νὰ καταβιβάζωνται καὶ θάπτωνται καὶ νὰ μὴ σήπωνται ἐπὶ τοῦ σταυροῦ; Διὰ τοῦτο οἱ Ἰουδαῖοι παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον νὰ συντριβῶσι τὰ σκέλη τῶν ἐσταυρωμένων, νὰ καταβιβασθῶσιν ἀπὸ τῶν σταυρῶν καὶ νὰ ἐνταφιασθῶσιν. Τότε οἱ στρατιῶται διαταχθέντες ἦλθον καὶ τῶν μὲν δύο λῃστῶν τὰ σκέλη συνέτριψαν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀφῆκαν, χωρὶς νὰ συντρίψωσι τὰ σκέλη του, διότι εἶδον, ὅτι εἶχεν ἀπο-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

θάνει. Ἀλλ' εἷς τῶν στρατιωτῶν ἐκέντησε διὰ τῆς λόγχης του τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ ὕδωρ.

Ἐν ᾧ οἱ στρατιῶται ἔκαμνον ταῦτα, ἔρχεται ὁ Ἰωσὴφ, ὁ καταγόμενος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, βουλευτὴς ἤτοι μέλος τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἑβραίων καὶ ὀπαδὸς τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ κρυπτῷ, πρὸς τὸν Πιλάτον, τὸν ὁποῖον παρακαλεῖ νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ Πιλάτος ἐπέτρεψεν εἰς τὸν Ἰωσὴφ νὰ τὸ παραλάβῃ. Ἦλθε δὲ καὶ ὁ Νικόδημος, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων, ὅστις ἔφερε μῖγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ἤτοι ἀρωματικὰς ὕλας, τὰς ὁποίας ἐσκόρπισεν ἐντὸς τῶν ὀθονίων, διὰ τῶν ὁποίων περιετυλίχθη τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμφότεροι λοιπὸν ὅ,τε Ἰωσὴφ καὶ Νικόδημος ἑτοιμάσαντες τὸ ἅγιον σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἐνεταφίασαν ἐντὸς καινοῦ μνημείου.

Κατὰ δὲ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἤτοι τὸ Σάββατον, οἱ ἄρχοντες τῶν Ἰουδαίων φοβούμενοι, μήπως οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἔλθωσι τὴν νύκτα καὶ κλέψωσι τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ εἴπωσιν ὕστερον, ὅτι ἀνέστη, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον νὰ κλείσῃ καλῶς τὸν τάφον καὶ νὰ θέσῃ φρουράν. Ὁ Πιλάτος εἶπε πρὸς αὐτούς· λάβετε φρουράν· ὑπάγετε· κλείσατε τὸν τάφον, ὡς γνωρίζετε. Οὗτοι δὲ πορευθέντες ἔκλεισαν τὸν τάφον θέσαντες εἰς τὴν θύραν αὐτοῦ λίθον, ὁ ὁποῖος ἐσφραγίσθη διὰ σφραγίδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς ἱδρύσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῆς θρησκείας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων.

§ 33. Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Ἀργὰ κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν ἦλθον εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ αἱ γυναῖκες, Μαρία ἡ Μαγδαληνή, Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσῆ καὶ ἡ Σαλώμη, φέρουσαι ἀρώματα, ἵνα ῥάνωσιν αὐτόν· ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶχεν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἀναστῇ. Τὰ δὲ κατὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ συνέβησαν ὡς ἑξῆς: ἦλθεν ὁ ἄγγελος, καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, καὶ προσελθὼν εἰς τὸ μνημεῖον ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας αὐτοῦ καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ λίθου. Ἡ κατάβασις τοῦ ἀγγέλου συνωδεύθη ὑπὸ μεγάλου σεισμοῦ, ὅστις τόσον ἐτρόμαξε τοὺς φυλάσσοντας τὸν τάφον

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

στρατιώτας, ὥστε οὗτοι ἔμειναν ὡς νεκροί. Ὁ ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μνημείου καθήμενος ἄγγελος, ὅταν εἶδε τὰς ἐλθούσας εἰς τὸν τάφον μυροφόρους γυναῖκας πεφοβισμένας εἶπε πρὸς αὐτάς· σεῖς δὲν πρέπει νὰ φοβῆσθε, ὡς οἱ στρατιῶται, οἵτινες ἔμειναν λιπόθυμοι καὶ νεκροὶ ἐπὶ τῇ καταβάσει μου καὶ ἐπὶ τῇ θέᾳ μου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Πρέπει νὰ χαίρητε. Γνωρίζω τὸν σκοπόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἤλθετε. Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. Σᾶς ἀναγγέλλω λοιπόν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη καὶ ἔλθετε νὰ ἴδητε τόν τάφον αὐτοῦ κενόν. Καὶ σᾶς παραγγέλλω νὰ πορευθῆτε ταχέως εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους του καὶ νὰ εἴπητε εἰς αὐτούς, ὅτι ἠγέρθη ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι πρέπει νὰ μεταβῶσιν εἰς Γαλιλαίαν, ἔνθα θέλουσιν ἴδει αὐτόν.

Αἱ μυροφόροι πορευόμεναι ν' ἀναγγείλωσιν εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστόλους τοὺς εἰρημένους λόγους τοῦ ἀγγέλου συνηντήθησαν αἰφνιδίως μὲ τὸν Ἰησοῦν καὶ κατελήφθησαν ὑπὸ ἐκπλήξεως· διὰ τοῦτο ἔπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Ὁ Ἰησοῦς θέλων ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὰς ἀπὸ τῆς ἐκπλήξεως λέγει· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε εἰς τοὺς μαθητάς μου, ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς Γαλιλαίαν, ὅπου θὰ μὲ ἴδωσιν.

§ 34. Ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς ἐμφανίζεται ἐνώπιον δύο ὀπαδῶν του εἰς Ἐμμαούς, ὡς καὶ ἐνώπιον τῶν δέκα ἀποστόλων καὶ ὀπαδῶν των ἐν Ἱερουσαλήμ.

(Λουκ. ΚΔ'. 13—35 Μάρκ. Ις'. 12).

Ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη **κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεώς του** πρῶτον εἰς τὰς μυροφόρους γυναῖκας, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν· δεύτερον εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον καὶ τρίτον εἰς δύο ὀπαδούς του, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον εἰς Ἐμμαούς, κώμην ἀπέχουσαν τῶν Ἱεροσολύμων ἑξήκοντα σταδίους καὶ εἰς τοὺς δέκα ἀποστόλους καὶ μαθητὰς αὐτοῦ.

Ἐν ᾧ οἱ δύο οὗτοι καθ' ὁδὸν συνωμίλουν περὶ τῶν συμβάντων τῆς σταυρώσεως, ταφῆς καὶ ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ, κατὰ τὴν ὁμιλίαν ταύτην καὶ συζήτησιν τους ἐπλησίασεν αἴφνης ὁ Σωτὴρ καὶ περιεπάτει μετ' αὐτῶν. Ἀλλ' οὗτοι δὲν τὸν ἀνεγνώρισαν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· περὶ τίνος συζητεῖτε καὶ διατὶ εἶσθε σκυθρωποί; Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ὀνομαζόμενος Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν· εἶσαι σὺ ὁ μόνος ξένος ἐν Ἱερουσαλήμ, ὁ ὁποῖος δὲν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ἔμαθες τὰ ἐν τῇ αὐτῇ συμβάντα κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας; Ὁ δὲ Σωτὴρ εἶπε πρὸς αὐτούς· ποῖα; οὗτοι δὲ εἶπον· ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν παρέδωκαν, ἵνα καταδικασθῇ εἰς θάνατον καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. Ἡμεῖς ἠλπίζομεν, ὅτι αὐτὸς ἔμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραήλ· ἐν τούτοις εἶνε ἡ τρίτη ἡμέρα σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἔγιναν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι γυναῖκές τινὲς ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἦσαν μεθ' ἡμῶν, μᾶς ἐξέπληξαν· διότι ἐλθοῦσαι λίαν πρωῒ εἰς τὸ μνημεῖον καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμά του ἦλθον λέγουσαι, ὅτι εἶδον ἀγγέλους, οἱ ὁποῖοι εἶπον εἰς αὐτάς ὅτι ζῇ. Τινὲς τῶν ἡμετέρων ἐπορεύθησαν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον τὸν τάφον κενόν, ὡς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον, τὸν δὲ Σωτῆρα δὲν εἶδον ἐν αὐτῷ. Οἱ δύο λοιπὸν οὗτοι ὀπαδοί του διετέλουν ἐν ἀμφιβολίᾳ, τί νὰ πιστεύσωσι περὶ πάντων τούτων. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· πόσον ἀνόητοι καὶ δύσκολοι εἶσθε εἰς τὸ νὰ πιστεύητε πάντα ὅσα οἱ προφῆται προεῖπον. Δὲν ἔπρεπε κατὰ τοὺς προφήτας νὰ πάθῃ ὁ Χριστὸς πάντα ταῦτα, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν του; Καὶ ἀρξάμενος ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν ἐξήγει εἰς τοὺς δύο ὀπαδούς του τὰ περὶ ἑαυτοῦ.

Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν κώμην Ἐμμαοὺς, ὁ Ἰησοῦς προσεποιεῖτο, ὅτι πορεύεται μακρύτερον· οἱ δύο ὅμως οὗτοι ἐβίασαν τὸν Ἰησοῦν λέγοντες· μεῖνον μαζί μας, διότι πλησιάζει ἑσπέρα. Καὶ ἐδέχθη νὰ μένῃ μετ' αὐτῶν. Οἱ δύο οὗτοι προσεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν εἰς δεῖπνον καὶ ἐν ᾧ ὁ Ἰησοῦς ἐστρώθη εἰς τὴν τράπεζαν μετ' αὐτῶν, ἔλαβε τὸν ἄρτον καὶ ηὐλόγησεν, ἔπειτα κόψας αὐτὸν εἰς διάφορα τεμάχια ἔδιδεν εἰς αὐτούς. Τότε δὲ ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο ὀπαδῶν του καὶ ἐγνώρισαν τὸν Ἰησοῦν· ἀλλ' οὗτος ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος ἀπ' αὐτῶν. Καὶ εἶπον οἱ δύο πρὸς ἀλλήλους· δὲν ἐθερμαίνετο ἡ καρδία μας ἐσωτερικῶς, ὅτε ἐλάλει εἰς ἡμᾶς καθ' ὁδὸν καὶ ἐξήγει εἰς ἡμᾶς τὰς

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἁγίας Γραφάς; Καὶ σηκωθέντες αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ, ἔνθα εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα Ἀποστόλους καὶ τοὺς ὄντας μετ' αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι (Ἀπόστολοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν) ἔλεγον, ὅτι ὁ Κύριος ἀληθῶς ἀνέστη καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Πέτρον. Καὶ οἱ δύο οὗτοι ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ ἀκούσαντες ταῦτα παρὰ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν μαθητῶν των διηγοῦντο καὶ αὐτοί, τί συνέβη εἰς αὐτοὺς καθ' ὁδὸν καὶ πῶς ὁ Σωτὴρ ἔγινε γνωστὸς κατὰ τὸ δεῖπνον ἐν τῇ ἀρτοκλασίᾳ. Ἐν ᾧ δὲ οὗτοι ἐλάλουν, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη εἰς τὸ μέσον πάντων τῶν συνηθροισμένων ἤτοι ἀποστόλων καὶ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἰρήνη ὑμῖν. Πτοηθέντες δὲ καὶ ταραχθέντες ἐπίστευον, ὅτι βλέπουσι πνεῦμα. Καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· διατί εἶσθε τεταραγμένοι; διατί σκέπτεσθε; Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος· ψηλαφήσατέ με διὰ τῶν χειρῶν σας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἐπίστευον, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ συνέλθωσι ἐκ τῆς ἐκπλήξεως καὶ χαρᾶς, εἶπε πρὸς αὐτούς· ἔχετέ τι φαγώσιμον πρᾶγμα ἐδῶ; Οὗτοι δὲ ἔδωκαν εἰς αὐτὸν μέρος ὀπτοῦ ἰχθύος καὶ μέρος μελόπιττας καὶ λαβὼν ἔφαγεν ἐνώπιον αὐτῶν.

§ 35. Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν, ἐν δὲ τῇ Γαλιλαίᾳ εἰς πάντας τοὺς ἀποστόλους.

(Ἰω. Κ'. 19—29. Ματθ. ΚΑ' 16—20. Ἰω. ΚΑ'.1)

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἀνωτέρω ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς ἀποστόλους του ὁ Θωμᾶς, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, δὲν ἦτο μετὰ τῶν δέκα τούτων ἀποστόλων, οἱ ὁποῖοι, ἅμα εἶδον τὸν Θωμᾶν, εἶπον πρὸς αὐτόν· εἴδομεν τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Ὁ Θωμᾶς εἶπεν· ἐὰν δὲν ἴδω εἰς τὰς χεῖράς του τὸν τύπον τῶν ἥλων (τῶν καρφίων) καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὴν πλευρὰν του δὲν θὰ πιστεύσω. Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας ἦσαν συνηθροισμένοι ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ Θωμᾶς μετ' αὐτῶν. Ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς καὶ ἵσταται εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, ἐν ᾧ αἱ θύραι ἦσαν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

κεκλεισμέναι καὶ λέγει πρὸς αὐτούς· εἰρήνη ὑμῖν. Ἔπειτα λέγει εἰς τὸν Θωμᾶν· φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς εἰς τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός. Τότε ἀπεκρίθη ὁ Θωμᾶς καὶ εἶπεν· ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου. Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς·

Οἱ Ἀπόστολοι ἁλιεύουσι πλῆθος ἰχθύων.

ἐπειδὴ μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας· εὐτυχεῖς εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶδον καὶ ἐπίστευσαν.

Μετὰ ταῦτα οἱ ἕνδεκα Ἀπόστολοι κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἰησοῦ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος, ὅπερ εἶπεν εἰς αὐτοὺς ὁ διδάσκαλός των. Ἐκεῖ ἰδόντες τὸν Ἰησοῦν προσεκύνησαν, τινὲς δὲ ἐδίστασαν. Καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἐδόθη εἰς ἐμὲ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Σᾶς πέμπω πρὸς πάντα τὰ ἔθνη νὰ τὰ διδάξητε καὶ νὰ τὰ βαπτίσητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ νὰ φωτίσητε εἰς τὸ νὰ τηρῶσι πάντα τὰ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

παραγγέλματά μου. Καὶ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων σας κηρύκων καὶ ποιμένων θὰ εἶμαι ὅλας τὰς ἡμέρας μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος.

Ἄλλην φορὰν ὁ Ἰησοῦς ἐφανερώθη εἰς ἑπτὰ αὐτοῦ μαθητὰς εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἐδῶ, ἵνα ἀλιεύσωσιν· ἀλλὰ δὲν ἐπίασαν τίποτε καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ὅταν δὲ ἐξημέρωσε, ἐφάνη εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· παιδία, μήπως ἔχητε τίποτε προσφάγιον; Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν· ὄχι. Οὗτος δὲ εἶπε πρὸς αὐτούς· ρίψατε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον καὶ θὰ εὕρητε. Τὸ ἔρριψαν καὶ ἐπίασαν ἀναρίθμητον πλῆθος ἰχθύων. Τότε ὁ Ἰωάννης λέγει πρὸς τὸν Πέτρον· ὅτι ὁ Κύριος εἶνε. Ὅταν ὁ Πέτρος ἤκουσε τοῦτο, διεζώσθη τὸν ἐπενδύτην του· διότι ἦτο γυμνὸς καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔδραμεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ ἦλθον μὲ τὸ πλοιάριον εἰς τὴν ξηράν. Ἅμα λοιπὸν ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηράν, βλέπουσι φωτιὰν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχεν ὀψάριον· ἔκειτο δὲ πλησίον καὶ ἄρτος. Ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς· ἔλθετε καὶ γευματίσατε· λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ τὸ ὀψάριον καὶ δίδει εἰς αὐτούς.

36. Ἡ ἀνάληψις ταῦ Ἰησοῦ.

(Λουκ. ΚΔ'. 50—53. Πράξ. Ἀπ. 1—12).

Ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ 40 ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του ἐνεφανίζετο εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, συνέτρωγε μετ' αὐτῶν καὶ τοὺς παρήγγειλε νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ νὰ περιμένωσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Λέγει πρὸς αὐτούς, ὅτι, ἅμα φωτισθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θὰ κηρύξωσι τὸ εὐαγγέλιόν του ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ὁ Ἰησοῦς ἔδιδε τὰς παραγγελίας καὶ συμβουλὰς ταύτας διὰ τελευταίαν φορὰν ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ Ἐλαιῶνος πλησίον τῆς Βηθανίας.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀφ' οὗ ἔδωκεν αὐτάς, ἀνελήφθη τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του ἐνώπιον τῶν μαθητῶν του καὶ νεφέλη ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ ἠτένιζον εἰς τὸν οὐρανόν, δύο ἄνδρες, ἐνδεδυμένοι μὲ

Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

λευκὰ ἐνδύματα, ἐνεφανίσθησαν εἰς αὐτοὺς λέγοντες· ἄνδρες Γαλιλαῖοι, διατί στέκεσθε ἀτενίζοντες εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀπὸ σᾶς εἰς τὸν οὐρανόν, θὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὸν κόσμον κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸν εἴδετε πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Μετὰ τὴν ἀνάληψιν

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

οἱ μαθηταὶ ἐπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Ἐλαιῶνος καὶ συνήρχοντο εἰς ἰδιωτικὸν οἶκον, ἔνθα ἐτέλουν τὴν λατρείαν των πρὸς τὸν Θεὸν ἀναμένοντες καὶ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

§ 37 Ἡ Πεντηκοστή,

(Πράξ. Ἀπ. Β΄.)

Ἐν ᾧ οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἦσαν κατὰ τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως συνηγμένοι εἰς τὸν ἰδιωτικὸν οἶκον τῆς λατρείας καὶ προσευχῆς των, ἔγινε αἰφνιδίως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος, ὡς νὰ ἔπνεε βίαιος ἄνεμος καὶ ἐγέμισεν ὅλον τὸν οἶκον, ὅπου ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ἐφάνησαν εἰς αὐτοὺς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι, ὁμοιάζουσαι μὲ πῦρ, αἱ ὁποῖαι ἐκάθισαν ἐπὶ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. Ἐπλήσθησαν δὲ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσι ξένας γλώσσας, καθὼς τὸ Πνεῦμα τοὺς ἔκαμε νὰ ὁμιλῶσι.

Τότε διέτριβον ἐν Ἱεροσολύμοις διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῆς γῆς. Ὅτε δὲ ἔγινε ὁ ἦχος ἐκεῖνος, τὸ πλῆθος, ἀκοῦσαν τὸν ἦχον τοῦτον καὶ ταραχθέν, ἔτρεξεν ἵνα ἴδῃ τί ἦχος ἦτο. Ἐξεπλάγη δέ, ὅταν εἷς ἕκαστος ἔβλεπε τοὺς ἀποστόλους νὰ λαλῶσι κατὰ τὴν ἰδίαν των διάλεκτον, ἐθαύμαζον δὲ πάντες καὶ ἠπόρουν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· οὗτοι πάντες οἱ λαλοῦντες δὲν εἶνε Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῶν ἀποστόλων νὰ λαλῇ καὶ νὰ διηγῆται τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμῶν διάλεκτον; Ἄλλοι δὲ χλευάζοντες τοὺς ἀποστόλους ἔλεγον, ὅτι ἦσαν μεθυσμένοι.

Τότε σταθεὶς ὁ Πέτρος μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων ὡμίλησε μεγαλοφώνως καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἱερουσαλήμ, μάθετε τοῦτο καὶ ἀκούσατε τοὺς λόγους μου· οὗτοι δὲν εἶνε μεθυσμένοι, ὡς τοὺς νομίζετε· διότι ἀκόμη εἶνε 9 π. μ. Τοῦτο εἶνε, ὅπερ ὁ προφήτης Ἰωὴλ εἶπεν, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ὁ Θεὸς θὰ πέμψῃ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ φωτίσῃ πολλοὺς καὶ θὰ ἐνθουσιάσῃ, ὥστε νὰ γίνωσι κήρυκες τῶν μεγαλείων αὐτοῦ. Ἔπειτα ὁ ἀπόστολος Πέτρος κατακρίνει τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν, ὅστις τοὺς εὐηργέτησε διὰ πολλῶν καὶ διαφόρων σημείων καὶ θαυμάτων. Οὗτοι δὲ ἀκούσαντες τὴν ὁμιλίαν του συνεκινήθησαν καὶ εἶπον πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· τί νὰ κάμωμεν; Ὁ δὲ Πέτρος ἀπεκρίθη· μετανοήσατε καὶ βαπτίσθητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ ἁμαρτίαι σας θὰ συγχωρηθῶσι καὶ θὰ λάβητε τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι ἀσμένως ἀποδεχθέντες τὸν λόγον τοῦ Πέτρου ἐβαπτίσθησαν τὴν ἡμέραν ἐκείνην περίπου τρισχίλιοι. Οὕτω δὲ ἡ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησία, ἀποτελεσθεῖσα ἐξ ἱκανῶν χιλιάδων χριστιανῶν, κατέστη ἡ **πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία**, ἡ ὁποία δικαίως δύναται νὰ ὀνομασθῇ **κεντρικὴ ἐκκλησία**.

§ 38. Διωγμὸς τῆς πρώτης ἐν Ἱεροσολύμοις χριστιανικῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος.

(Πραξ. Ἀπ. Β'. 42. Δ'. 18—32 ς'—Η)

Οἱ ὀπαδοὶ τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐν Ἱεροσολύμοις ἦσαν τόσον συνδεδεμένοι μετ' ἀλλήλων, ὥστε ἐπώλουν ἑκουσίως τὰ κτήματα καὶ τὰς περιουσίας των καὶ κατέθετον τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς **κοινὸν ταμεῖον**. Καθ' ἑκάστην συνερχόμενοι εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἱεροσολύμων προσηύχοντο, ἔπειτα μετέβαινον εἰς ἰδιωτικὸν οἶκον, ὅπου συνέτρωγον καὶ συνέψαλλον διὰ διαφόρων ὕμνων καὶ αἴνων πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἦτο μία. Οἱ πρῶτοι αὐτοὶ χριστιανοὶ οὕτω φερόμενοι προσείλκυον πολλοὺς εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ καθ' ἑκάστην ἐπλήθυνον. Ταῦτα βλέποντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ Σαδδουκαῖοι ἤρχισαν νὰ καταδιώκωσι τοὺς κήρυκας τοῦ εὐαγγελίου, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἔπεσεν ὁ Στέφανος λιθοβοληθείς, ὁ πρῶτος μάρτυς τοῦ χριστιανισμοῦ.

Οὗτος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἔκαμνε μεγάλα σημεῖα

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

καὶ θαύματα εἰς τὸν λαόν. Αἱ συναγωγαὶ ἔπεμψαν τοὺς περιφημοτέρους των διδασκάλους, ἵνα συζητήσωσι μετὰ τοῦ Στεφάνου περὶ τῆς διδασκαλίας του, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὴν σοφίαν καὶ εἰς τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. Τότε ἐκίνησαν τὸν

Ὁ λιθοβολισμὸς τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου.

λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ἐπιτεθέντες κατ' αὐτοῦ ἥρπασαν αὐτὸν καὶ ἔφερον ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου καὶ κατηγόρουν αὐτὸν ὡς βλάσφημον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου.

Ὁ ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Στέφανον, ἂν ἡ κατηγορία αὕτη εἶνε ἀληθής· οὗτος δὲ ἀφηγεῖται τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ δεικνύει εἰς τοὺς δικαστάς του, πόσον σέβεται τὴν διδασκαλίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Δεικνύει εἰς αὐτούς, πῶς ὁ Θεὸς ὡδήγησε τὸν λαόν του, ποῖα θαύματα ἔκαμεν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὑπομιμνήσκει εἰς αὐτοὺς τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων των καὶ ἀποπερατοῖ τὴν ὁμιλίαν του λέγων, ὅτι καὶ αὐτοὶ ἔγιναν προδόται καὶ φονεῖς τοῦ δικαίου.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Οἱ Ἰουδαῖοι, ἀκούσαντες ταῦτα, δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσωσι τὸν θυμόν των καὶ ὥρμησαν κατ' αὐτοῦ, ἐκβαλόντες δὲ αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. Ὁ Στέφανος λιθοβολούμενος προσηύχετο καὶ ἔλεγε· Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Ἔπειτα γονυπετήσας ἔκραξε μεγαλοφώνως· Κύριε συγχώρησον εἰς αὐτοὺς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐξέπνευσεν.

§ 39. Ἐξάπλωσις τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐκτὸς αὐτῆς διὰ τῶν ἀποστόλων ἢ μαθητῶν αὐτῶν.

(Πράξ. Ἀπ. Η' 1—17. ΙΑ' 19—27).

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ὁ Στέφανος ἐλιθοβολήθη, οἱ χριστιανοὶ τῶν Ἱεροσολύμων κατεδιώχθησαν καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διασπαρῶσιν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Σαμαρείας, ἔμειναν δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις μόνον οἱ ἀπόστολοι. Οἱ διασπαρέντες χριστιανοὶ διέδωκαν τὸ εὐαγγέλιον εἰς τὴν Σαμάρειαν, Φοινίκην, Κύπρον καὶ Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Οἱ δὲ ἐν Ἱεροσολύμοις διαμένοντες ἀπόστολοι ἀκούσαντες, ὅτι τὸ εὐαγγέλιον διεδόθη ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, εἰργάσθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἢ οἱ ἴδιοι ἐρχόμενοι, κηρύττοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν αὐταῖς ἢ ἀποστέλλοντες μαθητὰς καὶ ὀπαδούς των. Κατὰ τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ κατὰ διαφόρους μεταγενεστέρας εἰδήσεις οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἐκτὸς τῆς Παλαιστίνης.

α') Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον ἐν Ἀσίᾳ, ἰδίᾳ δὲ ἐν Βαβυλῶνι, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς Α'. καθολικῆς ἐπιστολῆς του (Α'. Πέτρ. ε' 13). Μῦθος δὲ εἶνε, ὅτι ὁ Πέτρος μετέβη εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὑπέστη ἐν αὐτῇ μαρτυρικὸν θάνατον.

β') Ὁ ἀπόστολος Ἀνδρέας, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Πέτρου, λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν ἐν Σκυθίᾳ, Καππαδοκίᾳ, Γαλατίᾳ, Βιθυνίᾳ, Εὐξείνῳ Πόντῳ, Θράκῃ, Βυζαντίῳ, Μακεδονίᾳ, Ἀχαΐᾳ καὶ ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας.

γ') Ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ ἀπόστολος Ἰωάννης ἐκήρυξε τὸ εὐ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

αγγέλιον ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἰδίᾳ δὲ ἐν Ἐφέσῳ· ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰάκωβος, ὁ καὶ ἀπόστολος, δὲν ἐξῆλθε τῆς Παλαιστίνης· διότι ἐμαρτύρησεν ἐν Ἱεροσολύμοις κατὰ διαταγὴν τοῦ βασιλέως Ἡρώδου Ἀγρίππα ἐν ἔτει 42 μ. Χ. (Πράξεις Ἀποστόλ. ΙΒ'. 1).

δ') Ὁ ἀπόστολος Φίλιππος λέγεται, ὅτι ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον ἐν τῇ Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας, ἔνθα ὑπέστη καὶ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον.

ε') Ὁ ἀπόστολος Βαρθολομαῖος, οὗ τὸ κύριον ὄνομα ἦτο Ναθαναὴλ, λέγεται, ὅτι ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον μέχρι τῶν Ἰνδιῶν.

ς') Ὁ ἀπόστολος Θωμᾶς λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν ἐν τῇ Παρθίᾳ, Αἰθιοπίᾳ καὶ ἐν ταῖς Ἰνδίαις, ἔνθα ἐμαρτύρησεν.

ζ') Ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ ἀπόστολος Ματθαῖος λέγεται, ὅτι ἐκήρυξε τὸ εὐαγγέλιον ἐν Συρίᾳ, Παρθίᾳ, Μηδίᾳ καὶ Αἰθιοπίᾳ.

Δὲν εἶνε δὲ γνωσταὶ αἱ χῶραι, ἐν αἷς οἱ τέσσαρες ἀκόλουθοι ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸ εὐαγγέλιον ἤτοι ὁ Ἰάκωβος, ὁ υἱὸς τοῦ Κλωπᾶ ἢ τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου, ὁ καλούμενος Λεββαῖος ἤτοι θαρραλέος, Σίμων ὁ Κανανίτης ἤτοι ὁ Ζηλωτὴς καὶ ὁ Ματθίας, ὁ διαδεχθεὶς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην.

§ 40. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

(Πράξ. Ἀπ. Η'. 1. Θ' 1—25).

Εἷς τῶν τὰ μέγιστα ἐργασθέντων ὑπὲρ τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ εὐαγγελίου εἶνε ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Οὗτος ἐγεννήθη ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐν Ἱεροσολύμοις παρὰ τοὺς πόδας τοῦ πολυμαθοῦς καὶ εὐσεβοῦς Γαμαλιὴλ, ἀνδρὸς μετρίου καὶ φρονίμου. Ὁ Παῦλος δὲν ἐξεπαιδεύθη μόνον πνευματικῶς, ἀλλὰ καὶ τὴν τέχνην τοῦ ῥάπτειν σκηνὰς ἐξέμαθεν, ὡς ἦτο ἔθος εἰς τοὺς τότε Ἰουδαίους καὶ μάλιστα λογίους νὰ μανθάνωσι καὶ τέχνην τινά, ὥστε ἐν καιρῷ ἀνάγκης νὰ εἶνε ὑλικῶς ἀνεξάρτητοι, διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος καλεῖται καὶ ***σκηνοποιός***. Ὁ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Παῦλος ἦτο κατ' ἀρχὰς σφοδρὸς διώκτης τῆς νέας χριστιανικῆς θρησκείας. Ἔλαβεν ἐπιστολὰς παρὰ τοῦ ἀρχιερέως τῶν Ἑβραίων, ἵνα ἔλθῃ εἰς Δαμασκὸν καὶ καταδιώξῃ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους χριστιανοὺς καὶ φέρῃ αὐτοὺς δεδεμένους εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἐν ᾧ ἐπλησίαζεν εἰς Δαμασκόν, ἐξαίφνης περιέστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ πεσὼν κατὰ γῆς ἤκουσε φωνήν λέγουσαν· Σαούλ, Σαούλ, (ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἔφερεν ὁ Παῦλος, πρὶν γίνῃ χριστιανός), τί μὲ διώκεις; Ὁ δὲ Παῦλος εἶπε, τίς εἶσαι, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἐγώ εἶμι ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ καταδιώκεις· σκληρὸν εἶνε εἰς σὲ νὰ λακτίζῃς πρὸς κέντρα. Ἐγέρθητι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ λεχθῇ εἰς σὲ τι πρέπει νὰ κάμῃς.

Ὁ Παῦλος ἐσηκώθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνδοιπόρων του εἰσῆλθεν εἰς Δαμασκὸν καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας δὲν ἔβλεπε καὶ οὔτε ἔφαγεν οὔτε ἔπιεν. Ἀπεστάλη δὲ παρὰ τοῦ Κυρίου χριστιανός τις ὀνόματι Ἀνανίας πρὸς τὸν Παῦλον, ὅστις εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἔθεσεν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς τοῦ Παύλου τὰς χεῖράς του καὶ ἀμέσως ὁ Παῦλος ἀνέβλεψε καὶ σηκωθεὶς ἐβαπτίσθη. Διὰ τοῦ θείου τούτου θαύματος ἐπιστραφεὶς εἰς τὸν χριστιανισμὸν ἐγένετο ἔνθερμος θιασώτης αὐτοῦ, εἰργάζετο νὰ κηρύττῃ ἐν Δαμασκῷ εὐθὺς εἰς τὰς συναγωγὰς τῶν Ἰουδαίων, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐν Δαμασκῷ Ἰουδαῖοι ἀπεφάσισαν ν' ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον, ὅπερ ἐννοήσας ἐσώθη διὰ σπυρίδος (κοφίνου), ἐντὸς τῆς ὁποίας τὸν ἔθεσαν οἱ χριστιανοὶ καὶ τόν κατεβίβασαν ἀπὸ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως καὶ τὸν ἐφυγάδευσαν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

§ 41. Πρώτη καὶ δευτέρα ἀποστολικὴ ὁδοιπορία τοῦ Παύλου.

(Πράξ. Ἀπ. ΙΑ'. 25 ΙΓ'—Η'. 22).

Ὁ Παῦλος, ὡς ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, ἔμελλε νὰ κηρύξῃ τὸ εὐαγγέλιον εἰς τοὺς ἐθνικούς. Ἄρχεται τῆς πρώτης ἀποστολικῆς ὁδοιπορίας του μετὰ τοῦ Βαρνάβα ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

τῆς Συρίας, κατέρχεται εἰς τὴν Σελεύκειαν, Κύπρον, τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον διῆλθεν, εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας, εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, εἰς Ἰκόνιον, Λύστραν καὶ Δέρβην, εἶτα διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ἐπιστρέψας εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ διελθὼν τὴν Πισιδίαν κατέρχεται εἰς Πέργην, εἰς Ἀττάλειαν καὶ ἐκ ταύτης ἀποπλέει εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας.

Ὁ Παῦλος μείνας χρόνον τινὰ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας ἐπιχειρεῖ τὴν δευτέραν του ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν καὶ ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Δέρβην καὶ Λύστραν, ἐκ Λύστρας κατέρχεται εἰς τὴν Τρῳάδα, Σαμοθράκην, Νεάπολιν, Φιλίππους, Ἀμφίπολιν, Ἀπολλωνίαν, Θεσσαλονίκην, Βέρροιαν, Ἀθήνας, Κόρινθον, Ἔφεσον, Καισάρειαν τῆς Παλαιστίνης, Ἱεροσόλυμα, Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Παρατηροῦμεν δὲ ὅτι ἡ Ἀντιόχεια, ἡ πρωτεύουσα τῆς Συρίας, ἦτο ἡ **κεντρικὴ πόλις**, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἤρχισε τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἀποστολικήν του ὁδοιπορίαν καὶ εἰς τὴν ὁποίαν πόλιν ἐτελεύτα.

§ 42. Τρίτη καὶ τετάρτη ἀποστολικὴ ὁδοιπορία τοῦ Παύλου.

(Πράξ. Ἀπ. ΙΓ'. 23 — ΚΗ'. Α'. καὶ Β'. πρὸς Τιμοθ. καὶ πρὸς Τίτον).

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος διατρίψας μικρὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν καὶ διήρχετο τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ τὴν Φρυγίαν. Μετὰ ταῦτα ἦλθεν εἰς Ἔφεσον, Μακεδονίαν, Κόρινθον, Φιλίππους, Τρωάδα, Ἄσσον, Μυτιλίνην, Χίον, Σάμον, Τρωγύλλιον, Μίλητον, Κῶν, Ρόδον, Πάταρα, Τύρον, Πτολεμαΐδα, Καισάρειαν καὶ Ἱεροσόλυμα.

Ἐν Ἱεροσολύμοις κινδυνεύει ὁ Παῦλος νὰ φονευθῇ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες τὸν κατηγόρουν, ὅτι διδάσκει κατὰ τοῦ λαοῦ, τοῦ νόμου καὶ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ἱεροσολύμων. Ἀπὸ τοῦ κινδύνου δὲ τούτου ἀπαλλάσσει αὐτὸν ὁ Ῥωμαῖος χιλίαρχος, ὁ ὁ-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ποῖος μετὰ στρατοῦ πέμπει αὐτὸν εἰς Καισάρειαν πρὸς Φήλικα τὸν ἔπαρχον. Ὁ ἔπαρχος οὗτος ἐλπίζων, ὅτι θὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Παύλου χρήματα, τὸν διετήρει ἐν τῇ φυλακῇ ἐπὶ δύο ἔτη. Μετὰ ταῦτα διαδέχεται τὸν ἔπαρχον τοῦτον ὁ Πόρκιος Φῆστος, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου δικάζεται ὁ Παῦλος, παρισταμένων καὶ τῶν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καταβάντων Ἰουδαίων κατηγόρων αὐτοῦ, οἵτινες ὅμως οὐδὲν ἠδύναντο ν' ἀποδείξωσι κατὰ τοῦ Παύλου. Ὁ δὲ ἀπόστολος παρατηρῶν, ὅτι, ἐν ᾧ ἦτο ἀθῷος, δικαιοσύνην δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ, ἐπικαλεῖται τὸ ὄνομα τοῦ Καίσαρος ἤτοι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης. Ἕνεκα δὲ τῆς ἐπικλήσεως ταύτης πέμπεται ἐκ Καισαρείας εἰς Ῥώμην διὰ μέσου Σιδῶνος, Μύρων, Μελίτης, Συρακουσῶν, Ῥηγίου, Ποτιόλων, Ἀππίου Φόρου, Τριῶν Ταβερνῶν.

Οὕτω δὲ ὁ Παῦλος εἶδε τὴν Ῥώμην, εἰ καὶ οὐχὶ ὡς ἐλεύθερος κήρυξ τοῦ εὐαγγελίου, ὡς ἐπεθύμει. Ἐπετράπη δὲ εἰς αὐτὸν νὰ κατοικήσῃ εἰς ἰδίαν μισθωθεῖσαν οἰκίαν καὶ νὰ φυλάσσῃ αὐτὸν εἷς μόνον στρατιώτης. Ἡ φυλάκισις αὕτη τοῦ Παύλου διήρκεσεν ἐπὶ δύο ὁλόκληρα ἔτη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀκωλύτως ὁ ἀπόστολος ἐδέχετο πάντας τοὺς εἰς αὐτὸν πορευομένους, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πασης τῆς παρρησίας.

Ὁ Παῦλος ἀπελευθερωθεὶς τῆς πρώτης ἐν Ῥώμῃ φυλακίσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 63 ἔτους μ. Χ. ἐπιχειρεῖ τετάρτην ἀποστολικὴν ὁδοιπορίαν, καθ' ἣν ἔρχεται εἰς τὰς χριστιανικὰς κοινότητας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μάλιστα εἰς τὴν Ἔφεσον, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφίνει ἐπίσκοπον τὸν Τιμόθεον. Ἐκ τῆς Ἐφέσου πορεύεται εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐκ τῆς Μακεδονίας διὰ τῆς Ἐφέσου ἔρχεται εἰς Κρήτην, ἔνθα ἀφίνει ἐπίσκοπον τὸν Τίτον. Μετὰ ταῦτα διὰ τῆς Μιλήτου καὶ τῆς Κορίνθου μεταβαίνει εἰς Ἰταλίαν, ὅπου βεβαίως ἐκήρυξε καὶ ἐδίδαξε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, εἶτα δὲ εἰς Ῥώμην, ὅπου συνελήφθη καὶ ἤχθη ἐνώπιον τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Νέρωνος. Ἀνακριθεὶς δὲ κατεδικάσθη εἰς θάνατον κατηγορηθεὶς ἐπὶ πολιτικῷ ἐγκλήματι, ὅτι

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

δηλαδὴ εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ῥώμην νέαν θρησκείαν, ἀπαγορευομένην ὑπὸ τῶν πολιτικῶν νόμων καὶ κατὰ συνέπειαν κατεφρόνει τοὺς νόμους τούτους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο ἡ θρησκεία τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Κράτους. Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἐγένετο τῷ 67 μ. Χ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ἰδιωτικὸς βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ μέχρι τοῦ τριακοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ

Σελ.

§ 1. Ζαχαρίας καὶ Ἐλισάβετ .... 5— 6
§ 2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου .... 6— 7
§ 3. Ἐπίσκεψις τῆς Θεοτόκου πρὸς τὴν Ἐλισάβετ .... 7 - 8
§ 4. Γέννησις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου .... 8— 9
§ 5. Ἡ γέννησις Ἰησοῦ Χριστοῦ .... 9 - 11
§ 6. Ἡ Ὑπαπαντή .... 11—14
§ 7. Προσκύνησις τῶν μάγων .... 14—15
§ 8. Φυγὴ τοῦ Ἰωσὴφ εἰς Αἴγυπτον καὶ φόνος τῶν παίδων ἐν Βηθλεέμ .... 16—17
§ 9. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετὴς ἐν τῷ ναῷ .... 17—18
§ 10. Ἐμφάνισις καὶ κήρυγμα Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ .... 18—20
§ 11. Βάπτισμα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ 20
§ 12. Ὁ Ἰησοῦς πειράζεται ὑπὸ τοῦ Διαβόλου .... 20—22

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Δημόσιος βίος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀρχόμενος μετὰ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ καὶ τελευτῶν εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ (30—33 μ. Χ.)

§ 13. Οἱ δώδεκα μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ .... 22—24
§ 14. Ἡ ἐκ τοῦ ναοῦ ἐκδίωξις τῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων .... 24—25
§ 15. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις .... 25—28

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σελ.

§ 16. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Γαλιλαίας ὁμιλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 28
α) Πότε οἱ μαθηταὶ καὶ ὀπαδοὶ αὐτοῦ θὰ εἶνε εὐτυχεῖς καὶ πότε θὰ γίνωσιν ἀληθεῖς διδάσκαλοι τῆς κοινωνίας 29
β) Ὁ Ἰησοῦς συμπληροῖ διατάξεις τινὰς τῆς νομοθεσίας τῶν Ἑβραίων καὶ πρῶτον τὰς περὶ φόνου καὶ διαλλαγῆς. 29
γ) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ὅρκου, αὐτοδικίας καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης 30
δ) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ ἐλεημοσύνης, προσευχῆς καὶ νηστείας 30—31
ε) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ φιλαργυρίας καὶ προνοίας τοῦ Θεοῦ 31
ς) Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ περὶ κατακρίσεως καὶ αἰτήσεως 31—32
ζ) » » περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπιτεύξεως τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν 32
η) » » περὶ ἀληθοῦς καὶ ψευδοῦς πίστεως 32—33
§ 10. Αἱ παραβολαὶ 33
α) Ἡ παραβολὴ τοῦ σπορέως 33—35
β) Αἱ παραβολαὶ τοῦ κόκκου τοῦ συνάπεως καὶ τῆς ζύμης. 35
γ) Ἡ παραβολὴ τῶν δέκα παρθένων 35—36
δ) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἄφρονος πλουσίου 36—37
ε) Ἡ παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ τοῦ Λαζάρου 37—39
ς) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀπολωλότος προβάτου 37—40
ζ) Ἡ παραβολὴ τοῦ ἀσώτου υἱοῦ 40—41
η) Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου 41—42
§ 18. Τὰ θαύματα. 42
α) Τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαῦμα 42
β) Διατροφὴ τῶν πεντακισχιλίων ἀνθρώπων 43—44
γ) Ὁ Ἰησοῦς περιπατεῖ ἐπὶ τῆς θαλάσσης 44—46
δ) Ἴασις τοῦ λεπροῦ 46
ε) Ἴασις τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου 47 48
ς) Ἴασις παραλυτικοῦ. 48—49
ζ) Ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός. 49—51
η) Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ ἄρχοντος Ἰαείρου 51—53
θ) Ἡ ἀνάστασις τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ χήρας τινὸς ἐν τῇ πόλει Ναΐν 53—54
ι) Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου 54—56
§ 19. Ἡ μέλλουσα κρίσις 56—57
§ 20. Παραγγελίαι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀποστό-

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Σελ.
λους του .... 58—59
§ 21. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος .... 59—60
§ 22. Θάνατος Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ .... 61—62
§ 23. Θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα .... 62—64
§ 24. Δεινὸς ἔλεγχος τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τῶν Γραμματέων καὶ Φαρισαίων .... 64—66
§ 25. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος .... 66—67
§ 26. Τελευταῖοι πρὸς ἀποχαιρετισμὸν λόγοι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του 68
§ 27. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γεθσημανῇ .... 68—71
§ 28. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Ἄννα καὶ ἄρνησις τοῦ ἀποστόλου Πέτρου .... 71—72
§ 29. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως Καϊάφα 72
§ 30. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου .... 73—74
§ 31. Ὁ Ἰησοῦς σταυροῦται ἐν Γολγοθᾷ μεταξὺ δύο λῃστῶν. 74—77
§ 32. Θάνατος τοῦ Ἰησοῦ .... 77—78

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ μέχρι τῆς ἱδρύσεως καὶ ἐξαπλώσεως τῆς θρησκείας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων.

§ 33. Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ .... 78—80
§ 34. Ὁ ἀναστὰς Ἰησοῦς ἐμφανίζεται ἐνώπιον δύο ὀπαδῶν εἰς Ἐμμαοὺς, ὡς καὶ ἐνώπιον τῶν δέκα ἀποστόλων καὶ τῶν ὀπαδῶν του ἐν Ἱερουσαλὴμ .... 80—82
§ 35. Ὁ Ἰησοῦς ἐμφανίζεται ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν, ἐν δὲ τῇ Γαλιλαίᾳ εἰς πάντας τοὺς ἀποστόλους .... 82—84
§ 36. Ἡ Ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ .... 84—86
§ 37. Ἡ Πεντηκοστή .... 86—87
§ 38. Διωγμὸς τῆς πρώτης ἐν Ἱεροσολύμοις χριστιανικῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος .... 87—89
§ 39. Ἐξάπλωσις τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀνὰ τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐκτὸς αὐτῆς διὰ τῶν ἀποστόλων ἢ τῶν μαθητῶν αὐτῶν .... 89—90
§ 40. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος .... 90—91
§ 41. Πρώτη καὶ δευτέρα ἀποστολικὴ ὁδοιπορία τοῦ Παύλου 91—92
§ 42. Τρίτη καὶ τετάρτη ἀποστολικὴ ὁδοιπορία τοῦ Παύλου 92—94

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

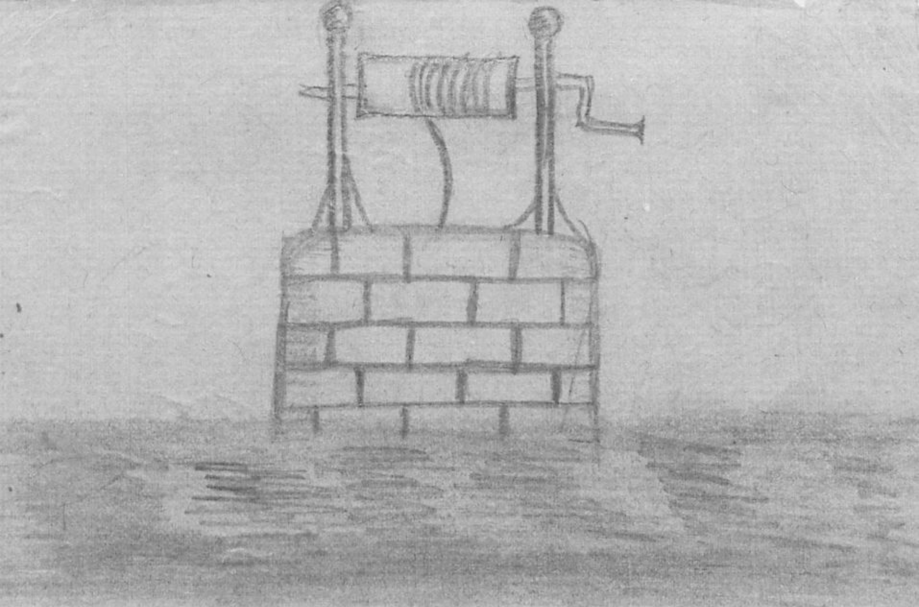

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Ἀριθμ. Πρωτ. 6402 / Διεκπ. 'Εν 'Αθήναις τῇ 29 'Απριλίου 1906

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κ. **Γεώργιον Ἰ. Δέρβον**

Καθηγητὴν ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸν νόμον ΒΤΓ' τῆς 12ης Ἰουλίου 1895 περὶ διδακτικῶν βιβλίων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ τὸ Β. Διάταγμα τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1895 καὶ τὴν ἔκθεσιν τῆς οἰκείας ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῶν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσακτέων γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἐγκρίνομεν τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπείας ταύτης, ὅπως τὸ ὑμέτερον σύγγραμμα **Ἱερὰ Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης** τὸ κατὰ τὸν εἰρημένον Νόμον ἐγκριθέν, εἰσαχθῇ ἐν τοῖς δημοσίοις, δημοσυντηρήτοις καὶ ἰδιωτικοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις **ἐπὶ πέντε σχολικὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1906—1911.**

Ὁ Ὑπουργὸς

Α. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Στέφ. Μ. Παρίσης

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής